

ABIGAIL ASSOR

LA FEL DE BOGAT CA REGELE

LITERA

buzz
BOOKS

ABIGAIL ASSOR

LA FEL DE BOGAT CA REGELE

LITERA

buzz
BOOKS

ABIGAIL ASSOR

LA FEL DE BOGAT CA REGELE

LITERA

buzz
BOOKS

Cărțile despre care toată lumea vorbește!

O colecție cosmopolită, locul de întâlnire a celor mai noi
opere de ficțiune contemporană – romane aflate în topurile
internaționale, premiate, ecranizate sau în curs de ecranizare,
traduse în zeci de limbi – cărți provocatoare,
pe care abia aștepți să le citești

ABIGAIL ASSOR

**LA FEL
DE BOGAT
CA REGELE**

Traducere din limba franceză și note
AURELIA ULICI

LITERA
București

Aussi riche que le roi

Abigail Assor

Copyright © 2021 Éditions Gallimard, Paris

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

La fel de bogat ca regele

Abigail Assor

Copyright © 2021 Grup Media Litera

pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Mona Apa-Slujenco

Corector: Cătălina Călinescu

Copertă: Flori Zahiu-Popescu

Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidrașcu Sturza.

ISBN 978-606-33-8114-0

ISBN EPUB 978-606-33-8424-0

1

Un băiat îi spusese că undeva, foarte departe, exista nisip moale ca o catifea, și alb ca norii, și îi vorbise despre scoici, și despre mirosul de sare, și despre muzica valurilor; nu-l crezuse. Puștanii din Carrières Centrales¹ îți spun mereu tot soiul de povești, ca să te vrăjească, pușlamalele. Aici, sub ea, nisipul era galben și cenușiu; mirosea a mucuri de țigară și îi zgâria pielea, dacă se freca de el. Dezgustător, dar așa era nisipul din Casablanca. Cel puțin, era nisip adevărat.

Se făceau aproape trei ore de când dormeau la soare. Soarele din Casablanca nu te dezamăgește niciodată – de fiecare dată te sufocă, te învăluie, te rostogolește, te topește cu totul. Am putea să murim cu toții aici topiți, să sfârșim prin a dispărea, să devenim rând pe rând niște picături vâscoase de grăsime, și, când părinții noștri ar veni apoi să ne caute, trecând pe lângă plaja 56, nu ar vedea nimic altceva decât o baltă mare, tulbure și verzuie, și nu ar ști că balta reprezintă trupurile noastre topite. Mă rog, poate că, pe ceilalți, părinții nici măcar nu i-ar căuta, pentru că ei aveau totuși douăzeci și trei de ani. Dar pe ea, mama ei ar căuta-o, cu siguranță.

Nu mai știa unde începeau și unde se terminau corpurile, unde se aflau limitele pielii ei; erau doar niște picioare calde și sforâieli, și nenumăratele fire de nisip, o bucată de prosop aspru și nasul ei undeva sub un braț. Moțăim, și mingiile de fotbal care sar în apă și stropesc pe toată lumea, claxoanele mașinilor care urlă pe șoseaua din spate, toate astea nu schimbă nimic – sunt zgomote ale vieții, asta ne amintește că nu suntem morți, spunea adesea Yaya.

În cele din urmă, se despărțiră încetișor. Din masa fără formă, se desprinseră pe rând, ca niște cabluri electrice, unii după alții; era ca un dans, un dans modern din Franța – nu un dans de prin partea locului. Băieții își luaseră picioarele între brațe, iar fetele se întinseseră pe burtă, cu picioarele îndoite, ca să simtă niște lolite. Sarah n-avea să facă pe interesanta așa. Ea se așeză cu băieții. Discutară puțin, băură apă Sidi Ali, spunând: ce acidulată e apa asta, Sidi Ali. Yaya arunca cu pietre în Atlantic, spunea că într-o zi, fără s-o facă special, o să omoare un pescăruș, dar că va fi vina pescărușului, pentru că trebuia să știe că Yaya arunca în fiecare zi cu pietre în ocean, exact în locul ăsta. Avea dreptate, gândea Sarah. O scotea însă din sărite că Driss n-o privea. Se prefăcea, ca acum șase luni, ticălosul, ca în perioada când nimic din toată povestea asta nefericită încă nu începuse. Totuși, toți băieții se uitau la ea mereu, chiar și cei mai ciufuți; chiar după cele mai rele dintre minciunile ei, continuau să o privească. Băieții din La Notte, când descoperiseră că nu avea decât șaisprezece ani, continuaseră să se uite la ea – ba se uitau chiar mai mult. Dar Driss stătea acolo, cu carnetul lui, ca să scrie niște tâmpenii și să arunce cu nisip peste tot, făcându-se că nu-i pasă de ea. Nu era un băiat foarte frumos, în nici un caz. La drept vorbind, era chiar urât.

– La dracu', dar puștiul ăla nu mai termină odată?

Cea care vorbise era Chirine, încă lungită pe burtă, în stilul unei actrițe americane. Un puști de pe stradă încerca să-i vândă țigări la bucată sau gumă de mestecat Flash Wondermint. Uneori, puștii de pe stradă deveneau insistenți. Spuneau: Flash Wondermint, haideți, vă rog, doamnă, Flash Wondermint, vă rog. Vorbeau special în franceză pentru că asta te făcea să pari educat.

– Ce se întâmplă, Chirine? spuse Alain.

– E a zecea oară când mă întreabă, puștiul ăsta.

– Te enervează?

– Îhî, e a zecea oară.

Atunci Alain se ridică, cum ştia el foarte bine s-o facă, şi se îndreptă spre puşti. Era un băietan de nici paisprezece ani, foarte slab, cu pielea maronie, plină de pete.

– Cum te cheamă, puştiule? întrebă Alain, în arabă.

– Abdellah.

– Abdellah. Abdellah, e a zecea oară când iubita mea ți-a spus să pleci. Ne lași în pace, bine?

– Dar, domnule, doar o țigară, domnule, una singură, te rog.

– Vezi cât e de imposibil, scui pă Chirine, în franceză.

– Atunci, o gumă de mestecat, domnule, te rog.

Alain îi dădu puștiului cu blândețe o palmă pe spate și îl îndemnă să plece, arătându-i strada. Dar puștiul nu pleca. Își înfipsese bascheții găuriți în nisip, era bățos, semeț, gata să se bată.

Continua să spună: o țigară, vă rog, domnule, o țigară, cu voce rugătoare; dar în ochi nu i se citea rugăminte. În ochi i se citea lupta.

– Haide, nu-l băga în seamă, spuse Chirine, dar nu avu timp să-și termine fraza.

În aer se ivi un proiectil iute și violent, care atinse brațul puștiului; atunci, puștiul se sperie și o rupse la fugă. Era Badr. Aruncase cu pantoful.

– Călătorie sprâncenată, spuse el.

Se întoarseră alene, cu trupurile asudate, lipindu-se unul de altul. Mai dormiră încă puțin, râseră. Câteva ceasuri mai târziu, soarele asfințea, așa

că plecară acasă. Sarah își trase rochia și își încălță șlapii, apoi o porniră cu toții spre bulevard, unde urlau motoarele și vânzătorii de porumb. Se pupară și, când îi veni rândul lui Driss, se strădui să-i dea un sărut ușor pe obraz care să-i spună ceva, care să-l facă să înțeleagă. Nu funcționează. În secunda când ea își desprinsese buzele de ale lui, el se întoarse spre bulevard fără o vorbă, cu ochii înfiți în pământ, și se îndreptă spre parcare de la McDonald's. Acolo își parcase motorul.

Ceilalți plecară și ei, fiecare spre alt punct cardinal.

Sarah se prefăcu că se îndreaptă spre nord, spre cartierul Anfa Supérieur, acolo unde troneau vile frumoase, dar o coti apoi rapid pe Casablanca Est, spre cartierul Hay Mohammadi. Merse aproape o oră și, când ajunsese acasă, deja se lăsase noaptea.

Cartierul era o adunătură de cărămizi care se prăbușeau în ruină și nu fusese niciodată apă caldă. Cum ferestrele nu aveau nici obloane, nici perdele, observă de afară că becurile erau stinse, că maică-sa nu se întorsese. În dreapta, ceva mai departe, era bidonville-ul imens, în spatele unui gard ruginit – acolo, barăcile erau făcute din canistre vechi de benzină care fuseseră turtite, așa că peste tot se vedeau numele și culorile unor benzinării, Afriquia, Mobile, Total. Cel puțin, gândea Sarah, casa ei era din cărămidă, și, chiar dacă nu era o cărămidă grozavă și se făcea mereu umezeală, sincer, se putea și mai rău; mama ei spunea întotdeauna că atât timp cât n-am ajuns de cealaltă parte a gardului, să fim mulțumiți. Tocmai se pregătea să împingă ușa când auzi vocea – era sigură că-l găsește acolo pe micul șnapan.

– Sarah! Sarah!

Fără să se întoarcă, ea îi spuse în arabă:

– Îmi pare rău, dar zău că o meritai.

El râse ușor. De cealaltă parte a gardului, ca o maimuță, Abdellah stătea agățat de barele de fier.

– Crezi că tu ești mai bună decât noi, Lalla Sarah, pentru că îți pierzi timpul cu bogații?

Îi scotea tot timpul ochii cu povestea asta cu bogații. Îl distra să-i spună Lalla, pentru că era un titlu de noblețe, iar lui i se părea că își dădea aere de regină. Dar într-o zi, și ea știa asta, avea să fie cu adevărat o Lalla, pe când micul arab avea să rămână toată viața în bidonville-ul lui.

– Bineînțeles că sunt mai bună decât voi. Sunt franțuzoaică. Altă rasă, cretinule.

Intră în casă imediat cum rosti insulta, dar avu totuși timp să-l audă clar și răspicat pe Abdellah șuierând printre dinți:

– Suntem fix de aceeași rasă.

Ansamblu locativ din Casablanca, proiectat în anii 1950, ca alternativă la condițiile insalubre de trai ale muncitorilor din mahalale

2. Cu șase luni înainte

Driss avea un obicei ciudat, să nu se uite la fete. De când îl întâlnise pentru prima dată, la începutul anului 1994, ochii îi alunecaseră pe ea. Ca și cum ea ar fi fost un curent de aer – nimic din el nu-i veni în întâmpinare. Brusc, redeveni fetița de odinioară, de la cinematograful Lynx de pe bulevardul Mers Sultan, unde se strecura adesea, ca un șarpe. Atunci, se cufunda cu totul în pupilele focoase ale starurilor egiptene; și ochii frumoși din Cairo, care totuși fixau ecranul, nu-i dădeau nici o atenție. Și ei alunecau pe ea.

În ziua aceea, cu șase luni înainte de plaja 56 și de toată hărmălaia, era împreună cu Kamil la Campus, bistroul care se afla față în față cu clădirea K a liceului, cel care aduna fetele frumoase și băieții cu geci de piele – cel al persoanelor bine. La câțiva metri, era și clubul de biliard pe care îl frecventa uneori. Acolo putea fuma, așa cum își dorea, și putea aduce sendvișuri cu ton și sos de roșii, cumpărate pe datorie de la Moustache, bătrânul de la băcănia situată pe strada alăturată. Dar lui Kamil nu i-ar fi mărturisit niciodată că fusese înainte la clubul de biliard. El îi ținuse puțin ușa când au intrat, și ea auzise vorbindu-se că lucra în telecomunicații împreună cu tatăl lui. Asta însemna ce însemna, nimic mai mult.

Nu era urât Kamil, nici cine știe ce frumos, ceea ce ei îi convenea de minune. Își spunea uneori că prea-și dădea aere cu mașina și casa lui, din cartierul elegant unde toată lumea se ducea să joace cărți seara; dar pentru un băiat de felul lui, sincer, se putea mult mai rău. O privea pe furiș, de după ceașca de cafea neagră și porția de banana split. Avea un aer atât de uluit, încât fata simțea că fiecare trăsătură a feței ei îl atrage. Nasul lung și drept, îl văzuse și-i plăcuse, la fel ca și pielea brună și ochii migdalați, de prințesă. Îi plăcea cu totul, voia să o posede cu totul. Era a treia oară când o ducea la bistrou. Cu un an înainte, Sarah învățase o tehnică: aceea de a aștepta înainte de a-și da hainele jos. Funcționa de minune. Un băiat era un prostănac, îți plătea cafea după cafea, timp de săptămâni întregi, pentru

acest rezultat. Și, uneori, și după, când crede că e îndrăgostit. Kamil era și mai rău, nici măcar n-o sărutase; ei i se părea că era extrem de drăguț.

Vorbea mult. Spunea: vila mea din Dar Bouazza, cinci camere, șase băi, o să te duc acolo, să știi, mă rog, dacă vrei. Spunea: nu e rău în Casa, dar, de fapt, ce mi-aș dori eu să văd cu adevărat este America, dincolo de Atlantic. Îți dai seama, când suntem pe plaja 56, că de cealaltă parte a Atlanticului e America? Când o să mă duc acolo, o să te iau cu mine, dar nu, de ce râzi, sunt serios, îți spun.

Sarah râdea totuși. Nu se îndoia de entuziasmul lui. Râdea căci dintr-odată i se părea foarte frumos, iar ea, și mai frumoasă alături de el, acolo, de cealaltă parte a apei. Va purta o pălărie mare și verde, iar el, mustață, vor merge așa, ca un domn și o doamnă, într-un port, în mijlocul unei mulțimi care se îngrămădește în fața vapoarelor. Din nebunie și de nervi, râdea de acele frumuseți americane pentru că erau pe cât de frumoase, pe atât de intangibile. În fața micuței zeflemitoare, Kamil înceta să mai vorbească, dar Sarah îl ruga: nu, mai spune-mi.

Tocmai îi povestea despre atmosfera încinsă dintr-un cabaret newyorkez, când se întrerupse.

– Bună, amice!

Văzuse pe cineva în spatele lui Sarah; ea se întoarse. În pragul ușii, un tânăr își scotea casca; avea picioare scurte și un pântec dolofan. La cuvintele lui Kamil, zâmbi și își arătă dinții mărunți de rozător, striviți sub gingia groasă, iar gingia groasă se făcea mică sub umbra nasului, care era coroiat și îndreptat în jos. E urât, ce-i drept; Driss se îndreptă spre ei.

– Nu ne-am mai văzut de mult, Driss! Te-a spetit cu munca taică-tău?

– Nu e grav, nu e grav... Și tu?

Kamil își reluă pălăvrăgeala despre telecomunicații și America; acela a fost momentul când Sarah i-a văzut ochii. Erau minusculi, dar verzi, de un verde tulburător, un verde de afară, din natură, ca al frunzelor de cimbriu din

Munții Atlas, o nuanță care nu avea ce căuta în ochii nimănui altcuiva – și verdele acela aluneca pe ea. Driss n-o privea. Se întorcea deja pe călcâie să ajungă la motor, cu mersul lui de rață care făcea să-i tresalte burta, când Kamil șopti:

– Tipul ăsta e cel mai bogat dintre bogați. Mai bogat decât noi toți. Poate la fel de bogat ca regele. Dar, vezi, cu toate astea, e băiat bun.

Așa începuse: pentru că Driss era bogat. Mai bogat decât ei toți, și la fel de bogat ca regele, mai bogat decât Kamil, cu vila lui din Dar Bouazza. Dar și poate pentru că, în ochii lui verzi, minusculi, era și cimbru, și dafin, ale căror frunze le văzuse topindu-se de atâtea ori, când era mică, în tocana tajine cu carne de vită pe care o gătea Loubna. Loubna era fata în casă a prietenei sale, Séverine, la care, în clasa a cincea, se ducea să mănânce în fiecare miercuri. În loc să spună servitoare, Séverine spunea fată în casă – pentru că era politicoasă și pentru că era franțuzoaică. Și Sarah, cu gura plină și dinții murdari, spunea: și eu, acasă la mine, am o Loubna, cu frunze de cimbru, cu carne de vită și mășline, cu oale din teracotă, la fel ca tine. Este și aur, sunt și coroane, diamante pe jos, și mă împiedic de ele, în vila mea mare, la fel ca aici, la fel ca la tine. Nu era nici o nenorocire dacă Séverine n-o credea.

Da, cimbrul trebuie să fi jucat rolul său în toată această poveste. Mai târziu, Sarah se gândise că dacă n-ar fi existat ochii, și alături de ei, tocana tajine, Séverine, clasa a patra, ea nu ar fi ajuns așa de departe; l-ar fi ales pe altul, tot bogat, poate ceva mai puțin bogat, dar oricum suficient de bogat. În orice caz, după întâlnire, vedea peste tot ochii de cimbru. Încă din bistrou, fața lui Kamil pălise, crescuse și se rulase, până devenise cea a lui Driss, cu nasul lui coroiat, cu gingiile lui, cu dinții lui de rozător și cu ochii lui. I se părea că Driss era cel cu care vorbise la Campus, cu o porție de banana split în față. Când, câteva zile mai târziu, Kamil îi plătise biletul la film, ea văzuse mâna lui Driss deschizând portofelul cu arici, apoi simțise aceeași mână strângând-o pe a ei în fața actriței Aminei Rachid, care era certată pe marele ecran pentru că deschisese ușa furnizorului de oi când avea mânecile de la djellaba suflecate. Kamil lingea o înghețată pe băț și se amuza auzind strigătele soțului – Până și furnizorului te arăți goală, așa, și

eu cine sunt, a patra oaie? –, iar Sarah tot pe Driss îl auzea râzând în întuneric. I se părea că Driss fusese cel cu care jucase cărți în vila din Dar Bouazza săptămâna care a urmat, că, în cele din urmă, cu Driss făcuse amor, rugându-se ca acele clipe de amor să nu pună punct cafelelor de la Campus, filmelor de la cinema, vizitelor la vila din Dar Bouazza. Când era într-a noua, Sarah se culca imediat cu unul sau cu altul în schimbul unui sendviș, iar tipii sfârșeau întotdeauna prin a-și bate joc de ea cu prietenii lor, pe coridoarele liceului, tratând-o drept târfă, și nu-i mai plăteau niciodată nimic. Fetele spuneau și ele, cu un aer scârbit: nu mai e virgină, franțuzoaica e hchouma². Pe Sarah o durea în cot, pentru că erau mulți alți băieți bogați la Casa, grămezi de sendvișuri – dar i se întâmplase de multe ori ca unii să nu-i cumpere nici măcar un sendviș, și asta era îngrozitor. Își învățase lecția. Anul următor, schimbase ținta: numai băieți mai mari care nu mai erau la liceu, cei care aveau minimum nouăsprezece ani și o mașină de lux. Cu ei, făcea pe îndrăgostita timidă, la fel ca alte fete; dacă făcea dragoste, spunea întotdeauna că era prima dată. Și așa îi merge mai bine – după noaptea petrecută la el, Kamil nu încetase să vină s-o aștepte la ieșirea de la liceu și s-o invite la prânz. În mașina lui Porsche, decapotabilă, el îi spunea că o iubea, iar ea îl ținea de mână – mână care mirosea puțin a cimbru.

Se spunea că tatăl lui Driss avea un Rolls-Royce. După întâlnire, ea îi scrijelea prenumele, cu stiloul, pe băncile din lemn ale liceului. Acasă, la fel, privea în depărtare pe fereastră – nu vedea nici rufele fluturând, nici pe băieții mici care miroseau lipici. Vedea pentru a mia oară mișcarea picioarelor scurte ale lui Driss încălecând motorul. Mai bogat decât ei toți, la fel de bogat ca regele; și ea, pe capul ei cârlionțat, nu puneă o cască, ci coroana unei regine, la fel de bogată ca o regină.

Termen magrebian injurios, care se referă la lipsa de moralitate și de rușine

3

Ce era bine când locuiai alături de bidonville-ul de lângă Carrières Centrales, dar nu înăuntru, era că te aflai cu un pas mai aproape de Vest, de Anfa Supérieur și, deci, de America. Chiar dacă nu o separa decât un gard, era deja afară, așa că era aproape ca și cum ar fi scăpat deja. Când Sarah îl vedea pe Abdellah venind din centrul orașului, încărcat cu cincisprezece litri de apă în bidoane mai mari decât el, se grăbea în mica bucătărie, spăla unul din cele două pahare și le umplea cu apă de la robinet. Apoi se întorcea cu aerul că nimic nu se întâmplase, se așeza în fața ușii, cu picioarele încrucișate, și prefăcându-se că se bronzează cu ochii închiși, cu paharul de apă în mână. Abdellah se apropia de gard, gâfâind – în stadiul acela, deja târa bidoanele după el –, și, așteptându-l, Sarah deschidea ochii odată cu gura, scoțând cea mai frumoasă exclamație de uimire:

– Oh, salut, Abdellah! E cald astăzi, nu?

Apoi, lăsând ușor capul în jos și bătând din gene, îi oferea cel mai larg zâmbet de americană și lua o gură din paharul ei. „E cald astăzi, nu?” era o replică a actorilor din telenovelele care rulară în buclă la clubul de biliard, și ei i se părea că dă chiar bine. O repeta adesea la liceu, în fața oglinzii din toaleta fetelor, cu diferite intonații și uneori cu accent englezesc, în timp ce își ștergea fruntea cu șervetul pătat cu care toată lumea își ștergea mâinile, dar pe care nimeni nu-l spălase vreodată. Uneori, alte fete o observau și pufneau disprețuitor, dar pe Sarah o durea în cot. E cald astăzi, nu, Abdellah? În realitate, nu era chiar așa de cald. Abdellah abia dacă îi aruncă o privire prin gard și își târâ bidoanele unul câte unul spre ușa lui. Sarah continua să soarbă din apă, cu înghițituri mici. Aștepta ca Abdellah să intre înăuntru, ca să scuie totul pe jos; nu trebuia totuși să bea pe bune apa asta scârboasă.

Era un adevărat pungaș Abdellah, chiar dacă era drăguț. Merita să-i facă asemenea figuri. Odată îi spusese: Lalla Sarah, tu ești de cealaltă parte a gardului și crezi că ești afară? Poate că noi suntem afară, și tu ești de fapt înăuntru. Asta era într-adevăr o observație pe care numai un ticălos o putea face, o observație care îți rămânea sub piele și sub unghii, ca jegul. De atunci, noaptea visa adesea că înota printr-o întindere de nisip și că avea un grilaj pe gură; prin grilaj îi intrau valuri de nisip în gâtul sufocat, și ea încerca să țipe, dar era nisip și înăuntru, și afară. Undeva, în depărtare, se auzea susurul unei ape curgătoare.

Dar la o săptămână după vizita la cafeneaua unde îl văzuse pe Driss, se petrecu ceva – ceva ce avea legătură cu ochii, și sigur cu aceia de culoarea cimbrului și care alunecă pe fete. Atunci, Sarah știa că acel coșmar nu avea să se repete niciodată în nopțile ei și că, în curând, nu avea să mai bea decât apă din sticlele de Sidi Ali, și că într-o zi, cu acea apă avea să facă baie într-o cadă imensă de marmură lucioasă, cu vedere spre o grădină. Îl aștepta pe Kamil în decapotabilă, în fața vilei lui din Anfa Supérieur – și, dintr-odată, a auzit un motor huruind.

Întorsese capul; în spate era Driss, care arunca priviri spre plăcuța mașinii, apoi spre vilă. Idiotului îi trebui ceva timp ca să-și dea seama că ea era acolo, pe locul pasagerului. Când în sfârșit o văzu, își ridică viziera căștii și, cu vocea lui ascuțită și tremurândă, strigă:

– Aici stă Kamil?

– Îhî, răspunse ea.

– Spune-i că Driss îi transmite salutări.

După care porni din nou motorul și plecă. Dar nu era nici o problemă; de data asta, ochii lui de cimbru și de dafin o văzuseră. Din ziua aceea, la bistroul Campus, nu se gândea decât la el, și la ea alături de el, amândoi urcați pe platouri de aramă, purtate pe brațe de servitori în noaptea întunecoasă, dansând unul în fața celuilalt, pe ritmul cântecelor arăbești de

nuntă și al strigătelor de adorație ale invitaților, năucindu-i cu strălucirea firelor de aur ale caftanului ei și cu scânteierea rubinelor de pe diademă. Odată coborâți de pe platouri, o servitoare, machiată special pentru această ocazie, va veni să-i șteargă fruntea; Sarah n-o să-i mulțumească.

Într-o dimineață, în loc să se ducă la școală, mersese până la o străduță din capătul cartierului Anfa, rue de la Méditerranée – mărginită de hibiscus și de tufe înalte de mătrăgună, și copacii se aplecau unii spre alții până se atingeau și, atingându-se, formau un baldachin nupțial sub care ea mersese, încet, fără să fie văzută. Zilele următoare, făcuse lista Rolex-urilor pe care el i le va oferi – toate cele pe care le purta Kamil – și inventase numele viitorilor grădinari pe care îi va angaja și îi va concedia după bunul plac, pocnind din degete. Se vor bate să lucreze pentru ea, atât de bine îi va plăti. Și iată că într-o zi, într-o zi de ianuarie când era cald, puțin înainte de prânz, în față la Kamil, ochii lui Driss se îndreptaseră spre ea, nu alunecaseră. Și Sarah știa că băieții care o vedeau nu mai puteau apoi să-și ia ochii de la ea.

Atunci i se făcu poftă să meargă până la gard, să-l strige pe Abdellah și să-i spună: Abdellah, puțin îmi pasă, să știi, dacă a fi înăuntru înseamnă să fii între arborii de hibiscus și tufele din Anfa, și să bei fără să scuipi apă Sidi Ali, concediind grădinari mai puțin săraci decât tine, atunci puțin îmi pasă, să știi, dacă sunt înăuntru.

La început își imaginase că ieșind mai multă vreme cu Kamil, până la urmă avea să-l revadă. Nu se întâmplase așa. Kamil voia mereu să se întâlnească numai cu ea, imbecilul. Spunea: am putea face din nou o plimbare cu mașina, dacă vrei. Sau: am putea fuma ceva amândoi, pe acoperișul vilei. Atunci rulau cu viteză pe șoseaua din Azemmour, unde adormeau la soare deasupra orașului Casablanca, printre rufele întinse și uriașele antene parabolice. Se trezeau la chemarea muezinului pentru rugăciunea de seară, când toate acoperișurile albe sunt deja portocalii sub lumina soarelui care se prelinge pe ele. În realitate, nu era atât de rău; doar că așa nu avea să-l revadă pe Driss. Problema era că nu-l putea face pe Kamil să înțeleagă că voia să vadă lume; unui băiat nu-i poți cere decât un anumit gen de lucruri la un anumit moment, altfel intră în panică. Sarah știa cum funcționa asta. La început trebuie să ceri lucruri foarte simple. De exemplu, să spui că ai chef să mănânci sardele, chiar dacă, în realitate, nu ai cine știe ce poftă să mănânci sardele. O fată care are pretenții capătă imediat valoare, și, apoi, sardelele se găsesc ușor. Pe urmă, băiatul te duce din proprie inițiativă să mănânci sardele, ceea ce îl face să fie foarte mulțumit de el. Și când băieții sunt mulțumiți de ei, devin foarte emoționați, încep să amestece totul, și cred că toate astea, că povestea asta se cheamă iubire. Pe scurt, nu era foarte complicat. După un timp, poți trece la un alt nivel al pretențiilor, cum ar fi aș vrea sticla aia de parfum, sau aș vrea să văd lume. Așa că era mai bine să nu-l grăbească pe Kamil, să-l lase să plătească liniștit pentru sardele și cola, și, în schimb, să-i dea din când în când o sărutare. Ca să-l revadă pe Driss, avea o altă strategie – se dusese să vorbească cu Yaya.

Yaya cunoștea pe toată lumea și nu avea vârstă. Nu se știa foarte bine ce făcea, dar se știa că putea fi găsit în preajma liceului, adesea la clubul de biliard, la ultima masă din spate, mâncând conserve de ton în ulei. Spunea

că prin vine îi curgea ulei de ton și că trebuia să mănânce cutii după cutii ca să rămână în viață. Dar cu siguranță era o prostie. Într-o după-amiază, deschisese ușa clubului de biliard; Yaya era acolo, ca de obicei, înfulecând. Ea se dusesese să se așeze în fața lui.

– Salut. Mă cheamă Sarah.

El se făcuse că n-o vede; dar ea știa prea bine că până la urmă avea să se uite la ea. Toți băieții o priveau până la urmă, și, chiar dacă uneori lumea mai uita asta, Yaya era și el doar un băiat.

– Vreau să te întreb o chestie.

– Nu.

Spusese „nu“ pur și simplu, fără ca măcar să ridice ochii din conserva de ton, cu gura lucind de ulei. Din cauza lui, mirosea a ton în tot barul, dar și a țigară, iarbă și apă de colonie cu care se dădeau tipii din clasele terminale.

– De ce nu?

– Tu n-ai nimic, franțuzoaică mică. N-ai ce să-mi oferi.

O luase prin surprindere aruncându-i adevărul în față, în felul ăsta. Dar siguranța din vocea lui Yaya îi trezise lui Sarah pofta să mintă.

– De unde știi că nu am nimic?

– Eu știu tot.

Răspunzând, ridicase capul și o privise atât de pătrunzător, încât Sarah își spusese că poate chiar știa totul despre ea, despre mozaicul ciobit de deasupra chiuvetei, despre dalele de gresie, despre mama ei, despre fiecare sendviș pe care îl câștigase și chiar despre ceea ce-i curgea prin vine – poate că era adevărată chestia cu uleiul de ton. Probabil că observase aerul ei ofensat, sau poate că fusese sedus de el, căci suspinase numaidecât și zisese:

– Bine, dă-i drumul, ce vrei?

– Pe Driss.

Când auzise asta, Yaya se înecase cu uleiul – îi ieşise pe nas.

– Driss? Bogătanul ăla cu motorul?

– Îhî.

– Cu fața pe care o ai și cu fundul pe care îl ai, îl vrei de Driss?

– Îhî.

Timp de câteva secunde, Yaya nu spusese nimic. Își ștersese buzele cu mânăca, apoi ciugulise cu degetele firimiturile de ton pe care tocmai le scuiase, una câte una, și le băgase la loc în gură. După care, suspinase încă o dată.

– Înseamnă că ești săracă lipită, fetiço.

Pe Yaya îl vedeai la clubul de biliard, dar adesea și pe trotuarul străzii Al Kabir, de lângă liceu. De fiecare dată, stătea pe vine, între semafor și barul Jus Ziraoui. Își ținea coatele pe genunchi și fuma fredonând vechi refrene din Tunisia. Spunea că mama lui era tunisiancă și că așa îi cânta ea acolo, când era mic și fericit. Spunea că se va întoarce într-o zi, foarte curând, anul viitor sigur – pentru că, oricum, în Sidi Bou Saïd era cu mult mai bine decât pe trotuarul ăsta puturos, cu mult mai bine decât în clubul de biliard, decât cu atâtea automobile și poluare; că la Sidi Bou Saïd avea să regăsească piațeta cu portocali, lămâii aliniați de-a lungul drumurilor, și chitarele, castanietele, rochiile albe și fetele. De o mie de ani tot spunea povestea asta – dar, deocamdată, încă nu se întorsese. Uneori, Yaya nega totul, toate poveștile despre Tunisia, și jura pe mormântul Profetului că nu cânta nicidecum melodii din Sidi Bou Saïd, ci sure din Coran; pe care le știa de la bunicul lui care fusese la Mecca, și că într-o zi avea să termine cu prostiile și să se ducă și el la Mecca. Altor le povestea că tatăl său era tunisian – un negustor bogat din Hammamet. Lui Chirine, îi mărturisise odată că mama lui era actriță în Constantina. În fine, era complicat.

Adesea, cu puțin înainte de Ramadan, dispărea. După un timp, observam și noi că locurile pe unde-și făcea veacul Yaya erau goale – că nu era nimeni pe trotuar și că nu mai era ulei pe masa lui. Ne gândeam că trebuie să fie undeva, într-un colț, așa cum e luna când n-o zărești. Asta ne liniștea. Apoi începeam să ne întrebăm: tu l-ai văzut de curând pe Yaya? După două sau trei săptămâni, trăgeam concluzia că se întorsese în Tunisia, așa cum spusese. La urma urmei, trebuia să fie lună și în Tunisia. Dar apoi se întorcea; când îl întrebai unde a fost, spunea: dar n-am plecat niciodată.

Sarah se aștepta să-i facă figura asta – să i-l promită pe Driss și s-o șteargă imediat. Totuși, a doua zi după discuția lor de la clubul de biliard, se prezentă la întâlnire, în față la Jus Ziraoui. Sarah îl vedea de departe

ghemuit și mormăind ceva pe sub șapca roșie – cu siguranță o sură coranică din Sidi Bou Saïd.

Tocmai se pregătea să se așeze pe vine lângă el, când el se ridică.

– Ce faci?

– Mă așezam.

Yaya clătină din cap, cu un aer supărat.

– Crezi că poți să vii să te așezi pe trotuarul meu, așa, pur și simplu?

Apoi își trecu brațul slab în jurul umerilor lui Sarah și o trase înăuntru, la Jus Ziraoui.

Fusese aici de mai multe ori cu Kamil, chiar dacă el detesta localul acela. Spunea că sunt cele mai scârboase sucuri din Casa și că, dacă ea voia un suc, putea să-i ceară servitoarei să-i prepare unul și că ar fi mai bun. Dar Sarah bătea nerăbdătoare din picioare de câte ori se afla în fața tejghelei mari, cu fructe, batoane de ciocolată, cutii de lapte și cu blenderul care picura. Kamil plătea cinci dirhami; nebunia începea. Arăta cu degetul spre fructe, pronunțându-le cu hotărâre numele: portocală! banană! curmale! avocado! Adăuga bucățele de prăjitură Merendina, biscuiți Henry's, lapte integral sau miere. Băiatul din față mixa totul și glumea; uneori omora câte un gândac cu cotul. Cu sucul în mână, Sarah se îndrepta spre masa de lângă perete. Kamil avea un aer atât de scârbit, încât își ținea brațele încrucișate la piept, ca să evite să atingă ceva, cât timp ea bea. Cu coatele pe masă, se străduia să soarbă cu paiul din pahar; amestecul vâscos urca foarte încet. Kamil o întreba: nu te deranjează furnicile de pe pahar? N-o deranja. La sfârșit, îi venea să vomite, dar mai cerea unul.

– Vrei ceva? spuse Yaya.

– Nu, nimic.

În fața lui Sarah, erau înșirate bananele, biscuiții sfărâmicioși, pepenii, frișca și, în mintea ei, toate combinațiile lor posibile.

– Nimic, ești sigură?

– Îhî!

Yaya ridică din umeri și ceru unul cu portocală-căpșune-banană-miere-lămâie-scorțișoară. În timp ce se amestecau toate în blender, el o cerceta cu luare-aminte pe Sarah.

– Plătesc eu, dacă vrei.

Câteva minute mai târziu, își beau sucurile pe taburetele de lângă perete. Ea ceruse pentru prima dată bomboane Tofita în amestecul ei, iar acum îi crănțăneau printre dinți.

– Bine. Te iau cu mine de fiecare dată când duc marfă pentru gașca lui. Dar pe urmă, în ce-l privește, o să fie treaba ta.

– De acord, spuse Sarah, dând capul pe spate și sorbind ultimele picături direct din pahar.

Yaya o privea cu un aer amuzat.

– Ce vrei de la Driss? Să te plimbe cu motorul?

Sarah lăsă jos paharul.

– Nu mai pot eu de motorul lui.

– Bijuterii? Nu e genul să ofere bijuterii.

– Nu vreau bijuterii.

Cu paharul gol, omorî o furnică în plimbare pe masă.

– Atunci, ce vrei?

Sarah privea cadavrul insectei, prin fundul paharului; era o pată foarte mică, abia vizibilă sub resturile de fructe. În afară de criminală, nimeni nu va

suspecta niciodată crima – gândul acesta o făcu să râdă. Tot cu ochii pe victimă, răspunse:

– Vreau să-l iau de bărbat.

Prima întâlnire a fost fixată pentru aceeași seară. Aveau să meargă la Badr – era petrecere la piscină.

6

Așteptau în fața porții mari, maure, făcute din lemn de cedru, care atunci nu mai era la modă. În Anfa Supérieur, nu se mai vedeau atât de multe intrări în stil riad³ sau fântâni mozaicate; acum erau la modă fierul forjat, ușile de sticlă, vilele albe, ca la Los Angeles, și câinii. Cu un minut înainte, când intraseră pe strada Ibnou Jabir, labradorul de la vila din colț lătrase la trecerea lor.

– Specie împruțită, șuierase Yaya, după ce tresărise de frică. Să ții câini maidanezi în casă, pe toți dracii. Ăștia chiar se cred francezi.

Cele două canaturi fură trase cu greu; servitoarea, amabilă, le ieși în cale ștergându-și mâinile de șorț. Bine ai venit Lalla, bine ai venit Sidi – dădea din cap, zâmbind. Apoi le spuse să urce o cărare cu pietre înfipte în iarbă – înaintau printre palmieri, hibiscuși roșii, și Sarah număra pașii – unu, doi, trei, zece pași, cincisprezece pași, erau tot atâtia ca pe strada ei din Hay Mohammadi, și nici nu mai era grădină. În capătul drumului, se afla piscina.

Era noaptea adâncă și, printre lămpile dispuse de jur împrejur, ea țâșnea, albastră ca cerul la ora opt, primăvara, în timpul Ramadanului, când soarele e gata să dispară, când nu sunt stele și când oamenii sunt acasă, să încheie postul în fața mesei pline cu bunătăți pentru ftour⁴. An de an, în fiecare zi din Ramadan, alerga seara din bidonville până pe Corniche⁵ și, de acolo, mergea până la Sun. Era un club privat, și de fiecare dată când încercase să intre pe timpul zilei, paznicul îi aruncase cu pantoful în cap. Dar la ora de ftour, când nu era nimeni, sărea peste balustradă, cobora scările din pământ, trecea de restaurant și ajungea la șezlongurile din fața mării. Erau puse teanc unele peste altele. Atunci, își scotea sandalele și se cățara pe ele. Odată ajunsă sus, se așeza turcește și trona deasupra mării. Apoi se întindea, ca o regină, în fața albastrului regal al cerului, care nu exista decât

pentru ea. Când se întuneca, se ridica. Sărea pe nisip, își freca genunchii, își dezmoțea gleznela, își încălța din nou sandalele și se întorcea în Hay Mohammadi.

– Ahlane, prieteni!

În timp ce Yaya saluta pe toată lumea, lui Sarah îi venea s-o ia la fugă, să se arunce în piscina-cer – dar, așezat pe un șezlong, lângă Badr care cânta la chitară, era Driss. Atunci își aminti că ar putea și ea să aibă albastrul cerului numai pentru ea, tot anul, fără o balustradă pe care s-o încalece, într-o piscină din regatul ei. Se instalează lângă Yaya, pe un șezlong.

– Și zi așa, Yaya, spuse Badr, cu degetele alunecând pe coardele chitarei, acum ne aduci și fete?

Alain, aflat alături de el, începu să râdă. Dădea pe gât un whisky-coca și, cu mâna liberă, mângâia părul drept al lui Chirine, care căsca, cu capul pe genunchii lui. Driss stătea deoparte, cu spatele la ceilalți – și juca singur cărți.

– Nu-ți face griji, amice, spuse Yaya, apoi își săltă șapca, scoase o punguță de plastic și o puse pe masă. Nu te-am uitat.

– Toarnă-ți un pahar, propuse Badr, ridicându-se.

Alain se aruncase deja pe iarbă ca s-o miroasă, zdrobind aproape fața lui Chirine – ce dracu'! se revoltă ea, cu un țipăt ascuțit ca acela al pescărușilor care zburau deasupra portului din Essaouira. Dându-și părul de pe față, îi întâlnește privirea lui Sarah și îi zâmbi. Dar Sarah n-o băgă în seamă; pe ea o interesa spatele lui Driss, curbat, aproape tremurând de încrâncenare în timp ce întorcea cărțile, ca și cum chitara lui Badr, țipetele lui Chirine, iarba lui Yaya și ea erau dincolo de lumea lui, foarte departe, spre sud, sufocați între dunele de la Dakhla. Apoi Badr se întoarce cu banii. Yaya o luă pe Sarah de umăr: eu o șterg, pot să v-o las pe potârnichea asta mică?

Badr rămase nemișcat. Chirine, cu gura căscată, îl privi pe Alain care, cu jointul între degete, avea un aer perplex; iar Driss, sesizând tăcerea bruscă, întoarse capul spre ei. Ochii lui îi întâlniră pe cei ai lui Sarah, poate recunoscându-i – și, imediat, lăsă privirea în jos.

– Haideți, fraților, e o puștoaică de șaișpe ani, franțuzoaică, și n-are ce face în seara asta.

– Șaișpe ani! strigă Chirine. Și te lasă părinții să umbli așa, de capul tău?

– Îhî, spuse ea.

Badr, cercetând-o cu pupilele lui negre și rotunde, o întrebă cum o cheamă și dacă învață la liceul francez – cel la care fusese și el cu câțiva ani înainte, ca toți marocanii cu bani din Casa.

– Îhî, spuse ea din nou, trimițând din priviri tot farmecul de care era în stare, și candoarea, și misterul, și frumusețea, tot ceea ce, întreaga ei viață, o ajutase să obțină ce avea lumea de oferit altora, sendvișuri, sucuri, locuri la cinema, sticle de parfum.

Funcționează, ca de fiecare dată.

Fumară și dansară pe gazon toată noaptea; Sarah se distra pe cînste. Driss continuă să joace cărți, dar Badr nu încetă s-o privească, cu bilele lui mici, negre. Ai fi zis că erau cusute pe obrajii durdulii, așa că, după plecarea lui Yaya, Sarah spusese, pur și simplu, cu tupeu – Badr, ce ochi ai, zici că-s cusuți. Formula îi venise ușor; își petrecuse toată seara scurtând o rochie pe care mama ei se dusese s-o cerșească de la institutul francez – o rochie lungă, de plajă, albastră, care aparținuse probabil, în cel mai bun caz, unei actrițe de la teatrul lor, sau unei cântărețe, dar poate și soției administratorului Cercului Prietenilor Francezi, celei a antrenorului de tenis de la Mohammédia, unei studente care, chiar înainte de a părăsi Casa, își aruncase lucrurile vechi, mă rog, nu contează cui, numai – se ruga Sarah în timp ce cosea – numai ca femeia respectivă să nu fi fost cumva văzută îmbrăcată așa de vreo fată din liceu. Așa că tot ce recupera era desfăcut și cusut, până când curbele fostei proprietare, pliurile țesăturii formate de

mișcările ei, mirosul, toate se topeau și dispăreau, sugrumate de foarfecă. Badr zâmbise.

– Îndrăzneată, potârnichea asta a lui Yaya.

La început, se așezase lângă ea, cu părul ud mirosind a clor, și cu chitara, ca să se dea mare; cânta în engleză și, uneori, în locul unui refren, spunea niște mășcări în arabă, pe aceeași melodie.

Toată lumea izbucnea în râs. Îi arunca apoi lui Sarah priviri semețe, încrețind ochii strânși, ca doi gândaci zdrobiți pe obrajii lui lucind de grăsime și sudoare, repetând și mai tare aceleași grosolănii, la care alte râsete răspundeau, de data asta cu mai puțin elan. O iubea.

Mai târziu, lungiți pe marginea piscinei ca cerul, sub palmierul mare, ea și Badr fumaui iarba lui Yaya și scoteau rotocoale, când el o întreabă:

– Și cine ești tu?

Până atunci, îi luase mâna și o făcuse să se învâртеască pe peluză, o stropise, îi spusese: ce vrea să bea micuța potârniche a lui Yaya? Dar nu pusese întrebări. Un băiat care iubește nu vrea să știe astfel de lucruri. Sarah știa foarte bine; vrea să iubească cu încântare, așa cum iubești o floare, și poate iubi așa luni întregi, atât timp cât nu cunoaște dedesubturile, partea ascunsă a lucrurilor, mizeria. Dar lungiți lângă piscină, nici Badr, nici ea nu găsiseră nimic să-și spună, de zece minte de când își fumaui jointul, iar, la câțiva metri de acolo, Alain îl imita pe negustorul ambulant care vindea ouă și apă de Javel pe străzile din Casa – behăia ca o capră –, și Chirine râdea zgomotos. Sarah îl auzea chiar și pe Driss chicotind ușor. Așa că bietul Badr n-avea de ales, trebuia să zică ceva. Nu-i putea lăsa pe amândoi singuri, pur și simplu, în tăcerea lor.

– Cum adică, cine sunt? spuse Sarah, admirând frunzele de palmier sub care se adăposteau.

– O fată frumoasă ca tine, de șaispe ani, care își pierde timpul cu dealeri și cu niște boșorogi ca noi, n-am mai văzut așa ceva.

Înainte de a răspunde, Sarah întoarse capul ca să-l privească. Trebuia să răspândească în continuare toate farmecele frumuseții pentru a-l ține pe Badr cât mai departe de cocioaba dărăpănată din Hay Mohammadi.

– Știi cine sunt.

– A, da?

Întorsese și el capul și se lăsase privit ca un copil mic, cu un aer speriat.

– Sunt micuța potârniche a lui Yaya.

Auzind cuvintele acelea, Badr izbucni în râs, și Sarah știe că era un râs de ușurare.

Se ridicară ca să se alăture celorlalți pe șezlonguri. Badr îi șopti lui Sarah câteva cancanuri – când el se apropia prea mult, ea dădea înapoi, știind că din acea mișcare de recul se nășteau toate speranțele lui de a o revedea curând, amestecate cu îndoieli și temeri, și că aceste speranțe, aceste îndoieli și aceste temeri vor face din ea o invitată permanentă la toate seratele de la piscină date de Badr până la sfârșitul veacurilor, sau cel puțin până la sfârșitul frumuseții ei. Va fi invitată la seratele de la piscină chiar și când va fi soția lui Driss, purtând o rochie albastră, nouă, cusută de o altă femeie decât ea, știa asta încă de pe acum, și când va mângâia apa piscinei lui Badr cu vârful piciorului ei delicat de femeie măritată, fără bățături și murdărie, el, Badr, o va privi, întrebându-se dacă ar fi trebuit să aibă o piscină mai mare pentru a fi iubit de ea. Da, ar fi trebuit.

– Chirine, sărmana, îi spunea el. Jumătate arăboaică și jumătate evreică. Nimeni n-o s-o ia niciodată de nevastă.

– Dar Alain?

În fața lor, Chirine se agăța de umerii lui Alain, îl săruta pe gât.

– Alain e evreu, are deja douăzeci și patru de ani și în afară de el, nu mai este nimeni în Casa. Dar imediat cum se va ivi o evreică adevărată, o să-și facă valiza, pun pariu.

Până la ora patru dimineața, Driss rămăsese la distanță, așezat pe șezlong, cu jocul lui de cărți. Roșea când ceilalți i se adresau sau tremura de entuziasm când, pentru o clipă, cineva vorbea despre o motocicletă. Spunea: ce motor? ce marcă? Apoi, când se schimba subiectul, pica din nou în reveriile lui. Chirine, văzând că Sarah îl privea de la piscină, unde înota îmbrăcată, îi strecurase: sărmanul, bine ar fi ca într-o zi să întâlnească o fată.

Tip de grădină interioară specifică arhitecturii marocane și andaluze

Ftour sau ftor este masa pe care o iau musulmanii după apusul soarelui, când se încheie postul de peste zi, în timpul lunii de Ramadan. În afara acestui context, termenul înseamnă „mic dejun“.

Promenadă la malul mării, în cartierul Ain Diab. Un loc plin de restaurante, baruri și discoteci

La ora șase dimineața, o trezi Fajr, prima rugăciune a zilei. În timp ce se freca la ochi, să scape de lumină, simțea sub obraz țesătura aspră a șezlongului. Asta o făcu să râdă – până și într-o grădină din Anfa Supérieur, erai trezit tot de moschee și de soare, la fel ca în Hay Mohammadi. Cineva o acoperise cu o pătură și, deschizând ochii, o văzu pe Chirine, care se agita alături.

– Fir-ar să fie, bietul de el, repeta ea.

Căută sub șezlong, prin iarbă, într-o geantă. Alain, lângă ea, îi șoptea să se liniștească.

– Stai puțin, spunea el, o să-ți căutăm mai târziu cheile.

– Nu pot, e a treia oară când îi fac figura.

Văzând că Sarah deschisese ochii, se repezi spre ea.

– Cheile mele sunt lângă tine?

Sarah le căută pe pipăite pe la picioarele ei și, în cele din urmă, le simți zornăindu-i sub degete.

– Uite, spuse ea.

Chirine apucă cheile și alergă spre aleea pietruită care ducea la ieșire.

– Șoferul a așteptat-o toată noaptea în fața porții, explică Alain. A uitat de el.

Stătea pe un șezlong. În timp ce se întindea, adăuga că Chirine nu trebuia decât să-și cumpere permisul, ca toată lumea, că nu era chiar așa de

înfricoșător să șofezi prin Casa. Alain era mic și slab, cu pielea întunecată a evreilor de prin partea locului, mai întunecată decât cea a arabilor; mirosea a tutun și a săpun. Pe drum, în ajun, Yaya îi spusese lui Sarah că lui Alain drogul nu-i făcea bine, că pentru moment continua să-i dea, dar dacă o ținea tot așa, avea să-i taie porția, că nu-i păsa de bani.

– O să vezi cât e de slab. Fumul nu-i ajunge, ia niște chestii de zici că-i țicnit.

– Ce ia?

– Karkoubi⁶, ca puștii de pe stradă. Îmi cere de trei ori pe săptămână.

În bidonville, Abdellah îi propusese adesea lui Sarah să ia karkoubi, dar ea nu se atinsese niciodată de așa ceva. Era drogul nebunilor și al criminalilor; atunci când, în ajun, îl văzuse pe Alain pentru prima dată în grădină, luminat din cap până-n picioare de razele lunii, atât de fragil, cântând cu o voce timidă refrenele lui Badr, se întrebese dacă Yaya nu se înșelase. Dar în soarele dimineții, îi văzu limpede crustele de pe piele – în pliurile cotului, pe gât, pe dosul palmei, pe umeri. Unele erau încă sângerânde. Observă că avea și mulți dinți înnegriți, că unul dintre ei căzuse, cel de lângă caninul drept, pe rândul de sus. Și, în lumina soarelui, ochii i se vedeau mai bine – și privirea lor flămândă. Sarah cunoștea bine ochii aceia flămânzi; chiar când mâncau, puștii din bidonville-uri aveau aceeași privire, în care se citea spaima că ar putea fi pentru ultima oară.

– Unde locuiești?

Se lungise din nou pe șezlong și fuma kif⁷ dintr-o pipă lungă din lemn.

– Chiar alături, minți Sarah.

– Eu stau în Gauthier, dar dacă vrei te las în drum, se oferi el, întinzându-i pipa.

Sarah trase adânc, fără să se grăbească. Pentru că era dulceag, îi plăcea kiful mai mult decât hașișul; trăgând, își lipea limba de cerul gurii, cu mișcări

mici, înghițind, și fiecare picătură de salivă era ca un strop dintr-un amestec de la Jus Ziraoui, cu nucă-de-cocos, miere, lapte bătut și suc de mere.

– Ești drăguț, dar vreau să merg pe jos, spuse ea, cu un oftat.

Alain zâmbi; chiar cu dinții lui negri, chiar cu gaura căscată în spatele caninului, ca o baltă de gudron pe drumul din Aïn Sebaa, era un zâmbet frumos, larg, pe maxilarul lui osos, iar liniile fine, gropițele, petele și încrețiturile pielii îl înconjurau ca o coroană din bronz și curmale.

– Voi, franțuzoaicele, sunteți întotdeauna inconștiente, spuse, luând din nou pipa.

Asta chiar era o replică tipică unui bogătaș nemernic. Pentru ei, singurul rost al străzii era să adune câinii și săracii. Aceștia reprezentau un risc îngrozitor pentru fetele de familie bună, a căror puritate nu supraviețuia amestecului cu alte clase sociale; așa că, dacă din întâmplare, dintr-o nevoie absurdă, vreunul dintre bogătași ar fi fost nevoit să iasă din vilă și să pășească pe caldarâm, ar fi fost vorba despre un bărbat, bineînțeles. Totuși, Alain trebuie să fi întâlnit uneori pe stradă fete de familie bună. Instalat în vechiul Peugeot 106 al șoferului său, trebuie să fi zărit din când în când, apărându-i în oglinda retrovizoare, ca o extensie a vârfului dezodorizantului sub formă de brăduț, care atârna în gol, o tânără în blugi, cu o geantă în mână, fără vâl, plimbându-se prin sărăcia din jur fără să vadă în asta o problemă. Atunci, scuturând din cap, cu bilele de lemn ale husei frecându-i-se de spate, probabil că mormăise: „Mereu inconștiente, franțuzoaicele astea“. Fetele în blugi de pe stradă nu puteau fi decât niște franțuzoaice care nu înțelegeau regulile.

Erau aceleași franțuzoaice care se suiau în autobuz cu plebea, fără să clipească, în loc să ia un taxi sau să aibă un șofer, ca toate marocanele din Anfa Supérieure, sau care cumpărau cu cinci dirhami pâine și brânză topită La Vache qui rit de la vreo mahlaba⁸ scârboasă din cartierul Bordeaux, în loc să ia prânzul la bistroul Campus. Chiar dacă marii bogătași erau întotdeauna marocani, francezii din Casa, credea Sarah, cu contractele lor de expatriați și casele plătite de întreprindere, puteau face un minim efort să-și etaleze ceva mai mult banii. Poate nu înțelegeau că aici banul era

singura putere adevărată, poate sperau să profite de șederea lor în Maroc pentru a face – acest cuvânt dezgustător – economii; dar nu așa funcționa legea bogaților și a săracilor în această țară. Kamil spunea întotdeauna că numai francezii tratau cu asemenea dispreț organizarea socială foarte clară. Sarah era întru totul de acord. Dacă ar fi avut ea banii lor, ar fi luat masa la Campus în fiecare zi, pizza cu măslinae negre, sendvișuri cu brânză, coca-cola, clătite baghrir cu dulceață. Ar fi înfulecat totul de-a valma, mestecând cu gura deschisă brânza elastică și căpșunele confiate, lingându-și degetele – și n-ar fi pus niciodată piciorul în vreo mahlaba, cu săracii și alde Séverine. Séverine se ducea acolo în fiecare zi, ca și cum, cu fiecare dejun, vila ei mare din Oasis s-ar fi volatilizat. Se apuca să spună lucruri mizerabile, cum ar fi: Dacă face doar cinci dirhami, de ce să nu profităm? Sarah o vedea intrând în localul îngust ca un coridor și mergând semeață spre vitrina unde erau îngrămădite iaurturile de băut, pachetele de biscuiți uscați, brânzeturile și conservele de ton. În spate, găseai portocale și pe Moustache care, așezat pe taburetul lui, pândează muștele, cu pliciu roz-aprins atârnat în spatele lui. Nu-l deranja mirosul de brânză răspândit pretutindeni în jur – vitrina frigorifică nu mai răcea; ceea ce îl enerva erau muștele. Trebuia să le omoare pe toate, una câte una. În mijlocul unei comenzi, chiar când servea un pahar de lapte sau tăia o bucată de brânză edam – aici, îi ziceau „brânză roșie“, din pricina culorii cojii din parafină –, surprindea un bâzâit minuscul și încremenea. Își rotește în toate direcțiile pupilele mari, bănuitoare, în căutarea muștei – și când o găsea, ochii îi ieșeau din orbite; semăna cu o bufniță. Atunci se întâmpla totul. Dacă cineva din mahlaba scotea cel mai mic sunet, Moustache îl reducea brusc la tăcere, cu un gest al mâinii. Fără să înceteze să supravegheze inamicul, apuca încetișor pliciu și, după o pauză scurtă – stabilea strategia –, lovea cu toată agilitatea de care trupul lui dolofan era în stare. Adesea, reușea din prima lovitură; dar, alteori, rata ținta. Atunci, cuprins de o furie tacită și incontrollabilă, începea să lovească la întâmplare prin aer, până când se făcea coadă. Ai fi zis că dansa. Așteptam atunci, așa, uneori o jumătate de ceas în mahlaba lui Moustache, și, dacă din întâmplare cineva îi sugera să repare vitrina frigorifică, îl privea cu un dispreț amestecat cu dezgust, ca și cum reparația aceea ar fi însemnat cea mai jalnică dintre capitulări.

Odată musca exterminată, Séverine se putea apleca peste vitrină, cu pantalonii ei evazați, aduși de la Paris, și să arate cu degetul spre feliile de pâine gălbejită care semănau cu niște cartofi. Ca să ceară două, spunea: jouj, 'afak, cu accentul tipic regiunii muntoase Rif – același ca al Loubnei. Dacă ar fi fost deșteaptă, în loc să copieze accentul servitoarei sale, ar fi exersat un accent din Fès, ca al membrilor nobilimii locale. Sarah încerca uneori, dar nu era foarte convingătoare – toată araba pe care o știa o învățase de la Abdellah, și idiotul ăla vorbea chiar ca un țăran. Se consola spunându-și că, de fapt, era chiar mai bine dacă nu știa arabă, dacă vorbea doar franțuzește.

Cu singura furculiță pe care o avea, Moustache zdrobea tonul cu roșii între cele două felii de pâine cerute de Séverine. În zilele când muștele nu-i dădeau bătăi de cap, făcea un pas înapoi, ridica brațul, spunea: prinde, Lalla Sivrine!, și îi arunca sendvișurile. În timp ce lingea tonul care îi cursese pe degete, Séverine rata proiectilul, izbucnea în râs și îl ridica. Că îi spunea Lalla, atât timp cât venea în fiecare zi în acea mahlaba duhnind a brânză, atât timp cât mușca lacom din pâinea care aterizase în mijlocul urmelor de tălpi, era chiar culmea. Dar aveau ochi bătrânii din mahlaba. Știau întotdeauna să-i descopere pe cei care le erau superiori. Lui Sarah, Moustache nu-i spunea niciodată: prinde, Lalla Sarah.

Și în timp ce Séverine își termina fără nici o rușine sendvișurile în curtea liceului, în fața tuturor, Sarah se ducea să se ascundă la clubul de biliard, la o stradă distantă, acolo unde fumătorii de kif și cei ca Yaya stăteau până seara și, uneori, până târziu în noapte. Nu făceau nimic altceva decât să stea răsturnați pe scaunele din metal, privind în gol, aruncându-și insulte unul altuia și comandându-i lui Haroun, patronul, omlete din douăsprezece ouă. Haroun era întotdeauna așezat printre ei și detesta să se ridice – așteptau un ceas pentru un ceai cu mentă, și adeseori clienții se duceau în bucătărie să-și prepare singuri comanda, înainte de a lăsa două sau trei monede pe masă.

– Fă-ți singur omleta, idiotule, spunea Haroun de fiecare dată.

Și de fiecare dată abdicând în fața gemetelor revoltate, a amenințărilor cu falimentul, a acuzațiilor de trădare și în general a dezonoarei aduse de lene,

sfârșea prin a-și părăsi scaunul, îndreptându-se spre bucătărie, văitându-se că nu are ouă și târându-se până la Moustache să cumpere.

Sarah intra și urca imediat la primul etaj, unde nu erau decât două mese în fața unei ferestre largi care dădea spre stradă. Acolo, sus, sorbea mai întâi sosul de roșii din jurul tonului, apoi mesteca îndelung fiecare bucată ca pe o gumă de mestecat, privea trecând pe trotuar reginele, marocanele bogate de la liceul francez, cu pantalonii lor cu talie joasă și poșetele din piele. În drum spre bistroul Campus, unde aveau să mănânce de cincizeci de dirhami, din banii primiți de la tații lor în aceeași dimineață, înainte de a se urca în Renault-ul cu șofer, țopăiau vesele, rămânând aproape nemișcate dacă vreun puști de pe stradă se apropia prea tare de ele. Părea puțin probabil ca ele și Sarah să fie făcute din același aluat. La liceu, dacă una dintre aceste fete o remarcă vreodată, o făcea cu un dispreț îngăduitor, ușor trist.

Dar Alain, stând pe șezlongul lui, cu pipa-n gură, o privea cu un amuzament curios, ca și cum ar fi descoperit un animăluț ciudat, a cărui existență n-o bănuise niciodată. Ce era bine la boșorogii de douăzeci și patru de ani încă necăsătoriți era că, deoarece stăteau numai cu alți boșorogi de douăzeci și patru de ani încă necăsătoriți, iar dintr-aceștia nu mai erau așa de mulți rămași, nu-și mai puteau permite să nu zacă decât între bogătași. Deja, între casa modestă a lui Badr din Anfa Supérieur și apartamentul lui Alain din Gauthier era o întreagă lume; pe vremea când amândoi erau la liceu, exista o mică șansă să nu-și fi vorbit niciodată. Dar, la douăzeci și patru de ani, în Casa, dacă n-ai avut inteligența necesară să te cari la timp sau să torni niște plozi, te mulțumești cu prietenii care se nimeresc – Badr, Alain, Chirine și Driss erau acolo, împreună, probabil nu dintr-o alegere, rătăcind prin oraș ca niște idioți în mașinile lor mari, așteptând să se întâmple ceva, încercând noi droguri pe care Yaya spunea că le aduce din Franța. Țasta e trăsnet, pretindea Yaya, scoțând din jachetă pliculețe de cocaină; la Paris, toată lumea e înnebunită. Așa că, deși Sarah nu avea un Rolex la mână, cei patru cu siguranță nu s-ar fi apucat să investigheze prea mult. Trebuia să fie totuși plăcut să ai în fața ta, fără ca măcar să fi cerut, o mică frumusețe nouă, albastră și supusă, strecurată printre ei.

Amestec de psihotrope, cannabis, alcool sau lipici, cocktail exploziv ce provoacă accese de violență

Un fel de cannabis care se fumează în Maroc și Algeria

Local de tip fast-food din Casablanca, unde se vând sendvișuri și preparate tradiționale

Ca să te întorci din Anfa Supérieur, îți ia o groază de timp. Trebuie să cobori străzile înțesate de palmieri și vile, pustii în lumina orei șapte, căci casnicele dorm, iar automobilele Jaguar sunt parcate în garaje; străzile seamănă toate între ele, iar cele mai multe din Anfa nu au plăcuțe indicatoare. Ca să-ți dai întâlnire, spui: după Hôtel Suisse, o ții drept înainte, a treia la dreapta, a doua casă cu poartă neagră. Sarah se rătăcea de fiecare dată. Trecea din nou prin fața paznicului stradal care sforăia, cu capul pe spate, așezat pe un scăunel în ghereta lui verde. Își păstrase pe genunchi pixul Bic și carnetul mare, cu spirală, mâzgălit tot – în Casa, paznicii erau angajați oficial ca să apere cartierul de hoți, dar, în realitate, notau plecările și venirile tuturor din sectorul lor, ca să raporteze la poliție. Sarah tocmai se ducea să bată în geamul gheretei, ca să întrebe pe unde s-o ia, când auzi strigătul – dintre toate strigătele din lume, acesta era preferatul ei.

– Lbiiie!

Trebuia să fie la cel puțin trei străzi depărtare, dar strigătul lui viouzabi îl auzea de parcă ar fi fost lipit de urechea ei, mai răsunător decât cel al muezinului. Și frumoasele doamne din vile îl auzeau de parcă ar fi fost lipit de urechile lor delicate, albe și pline de diamante, și, în patul lor, probabil că mormăiau: blestematul de viouzabi, iar strigă, nenorocitul de viouzabi. Jos, cu siguranță servitoarele se grăbeau – nu trebuiau cu nici un chip să-l rateze pe viouzabi, căci volumul strigătului său, rămânând în mod straniu neschimbat din clipa în care căruța ajungea pe colina Anfa, păcălea și cel mai fin auz. În cea mai mare parte a timpului, când, gâfâind, servitoarele năvăleau pe ușa de la intrare, el întorcea deja pe strada cealaltă. Trebuia să aștepți apoi până trecea din nou, poate a doua zi, poate săptămâna următoare; și până atunci, doamnele șuierau cu voce acră: fir-ar ea să fie de

servitoare, l-a ratat pe viouzabi, și acum am rămas cu toate vechiturile astea pe cap.

Sarah îl cunoștea bine pe viouzabi, dar de cealaltă parte a vieții. Trecea dimineața cu căruța lui prin cartierele bogate și aduna tot ce nu le mai era de trebuință unora ca Chirine și Badr: veselă, jucării de pluș, câte un scaun, multe haine vechi – de unde și numele lui⁹. Se ducea apoi să le vândă săracilor din centrul orașului pentru câțiva dirhami. Sarah și mama ei cumpăraseră o grămadă de obiecte, dar afacerea lor cea mai bună rămânea un ventilator la opt dirhami, cu o singură pală ruptă. Îi știa bine fața bătrână, întunecată, lucioasă ca ceara zgâriată cu cuțitul, și ochii mici, și chéchia¹⁰ croșetată, asemănătoare cu a imamului din Algeria. Sarah știa că și în ziua când va trăi în mijlocul cartierului Anfa, și când își va azvârlî eșarfele de mătase în căruță, cu privirea goală și absentă – poate va purta ochelari de soare –, cu toată bunăvoința din lume și din Maroc, tot n-ar reuși să nu-l recunoască. Din fericire, el cu siguranță n-avea s-o recunoască – până la urmă, era un om de afaceri.

Se repezise totuși la sunetul vocii lui, smulgându-se din noaptea ei dormită pe șezlong și poate dezmeticindu-se după kif. Se păcălise de mai multe ori înainte de a da peste căruța oprită în fața unui tufiș, care se umplea încet, încet cu farfurii și castroane pe care un grădinar le ținea în echilibru în brațe. Când Sarah se apropiase de el, viouzabi îi spusese: tu nu ești fată de pe aici. Nu se lăsa păcălit de rochie. Între săraci, ne privim în ochi.

Viouzabi fu cel care o duse acasă. Făcuse înconjurul cartierelor împreună cu el, până la ora zece, așezată pe loitră, ca o ducesă în caleașcă, salutând câinii cu un gest nobil din mână, sau strigând odată cu negustorul. Apoi, el se plânse – e prea grea, puștoaico –, iar ea coborî, ca să-l ajute puțin. Dar după două minute se plictisi, începu să țopăie, să facă salturi, piruete, și spuse: nu ți-e cald, viouzabi? Cât câștigi, viouzabi? Și bătrânul se amuza. Cu siguranță, el, cu negoțul lui de vulpoi viclean, avea mai mulți bani decât ea; dar ea măcar putea încă să-și țină fața. Când începi să facem o meserie de sărac, totul se duce de râpă, începe să ți se facă rău când te uiți prin magazine. Se termina pentru totdeauna. Era mai bine să nu muncești, ca să-ți păstrezi puțină demnitate.

O găsi pe mama ei întinsă pe canapea. Sforăia mai tare decât paznicul din Anfa, cu un hârâit neregulat, care, uneori, indica direcția în care o lua mucozitățile în spatele nasului. Poate ar fi avut o șansă să ajungă paznic dacă cele o sută zece kile ale ei ar fi încăput în micuțele gheretele verzi și dacă ar fi vrut să muncească. Avea gleznelor vinete și groase, la fel ca pulpele, unghiile de la picioare foarte negre și o gușă care tremura în ritmul horcăiturilor ce-i ieșeau din gât, o gușă albă, cu petice roșii din pricina eczemei, dar mai mult albă – nu ca Sarah, a cărei piele avea nuanța teracotei. Pentru că semenii cu tatăl tău ești așa negricioasă, îi spusese Monique. Tatăl tău, soldatul, spunea ea, militarul, frumos ca Marlon Brando. În alte zile, era negustor bogat, actor de teatru, cântăreț la operă. Mă rog, făcuse o grămadă de lucruri. Singurul tată pe care Sarah îl cunoscuse vreodată ar fi putut fi doar grăsanul Joe, chiar dacă el nu-i vorbea prea mult. Ani întregi, locuise în apartamentul lui, pe când erau încă la Cannes. Mama ei făcea cumpărături, iar el plătea școala. Totul mergea bine, dar apoi, când Sarah împlinise zece ani, grăsanul Joe începuse s-o privească cu un aer dubios, așa că Monique își luase valiza și copilul, și se duseseră să doarmă pe canapeaua Ritei, nebuna, care era clarvăzătoare – le mergea bine amândurora, pentru că Sarah era mică și maică-sa nu se îngrășase încă. Și apoi urmasa Didier, care avea mustață și care le vorbise despre Maroc, cum că era mai bine acolo, că își vor deschide toți trei un magazin. Își făcură bagajul, o sărutară pe Rita, care le prezise un viitor măreț, cu multe monede de aur. Odată ajunși în Casa, Didier luă toți banii și o șterse, iar magazinul nu se materializă niciodată. Și asta era tot.

– Mamă, îi zise Sarah, scuturând-o de umărul gras.

N-avea nimic să-i spună – în general nu-și spuneau mare lucru –, dar canapeaua era totuși patul ei și îi era somn. Deși avea camera ei, Monique asuda mereu, peste tot, în locuri care nu erau ale ei. Sarah nu-i lua niciodată patul, pentru că era respectuoasă, dar și pentru că îi era scârbă să simtă pe pielea ei ca teracota cearșafurile murdare în care dormeau bătrânii din Cercul Prietenilor Francezi sau cei din clubul de jocuri. Nu rămâneau niciodată peste noapte. Când unul sau altul începea să vină prea des, Sarah

se apuca să se vaite de formă, iar Monique se enerva și spunea: taci, fir-ai tu a naibii, el ne dă să crăpăm.

– Mamă!

Monique se freca la ochi.

– Cât e ceasul?

– Unsprezece, răspunse Sarah.

Monique își ridică toate cele o sută zece kile, unul câte unul, ca să se așeze mugind ca vacile din vecini. La sfârșitul operațiunii, își trecu amândouă mâinile pe față și prin păr, deși nu-i mai rămăsese mult.

– Ce-ai mai făcut de-ai ajuns acasă la ora asta, zău așa.

Și se ridică. Când Sarah se întorcea târziu, Monique îi trântea mereu fraza asta, apoi se ridica. În realitate, ce făcuse Sarah îi era indiferent, așa că adăuga un „zău așa“, ca să sublinieze clar că nu era vorba despre o întrebare. Era una dintre frazele ei de mamă bună, pe care o spunea așa, doar ca să joace teatru. Mai avea și altele, ca „nu te apuca de droguri“, când Sarah fuma kif așezată în fața casei, sau „trebuie să-ți dai mai mult silența la liceu“. Găseau amândouă că asta suna bine, suna normal, ca un cântec în engleză. Nu era nici o problemă dacă alte vorbe veneau seara, când cerul întunecat trăgea cortina peste ipocriziile lor. Așezată turcește pe canapeaua ei, într-o pijama portocalie cumpărată de la viouzabi, Sarah mânca a patra brioșă, murdară de ciocolată în jurul gurii și cu ambalajele goale pe genunchi. Monique o privea visătoare, la lumina becului; apoi, chiar înainte de a se duce să se întâlnească cu un bătrân de la cerc, șuiera ca pentru sine; tu, cu mutra asta a ta, n-o să ai niciodată nevoie să muncești.

De la vieux habits (în limba franceză), „haine vechi“

Fes din lână, cu care bărbații își acoperă capul în Africa de Nord, în special în Tunisia, și care este din ce în ce mai popular în rândul musulmanilor occidentali.

Data următoare, se duseră în La Notte. Yaya trecuse s-o ia cu taxiul lui – uneori avea un taxi. E al unui frate, spunea el, facem ness-ness – asta însemna jumate-jumate, și tot așa numeam cafeaua cu lapte. De când Sarah înțelesese că băieții plăteau cafelele la nesfârșit ca să rămână așezată în fața ochilor lor la o masă din Campus, comanda un ness-ness după altul, bându-le dintr-o înghițitură, ca să fluture din nou mâna spre chelner și să repete mândră: ness-ness! Ca să pronunți corect, trebuia să rostești doar consoanele, ceea ce presupunea violență, o mișcare scurtă din cap, ca un ghepard la pândă, un ghepard care, dintr-odată, scotea o limbă de șarpe, despicată în două la capăt, și ataca șuierând: ness-ness. Repeta jocul frenetic, la nesfârșit. În fața ei, băiatul o privea gesticulând așa, golind ceașca, ridicând grăbită brațul, bătând cu degetele în masă, nerăbdătoare, nervoasă, până când, în sfârșit, își primea noul ness-ness, și atunci își relua instantaneu micul spectacol. Când simțea că-i vine să vomite și cerea apă Sidi Ali, conversația putea începe.

– O să mă pui să plătesc cursa?

Stătea în fața casei, într-o rochie de lamé auriu, pe care o furase de la un stand din Maarif; Yaya, în taxiul roșu, își ridică pe cap, cu un aer nonșalant, ochelarii Ray-Ban contrafăcuți – era miezul nopții.

– Haide, urcă.

Când Yaya avea taxiul, timp de săptămâni întregi, rula prin Casa, claxonând ca un nebun, puneua casete cu muzică de la nunta verișoarei lui, aplauda în ritmul darabanelor, în loc să țină de volan, și cânta. Poate că nici măcar nu lua clienți. Dincolo de gardul bidonville-ului, Abdellah se amuza. Hayhay, Lalla Sarah, spunea, ce e cu rochia asta, te duci la întâlnire cu regele, sau

ce? În spatele lui, maică-sa, care alăpta ultima fată, spunea: taci, Abdellah. Nu-i plăcea să vorbească despre rege, se temea de poliție.

O luară repede spre Corniche, cu geamurile deschise, pentru că nu erau geamuri, și Yaya îi spuse: o să fie nebunie în seara asta în La Notte. Sau, râzându-și de ea: n-o să-l ai niciodată pe Driss, n-o să se uite niciodată la o sărăcie ca tine. Odată ajunși, Yaya își lăsă taxiul în mijlocul străzii. Depăși coada de la intrare, cu brațul în jurul umerilor lui Sarah, și îi strânse mâna paznicului: e gagică-mea.

Gașca era undeva în spate, cu o mulțime de oameni – câteva fete de bani gata de la liceu, cupluri căsătorite cu ceasuri scumpe, bătrâni singuri, de patruzeci de ani, târfe. La Notte era singurul loc din Casa unde încă puteai să dansezi rock și slow sâmbătă seara. Când se ajungea la Elvis Presley, se formau perechile, dansau cu picioarele în aer, unduind din brațe, fetele se învârtteau întruna, iar la sfârșit gâfâiau vesele și se așezau, culcându-și capul pe un braț. Era amețitor. Dar în mijlocul vârtejului se afla un băiat nemișcat, cu spatele cocoșat lipit de bancheta din piele roșie și cu umbra nasului coroiat profilându-se pe perete, învăluită de niște ciudate reflexe verzui – Driss ținea în mână un pahar cu sirop de mentă. Se strâmba. Dar chiar în clipa în care răsună refrenul cântecului, începu brusc să-și miște bustul, înainte și înapoi, și-și stropi blugii cu sirop de mentă. Apoi se opri brusc. Aruncă o privire neliniștită în jur, ca pentru a se asigura că nu-l văzuse nimeni. Sarah se întoarse spre Yaya, amuzată; dar el o ștersese deja.

Driss, ca băiat, era complicat, pentru că nu era ca ceilalți. Sarah văzuse cum funcționau cu toții, între specimene precum Kamil, Badr, micii idioți de anul trecut și, de asemenea, bătrânii din cercurile mamei ei, care nu erau atât de diferiți, cu excepția faptului că erau urâți. Învățase că băieții sunt mereu cu ochii pe tine, mai ceva ca poliția. Nu conținut niciodată să le măsoare pe fete din cap până-n picioare, să aprobe, să sancționeze și să supravegheze, ca și cum ar fi fost proprietatea lor personală. Așa că dacă, într-o dimineață frumoasă, o femeie umbla cu vâlul pe față, asta nu șoca pe nimeni în Casa. Se spunea: e normal, sârmana, s-a săturat și ea. Chiar dacă locuia în cea mai frumoasă casă din Anfa, ai fi zis că Driss, cu ochii lui care alunecau peste lume, nu avea nimic al lui. Vorbea puțin. Sarah remarcase

totuși că băieții se apucau mereu să răcnească în fața ei, poate pentru că ea rămânea tăcută; știa foarte bine că fetele care spun ce gândesc, chiar așa frumoase ca ea, îi enervează la culme. Vorbărețele ca Chirine, și erau multe, sfârșeau întotdeauna prin a-i irita, ca și cum ar fi fost agasați să-și vadă spațiul de manevră limitat astfel de către un corp aflat de obicei sub control, lucru care le părea periculos, sălbatic. Asta îi speria, lipsa asta de supunere. Pe scurt, băieții erau în general fragili și trebuia să acționezi cu multă prudență pentru a nu-i tulbura.

Se așeză lângă el, pe bancheta roșie. Genunchiul ei ca teracota aproape că se lipi de blugii lui. Driss își păstră suspendate în gol privirea și siropul de mentă, rictusul; ei i se păru că simte cum înțepenește. Atunci, cu o mișcare a piciorului, își ridică puțin rochia, ca să-și dezvelească o coapsă. I se zăreau perișorii blonzi sculându-i-se pe piele. Așteptă, admirând mișcările de rock, frumoasă, supusă, tăcută, liniștitoare, așa cum se cerea. El n-o privea; nici nu răcnea. Driss și Sarah rămaseră astfel încremeniți, unul lângă altul, pe bancheta din La Notte, cu un surâs încremenit pe fețele lor de-aici încolo, cu trupurile tensionate între umbrele și reflexele siropului de mentă, în fața oamenilor în carne și oase, focoși, vii, în fața târfelor care se distrau.

Începu primul slow; pe ringul de dans, cuplurile care dansaseră rock se destrămară și urmă un murmur general, o pauză: fetele care stăteau încă așezate se țineau drepte, picior peste picior, cu mâinile pe genunchi. Băieții, în picioare, își plimbau deja ochii de jur împrejur; multe priviri aterizară asupra ei, ca douăzeci de lanterne îndreptate spre sursa zgomotului. Sarah știa că trebuia să acționeze repede. Cu o mișcare ușoară, care făcu să-i plutească bucele, se întoarse spre el.

— Vrei să dansezi?

El avu o tresărire, fu cât pe ce să-și verse siropul; dar, în cele din urmă, o privi. Niciodată ochii lui nu fuseseră atât de aproape. Irisul se mișcă – nu era din cauza luminii. Sarah avea să afle curând: Driss avea adesea un tremur de frică, de parcă Marocul în mișcare l-ar fi tulburat în fiecare clipă.

– Nu.

Era un refuz brutal, ca acelea pe care Sarah le scuipa în fața tipilor din centrul orașului, care o urmăreau cu mașina când ieșea și îi spuneau: urcă, gazelo, haide, urcă cu mine. Nu avu timp să spună nimic; deja venea Badr. Se îndreptase spre ea mai repede decât alții, cu burta lui mare care sălta, cu ochii mijiți, plini de curaj. Îi întinse mâna, gâfâind ușor – dansezi?

Atunci ea se ridică alene, încă năucită, cu privirea absentă. Badr o ducea spre ringul de dans, când ea îi dădu brusc drumul la mână. Se întoarse spre Driss, se apropie. Aplecată spre el, îl fixă furioasă, așa cum bărbații fixează femeile, împiedicându-le să scape. Și îi spuse:

– Sunt îndrăgostită de tine.

Apoi se întoarse pe ring, unde Badr o aștepta. În timpul slow-ului, vedea că Driss nu se mișcase – privea în gol, cu siropul de mentă în mână, cu spatele cocoșat, cu rictusul lui.

Dar, de data asta, piciorul îi tremura.

Sarah auzise de nenumărate ori cuvintele sunt îndrăgostită de tine, din gura maică-sii când voia ca grăsanul Joe să-i cumpere brânzeturi din piața din Cannes. Le auzise în bidonville, când sora lui Abdellah se măritase cu un tip mai bine decât ea, care avea s-o scoată din mahala – era șoferul unei familii din cartierul California. Basma plecase să trăiască cu tâmpitul ăla în centrul dezgustător al orașului, toată numai un zâmbet, și se întorsese în ziua de Aïd¹¹, toată numai vânătăi. Nimeni nu spusese nimic. Până și târfele spuneau sunt îndrăgostită de tine când rămâneau însărcinate și trebuiau să se mărite urgent, ca să nu sfârșească la închisoare, alături de alte mame adolescente – și copilul la orfelinat. Multe dintre ele avortau în încăperile din dos ale restaurantelor, dar adesea mureau, golindu-se de sânge pe fotoliile acoperite cu prosoape de plajă; să se mărite cu un individ sărac părea mai ușor de suportat. Parașutele strigau cât le ținea gura la ușa tuturor tipilor pe care îi știau, declarând: sunt îndrăgostită de tine, sau de tine, sau de tine. În realitate, nimeni nu voia să audă de ele. Băieții din liceu care se duceau la ele de la treisprezece ani spuneau că sunt niște lepădături de femei, femei inferioare femeilor; pentru că o femeie trebuia să aibă demnitate. Totuși, Sarah le găsea foarte demne, cu privirea lor neînfricată, cu banii numai ai lor, cu sânii obraznici și eliberate de soți. Erau neîmblânzite – și poate că, de fapt, lor nu le plăceau târfele nu pentru că erau mai puțin femei, ci pentru că erau prea femei.

De asta, Sarah le spunea sunt îndrăgostită de tine băieților cu care se culca. Era singurul mod de a se face iertată că se lăsase atinsă de ei, singurul mod de a continua să-și încaseze darurile. Trebuie s-o spui bine ca să fii crezută, dar era greu. De fiecare dată când rostea formula, auzea fără să vrea în adâncul vocii ei foamea – aceeași foame ca a mamei sale în fața brânzeturilor din piață. O foame inconfundabilă – chiar la kilometri

distanță, auzind rostite cuvintele acelea, te gândești: fata care vorbește probabil că n-a mâncat. În intonație, simțea și speranța, precum cea a lui Basma de a avea într-o zi electricitate, și ghiceai suferința târfelor care aveau să fie curând închise. Sarah știa foarte bine că toate astea se auzeau, dar nu putea face nimic în privința asta; era tonul pe care învățase să spună cuvintele acelea. În La Notte, în fața lui Driss, exista o nevoie presantă care impunea folosirea formulei, și se întâmplă la fel, pe același ton – căci în seara aceea, sincer, murea de foame, și în același timp ardea de speranța unei vieți mai bune și de o suferință imensă la gândul că el înțelegea, chiar din această suferință, că nu-l iubea cu adevărat. Să iubești cu adevărat, știa ce însemna, și nu era asta – trăise experiența, cu un an înainte, la Zineb. Nu uitase niciodată.

Zineb avea ochelari pătrătoși, părul negru și cârlionțat, o față lungă, cabalină, și mirosea a harissa. La începutul primei ore de matematică din anul acela de liceu, Sarah o văzuse venind de departe și își dăduse seama, pe rând, de toate gesturile de care se temea cel mai mult: că se apropie de banca ei, pe rândul al treilea, sala 86, clădirea L, că-și lasă acolo geanta mângălită cu pix, că-și trage scaunul și că spune: „Pot să mă așez?“, cu ochi de victimă, cu o privire pe care era imposibil s-o refuzi. Nu-i vorba că lui Sarah nu i-ar fi plăcut harissa. Pur și simplu, din motive evidente, nu trebuia să fie văzută cu genul de fete cum era Zineb – cele care, fără să clipească, urcau în autobuzul școlar care le ducea la liceu, coborând zâmbitoare chiar în fața ușii din spate a clădirii, fără ca măcar să-și dea osteneala să ocolească până la intrarea principală –, pentru ca astfel să poate pretinde că au fost însoțite de șofer, ca toată lumea. Liceul francez din Casa primea gratuit adolescente franțuzoaice, iar pe toate celelalte, contra unei sume de zeci de mii de dirhami și câteva cadouri, cum ar fi flori, un abonament VIP la clubul Sun, un sejur la Mamounia, în Marrakech, sau, uneori, chiar o mașină, în funcție de profesia tatălui. Se spunea că cel mai bine mergeau biletele de avion – în clasa lui Sarah erau trei copii ai unor directori de la Royal Air Maroc. Cum aproape că nu mai erau francezi în Casa, prin clădirile din epoca de glorie a protectoratului mișunau mai ales cei trei mii de copii ai oamenilor de afaceri marocani, printre care ultimii

reprezențați ai familiilor de felul lui Séverine, care încă nu renunțau, câțiva copii ai unor cupluri mixte și, stridenți și ciudați, cei cu pielea întunecată: pielea lipicioasă a fetelor ca Zineb.

N-ar fi putut să-și plătească nici o săptămână de școlarizare în acest liceu dacă mamele lor n-ar fi avut inspirația să lucreze aici ca profesoare sau infirmiere. Totul la ele trăda clasa de mijloc – se îmbrăcau cu tunici bălțate, care se găseau în piețele din Hay Hassani, cumpărau la mâna a doua manualele școlare ale elevilor din anii precedenți, mâncau la cantină. Uneori, din neatenție, Sarah trecea pe lângă ele în curte; îmbrăcată cu niște blugi noi, dăruiți de Kamil sau altcineva, mergea întotdeauna repede, nu vorbea niciodată cu nimeni. Era regula ei: să vorbească foarte puțin, numai atunci când cineva i se adresa, de preferință, un băiat cu un ceas frumos. Astfel, chiar dacă nu se știa despre ea că ar fi bogată, cel puțin nu se știa cât era de săracă. Întâlnind astfel, repede și în tăcere, câteva fete ca Zineb, le surprindea vorbind între ele în arabă, cu toate că știau perfect franceza. Fiyya jouu', spunea una bătându-se pe burtă – mi-e foame – și cealaltă, mirându-se, răspundea fără rușine în arabă. Sarah se grăbea să se depărteze, mânată de teama de a fi asemănată cu ele și de consternarea pe care i-o pricinuia constatarea că puteai să cunoști limba stăpânitorilor și s-o alegi de bunăvoie pe cea a săracilor și oprimaților. Sărăcia asta asumată, mulțumită îi inspira dezgust – deși Sarah era mult mai săracă decât ele, măcar ea avea încă destulă mândrie ca să protesteze neîncetat împotriva acestei stări de fapt. Pașii ei grăbiți, blugii noi negociați la sânge, mesele pe furiș la etajul clubului de biliard, tăcerile ei erau, practic, niște negări ale situației, niște acte de război.

În timpul orei de matematică, Sarah nu ridicase ochii spre Zineb – trebuia marcat clar faptul că nu făceau parte din aceeași lume, cu toate că erau exact din aceeași lume, cea fără-servitoare și fără-șoferi, cu excepția amănuntului că Zineb putea mânca tajine o dată pe săptămână, pentru că mama ei se resemnase să se ducă să predea araba la clasa a șasea. Dar Zineb nu pricepea nimic din toate astea. La fiecare oră de mate venea și se așeza lângă Sarah, veselă și naivă, și la fiecare oră de mate o saluta cu un zâmbet larg pe buze, ca și cum nu ar fi văzut diferența fundamentală dintre ele – cea a stării de război. Când trebuia să rezolve în clasă o funcție afină

și Sarah ofta, încrucișând picioarele și brațele, cu o privire plină de dispreț pentru profesorul care credea că ea avea să se înjosească într-atât încât să fie interesată de acest gen de exerciții care nu-i vor folosi niciodată la nimic, Zineb se îngrijora: e totul în regulă? Înțelegi ce trebuie să faci? Vrei să-ți explic? Ea rezolva toate ecuațiile. Își repeta lecțiile în orele care nu o interesau și în pauza de prânz, termina lucrările de control cu zece minute înainte de toată lumea. Mă doare-n cot de exercițiile alea, spunea Sarah; atunci un val trecător de panică se întrezărea în spatele lentilelor groase ale lui Zineb, ca și cum ar fi fost imposibil să nu-ți pese de exercițiile alea. Se lansa dintr-odată în explicații anxioase, vorbind precipitat – vezi variabila x, yak? Acum vezi constantele? De nevoie, până la urmă, Sarah asculta distrată. Până la urmă asculta și când, în pauză, Zineb spunea că trebuia să muncești când ai șansa de a învăța la un asemenea liceu, că era important să ai ceea ce se numea o viață frumoasă. Ea va face medicina, ne spunea, la universitatea din Casa, chiar dacă acolo erau aproape numai băieți: va deveni pediatră și va salva copii. Fie că Sarah avea sau nu s-o asculte, Zineb povestea și despre oile sacrificate în cada ei, în ziua de Aïd – sângele țâșnise peste tot pentru că vărul ei nu știuse ce să facă –, sau despre pelerinajul la Mecca al bunicii sale, care spera să moară acolo ca să ajungă în paradis. O lună mai târziu, tot nu murise, așa că trebuise să se întoarcă în Maroc – hotelul o costa scump, și soțul ei o suna o dată la trei zile, plângând, de la cabina telefonică din fața casei lor, spunând că era inuman să-l lase baltă așa, că el nu știa să gătească, că avea să moară de foame înaintea ei și, dacă o ținea tot așa, cu siguranță n-avea să pună piciorul în paradis, cu o asemenea crimă în spate. Zinab vorbea și despre Amine, fratele ei mai mic care, în diminețile de Ramadan, refuza să se trezească înainte de răsăritul soarelui, ca să mănânce; e sigur că nu postea, spunea ea, cu întâlnirile pe care le avea, cu toți puștii de pe stradă, care petreceau și, în plus, beau alcool, adăuga ea cu un aer înspăimântat și murmură la rostirea acestor cuvinte interzise o formulă de apărare – Allah yahafedna. Când o vedea pe Sarah, la ieșirea de la ore, sărind într-un Porsche al unui fost elev al liceului, chicotea, ducând mâna la gură – ea nu sărutase niciodată un băiat. Și asta povestise. Și odată, spre sfârșitul Ramadanului, pe când explica în amănunt rețetele mamei sale de briouates¹², i-a spus: ce faci în seara asta? Vino la mine pentru ftour.

În tradiția islamică, „marea sărbătoare“, când se celebrează, conform Coranului, puterea de credință și jertfa lui Ibrahim (Avraam în Biblia creștină)

Preparate specifice bucătăriei marocane, rulouri și foietaje cu diverse umpluturi

Fusese iubire adevărată; cea căreia atât timp cât nu i-ai deslușit contururile, atât timp cât nu i-ai atins carnea și n-ai vrut să mori din pricina ei, nu poți decât să-i rostești silabele goale și poate doar să le alături niște imagini vagi. Când Sarah intrase în imobil, se scălda și ea în aceeași ignoranță. Ca să ajungă acolo, urcase împreună cu Zineb în autobuzul în care călătoria costa treizeci de centime și în care mirosul de sudoare era impregnat până și în tapițeriile scaunelor. Dacă nici un băiat nu-i plătea taxiul ca să se întoarcă de la liceu, prefera să meargă pe jos două ore decât să se ducă să se așeze lângă băcanii care își trăgeau nasul ca niște porci timp de zece minute înainte de a-și șterge mucii de mâneca puloverului. Uneori, niște adolescenți cu pielea crăpată se năpusteau asupra slujnicelor așezate pe locurile din spate, pentru a le atinge sânii, înainte de a alerга spre capătul din față al autobuzului; ele începeau să țipe: să-ți fie rușine, nenorocitul, fluturând brațele, dar rămâneau pe scaune, ca să nu-i enerveze prea tare. Băieții de pe scaune râdeau, le aruncau tot soiul de obscenități, tâmpiții de băcani continuau să-și înghită flegma, era plin de muște, de bucăți de pâine umedă strivite pe podea și de găinaț de porumbei care se usca pe geamuri. Așa că, deși imobilul lui Zinab era în plin centru al orașului, deși scările erau din mozaic gri și lucios și miroseau a pișat, deși trebuia să urci șase etaje pe jos, tot era mai bine să fii ascuns acolo decât să riști să fii văzut într-un autobuz din Casablanca, autobuzele acelea mizerabile.

– Marhaba, binti!

Bine ai venit, fata mea – cea care le deschisese era Chadia, mama lui Zineb. Era scundă, cu o față rotundă ascunsă în spatele ochelarilor, și purta un văl roz. O sărutase pe Sarah pe ambii obraji, înainte să exclame, în arabă, cu mâinile pe umerii ei: cât ești de frumoasă! Apoi, cu un zâmbet larg, o apucase de braț – Yallah, spusese – și o condusese printr-un coridor întunecos, așa cum duci o logodnică la ceremonie; pe un ton confidențial, îi

șoptea la ureche: când ești așa frumoasă, trebuie să fii foarte atentă, bine? Stai acasă, ești cuminte și o să găsești un soț bun, inch'Allah¹³. Sarah arunca priviri amuzate spre Zineb, care chicotea privind în spate. Cum ajunseră în cameră, simți brațele durdulii ale Chadiei înconjurându-i umerii, ca între prietene vechi – e colega franțuzoaică a lui Zineb, spuse ea rar, o cheamă Sarah. Cele trei persoane așezate ridicară ochii spre ea. Pe banchetele din lemn sculptat, între perne mari, roșii, cu ciucuri aurii, Amine, fratele lui Zineb, bunicul ei, care nu știa să gătească, și bunica ei, tot în viață, slăbită, cu gura căscată; la micul televizor din fața lor, era un episod din Marimar, telenovela care rula în buclă la clubul de biliard, și sunetul era atât de tare, încât Sarah n-o auzi la început pe bunică strigându-i: stai jos, fata mea, bătând cu mâna în banchetă. Când se așează, bătrâna doamnă îi luă brațul și i-l ridică; ești slabă, trebuie să mănânci. Pe masa joasă, făcută dintr-un imens platou rotund din alpaca, se aflau cușcuș, o sticlă de lapte integral, curmale, chebakia¹⁴ înecate în miere, și nimeni nu se atingea de nimic.

– Așteptăm ora, spuse mama lui Zineb, dar tu, dacă nu postești, servește-te.

– O să aștept împreună cu voi, răspunse Sarah.

La fel ca toți cei din jur, întoarse privirea spre ecranul televizorului; Marimar alerga pe o plajă mexicană. Avea părul buclat și pielea brună, la fel ca ea. Bunicul lui Zineb se agită; arăta cu degetul spre Sarah, apoi spre televizor, scoțând niște sunete guturale, berbere. Este adevărat că semeni cu ea, spuse Zineb, iar mama ei aprobă. Trebuie că era un episod vechi, căci Marimar era încă în mizerie și sărăcie și nu avea pantofi în picioare. La clubul de biliard, aveau deja un episod în care se îmbogățise datorită lui Gustavo, tatăl ei secret, multimiliardar.

– Brigitte Bardot!

Sarah tresări; bunica o cerceta cu ochi mijiți, de parcă ar fi vrut să-i vadă sub piele. Repeta: Brigitte Bardot, Brigitte Bardot, bătând-o exaltată pe spate. Chadia șuiera: ce vorbești tâmpenii, mamă, Brigitte Bardot e blondă, și bătrâna oftă iritată, proptindu-se mai bine în scaun. În fața ei, Marimar se zbătea în mâinile unui bărbat – o văzuse furând morcovi dintr-o grădină și,

în schimbul tăcerii, cerea un sărut. „Ce nemernic“, comentă Amine, uitându-se cât se făcuse ceasul, la pendula de pe perete; bogatul moștenitor, Sergio, venea deja s-o salveze pe Marimar din ghearele bărbatului. Și gata iubirea; adevărata iubire, cea despre care ea nu-și imaginase vreodată că ar exista. Se ivise din senin, fără s-o avertizeze pe Sarah de tunetul care va începe curând să răsună în tot trupul ei, până la unghiile de la picioare – era acolo, în spațiul unei secunde: cea în care Marimar întâlnește în sfârșit privirea lui Sergio, la sfârșitul încăierării. Atunci, totul se schimbă. Prin părul încurcat, plin de nisip, al acelei fete a străzilor, adia vântul, un vânt moale și învăluitor, iar în jurul ochilor ei negri se auzeau violoncelul, orga, toate harpele din Mexic și nici un ceas. Asta era iubirea adevărată, da. Atunci și pentru totdeauna, Sarah știe că nu se putea iubi fără vânt, fără muzică, fără eroi și fără pericol, decât dacă erai dincolo de ocean; că toți cei din jurul ei care spuneau că se iubesc își imaginau doar.

Atunci răsună un mic sunet ascuțit; s-a făcut ora, strigă Chadia. În timp ce toată lumea se năpustea asupra curmalelor, Sarah nu-și luă ochii de la ecranul televizorului pe care se derulau numele din genericul de sfârșit – nume ca ale atâtor băieți care îi făceau curte din decapotabilele lor. I se părură dintr-odată minusculi, iar privirile lor, atât de lipsite de forță, și se consideră jalnică pentru că se mulțumea cu iubiri neadevărate, fără cea mai slabă adiere de vânt, fără cel mai mic acord de violoncel. Își promise să nu mai accepte nici măcar un milkshake din partea lor. Și își ținu promisiunea timp de două săptămâni, apoi i se făcu sete.

„Cu voia lui Allah“ (în limba arabă în original)

Prăjiturele marocane în formă de floare, cu miere și susan

12

A doua zi după ce se dusesese în La Notte, Sarah sună la Chirine la ora șaptesprezece și cincisprezece minute, conform înțelegerii. E simplu, o să vezi: singura casă roșie din tot cartierul Anfa, spusese Chirine în ajun. Ciugulise din plăcinta ei cu ciuperci înainte de a adăuga, bine, normal, în Casa n-ai dreptul să-ți vopsești casa în roșu, dar pentru că mama ei era din Marrakech, i se părea prea trist albul, nu era obișnuită.

– Când vin polițaii, le dă o cafea și servitoarea face msements¹⁵ cu miere.

Zidurile erau de un roșu cărămiziu, ca cel al bucăților de aker fassi¹⁶ pe care Sarah le șterpelea de la parfumeria Aïcha când era mică – după ce ieșea, când își întâlnea imaginea într-o vitrină, înmuia vârful arătătorului în salivă și îl trecea peste cochilia din pământ acoperită cu pigmenti de mac. Degetul se făcea roșu, îl freca de buze, și iată cum, dintr-odată, avea o gură de femeie, de culoarea sângelui, a florilor uscate, a meterezelor din Marrakech și – afla acum – a uneia dintre cele mai frumoase case din Anfa Supérieur. În spatele ușii, Sarah auzea pași grei care veneau să deschidă. La brutăria 17 Etaje, conveniseră ce aveau de făcut.

În ajun, în La Notte, Alain strigase: 17 Etaje. Era în picioare pe un scaun și făcea mișcări ample cu brațele.

Pe ring, Sarah dansa încă împreună cu Badr; slow-urile se terminaseră, venise iar rândul cântecelor disco. Îl ține la distanță pe Bard, cu piruete scurte, mișcări din umeri, pași mici, mai iuți decât stepul, obosindu-l destul cât să-i piară cheful să încerce s-o sărute – obrajii lui Badr erau roșii ca focul în timp ce se chinuia din răspuțeri să țină ritmul, și transpirase atât, încât prin cămașa albă i se vedeau toate firele negre de pe piept. La semnalul lui Alain, se opri brusc.

– Mergem? o întrebă el, ștergându-și fruntea cu brațul.

Întorcând capul, Sarah văzu că Driss nu mai era pe banchetă. Nu era nici afară. Urcă în mașina lui Badr, privind din când în când pe geam, pândind zgomotul unui motor. În cinci minute, ajunseră în cartierul Bourgogne.

Pe fațada portocalie a brutăriei, erau desenate cu vopsea neagră literele cuvântului „etaje“, și cu vopsea albă cifrele – se afla în fața celui mai înalt imobil din Casa, un imobil de șaptesprezece etaje, după cum spunea și numele lui. Până la șapte dimineața, găseai acolo niște plăcinte cu aluatul scofâlcit, pizze cu măslinae negre care își pierduseră măslinaele negre, croasanți cu brânză pe care nimeni nu-i alegea niciodată, și care rămâneau acolo, îngălbeniți de săptămâni, sub lumina vitrinei. După o ieșire în La Notte, cei înfometați îi terminau întotdeauna; cum nu erau scumpi, adesea întâlneai și câțiva tipi cu țoale murdare care ieșeau de la Bouss-Bouss, barul de alături. Mestecând agale foietajul, priveau cu invidie spre masa fetelor venite din La Notte – nici una nu fusese la Bouss-Bouss, căci fetele din centrul orașului, ca Zineb, nu îndrăzneau să se ducă într-un club de noapte, de teamă să nu fie luate drept târfe. Afară, cerșetorii întindeau mâna de fiecare dată când cineva intra, când cineva ieșea, spunând: dați-mi, vă rog, dați-mi, vă rog – cu câteva săptămâni înainte, o femeie se agățase de glezna lui Sarah, când intra cu Kamil. Lalla, te rog, implora ea. Sarah lăsase capul în jos și o văzuse, așezată turcește pe trotuar, cu ochii alb-cenușii – ca și cum lacrimile le spălaseră culoarea. Domnul să te binecuvânteze, Lalla, te rog, Domnul să te aibă în pază, repeta frazele foarte repede, dintr-o suflare, și o strângea și mai tare de gleznă cu mâinile ei vineții și umflate. Sarah încremenise. Kamil, care intrase fără ea, se întorsese.

– Sarah?

Ridicase ochii spre el. Auzea încă rugămințile care veneau de jos. Cât ești de frumoasă, Lalla, spunea femeia.

– Dă-i un picior, o să te lase, îi spusese Kamil.

Sarah știa că în mod normal așa se proceda; sau, dacă nu, încercau să se elibereze politicos, ca să nu ajungă în iad, răspunzând rugăminților cu amin,

promițând să se întoarcă. Dar ea nu se mișca din loc. Îi venise brusc greață, aceea greață obișnuită care o cuprindea când întâlnea ochii oamenilor de pe jos, cei care se târau pe pământ când o luau drept altcineva. Sarah nu avea chef să vomite când era cu bogătașii din liceu, care o credeau la fel ca ei – dar ochii decolorați îi aruncă drept în față toate culorile pe care le-ai furat. Kamil se întorsese câteva secunde mai târziu. Îi întinsese femeii un croasant cu brânză.

În seara ceea, la 17 Etaje, după La Notte, Driss nu era acolo. Badr îi aduse lui Sarah pizza și o cutie de suc Hawai, așa cum ceruse, dar ei îi trebuia câteva secunde ca să observe – nu avea ochi decât pentru ușa care, la fiecare mișcare, putea da la iveală un corp scund, cu ochi de cimbru, dar care nu izbutea cu nici o ocazie s-o facă.

– Nu mănânci? observă Chirine, așezată în stânga ei.

În jur, Alain și Badr o ascultau pe Laïla, fata celui mai mare vânzător de conserve de ton din Maroc, povestind despre faptele și gesturile lui Majid de mai devreme, în La Notte, încercând să descopere în ele unele semne de iubire – Majid lucra într-o bancă, părinții lui n-aveau un sfanț, însă, cum Laïla avea deja treizeci și patru de ani, se mulțumea și cu un salariat.

– Poate că nu îndrăznește, spuse Alain.

Laïla se enervă: dar, la dracu', se face un an de când încerc să-i dau de înțeles. Atunci, Sarah se întoarse dintr-odată spre Chirine:

– Sunt îndrăgostită de Driss.

Și, brusc, își dădu seama ce are de făcut – trebuia să-l învăluie cu iubirea ei. Nu avea altă soluție. Trebuia ca fiecare persoană din jurul lui să fie informată, să audă din gura tuturor Sarah, Sarah, știi că Sarah te iubește? Trebuia să nu poată face un pas fără să simtă bătaile inimii îndrăgostite sub piciorul lui, fără ca aerul să devină fierbinte, violet, lipicios, irespirabil, ca fața altora să fie fața unei singure femei. Atunci n-o să aștepte un an; constrâns de întregul univers, va trebui să cedeze.

– Ce zici?

Chirine o puse să-și repete de două ori confesiunea. Dar e formidabil, exclamă ea – Alain se întoarse spre ea, interzis – înainte de a șopti, plină de entuziasm: nu pot să cred, dacă ai ști de când aștept asta, pentru că Driss, mă rog, îți imaginezi, cu fetele nu e... Nu e... Mă rog, înțelegi ce vreau să spun, dar pe bune, e un băiat genial. N-o să regreti. Apoi luă un aer grav, solemn; apucă un șervețel de hârtie și începu să schițeze dăre lucioase de ulei cu degetul, ca și cum ar fi încercat să găsească ieșirea dintr-un labirint invizibil – era ocupată, explică ea, să pună la punct un plan pentru a-i aduce pe Driss și Sarah împreună, fără ca alții să fie de față. Din când în când, Sarah o întreba: poate am putea... Șttt! o întrerupea Chirine. Lasă-mă să mă gândesc. Se scărpină în cap, mușcă încă o dată din plăcintă, se șterse la gură, privi în gol. În cele din urmă, îi veni o idee:

– E un lucru la care Driss nu zice niciodată nu, să ducă oamenii acasă. Chiar când e în întârziere, sau când asta îl obligă să facă un ocol, când cineva nu știe cum să se întoarcă acasă, îl ia întotdeauna cu el pe motor.

A doua zi, la ora șaptesprezece, Driss trebuia să sune la casa roșie – venea să vadă motocicletă tatălui lui Chirine, pe care se gândea s-o cumpere. Se stabili ca Sarah să sune la cincisprezece minute după ora șaptesprezece și să plece odată cu el; atunci, pe motorul lui, o va conduce acasă.

În fața ușii roșii prin care se auzeau zgomote de pași, se gândea la felul în care își va apăsa degetele pe pântecul lui rotund, cuprinzându-i bustul cu brațele, așezată în spatele lui pe motorul huruind. La vântul care o va lovi peste față și la părul ei negru care va zbura spre ochii de cimbriu, împiedicându-i să vadă bine drumul; el va spune: nu văd drumul de părul tău, și ea va râde: puțin îmi pasă de drum. Poate acel zgomot greu de pantofi mari, de dinainte cu o secundă ca mânerul să fie răsucit, erau ai lui, sau poate că erau ai grădinarului, șoferului, tatălui lui Chirine, iar ei, toți, o vor duce la el, care era concentrat în garaj, încercând frâna roții din spate. Sarah auzi broasca țcănind; își netezi puloverul, inspiră adânc. Ușa se deschise – era Chirine. Avea ochii roșii, încă plini de lacrimi.

– Ai întârziat, șopti ea, înainte de a-i întoarce spatele și a traversa grădina.

Merse cu pași iuți, hohotind de câteva ori, și Sarah o urmă, străduindu-se să admire curmalii, tufișurile, bazinele cu nuferi, scânteind între coloane; au traversat antreul care era gol, la fel ca încăperile de sub arcade. Pereții erau tencuiți cu tadelakt¹⁷ brun-roșcat, luminos și cald, ca interiorul moale al unui obraz, și spațiul, vast totuși, i se păru brusc strâmt lui Sarah, poate îngustându-se tot mai mult pe măsură ce înaintau. Vedeau lămpile puse pe jos, tablourile care prezentau piața din Marrakech, mesele late din lemn sculptat, covoarele berbere din lână; atunci, fu cât pe ce să dea peste o servitoare. Puțin mai lipsi ca biata femeie, cu șorțul desfăcut, trecând în viteză printre ea și Chirine, să-și piardă echilibrul. Servitoarea își continuă drumul, agitată, spre celălalt capăt al camerei, cu un flacon într-o mână și cu un tampon de vată în cealaltă. Când ajunsese la una dintre canapele, Sarah remarcă prezența unei femei care până atunci fusese perfect invizibilă – lungită așa, în djellaba¹⁸ ei bej, se pierdea în țesătura din jurul ei. Servitoarea îmbiba vata în conținutul flaconului, apoi i-o trecea pe față; la fiecare atingere, femeia gemea de durere.

– N-o lua în seamă, e mama, spuse Chirine, fără să se oprească din drum.

Urcară un rând de scări, apoi alt rând de scări, apoi înaintară câțiva pași pe un coridor, până ajunseră într-o încăpere – soarele lumina cearșafurile roz, jucăriile de pluș, măsuța de toaletă. Chirine traversă camera și deschise ușile de sticlă ce dădeau spre o terasă. Cu o voce monotonă, cu ochii plecați, îi spuse că terasa avea vedere spre intrarea în garaj, că Driss era tot acolo, cu tatăl ei și cu motorul și că, astfel, Sarah îi putea pândi plecarea.

– Bine, răspunse Sarah, încercând să-i întâlnească privirea – zadarnic, însă. Atunci, supraveghez, adăugă ea.

Și se duse să se aplece peste balustradă. De acolo se vedea aleea mărginită de tufișuri care ducea la garajul din cărămidă, unde erau parcate, în șir indian, vechiul Citroën al șoferului, un Audi negru și ceea ce semăna cu un Mercedes – mașina era aproape îndesată în colț, așa că nu se putea observa steaua din metal de pe capotă. Și chiar alături de berlină – trebuia să fie o Classe S –, se zărea roata din spate a unei motociclete; pe Sarah o trecu un

frison. Motorul huruia. Pneul vibra și stopurile portocalii începură să clipească. Apoi totul se stinse; o secundă mai târziu, apărură o mână, care mângâie tandru apărătoarea de noroi.

Sarah auzi pălăvrăgind niște voci îndepărtate; una dintre ele avea inflexiunea ascuțită pe care venise s-o caute.

– E acolo! exclamă, cu un râs nervos, întorcându-se spre Chirine, care nu răspunse.

Rămăsese cu spatele lipit de rama ușii mari de sticlă și își privea picioarele.

– Ești bine? o întrebă Sarah.

Chirine ridică spre ea ochii roșii.

– Dacă vrea ca tata să n-o lovească, de ce se întoarce de la piață la ora patru după-amiaza?

Și izbucni în plâns, îngropându-și fața în palme. În mod normal, Sarah nu se sinchisea de oamenii care plângeau; și singurul lucru care o interesa în acea clipă era Driss, acolo, jos, la câțiva metri de ea. Și mama ei plângea în fața lui viouzabi, ca să capete farfurii pe gratis, și chiar și ea mai vărsa câte o lacrimă când polițaii o vedeau șterpelind ceva de pe un raft – de fiecare dată, ochii umezi îi făceau să spună: haide, cară-te, treacă de la mine de data asta. De asemenea, dă bine să plângi din când în când în fața unui băiat, fără un motiv anume, pur și simplu ca să ai un aer fragil. Cu siguranță, Chirine nu asta făcea. Dar începu să vorbească.

Îi spuse că oricum nu mai putea să stea în casa aia, că avea să-și ia un apartament singură, nemăritată, da, exact așa, nemăritată, că o durea în cot de asta, și că nu-i era frică, și că dacă tatăl ei nu voia să-i cumpere unul, un apartament adică, avea să meargă la muncă, în fiecare zi, și să-l facă de rușine mergând la muncă așa, în fiecare zi, iar toți bătrânii aveau să spună: ce rușine, Chirine muncește, tatăl ei nu mai are un sfânt, sau ce, și că nu va

mai îndrăzni să privească pe nimeni în ochi, că asta merita pentru scandalul lui.

Văzând-o pe Chirine deschizându-și astfel inima în fața ei, Sarah se trezi întoarsă în timp, când era mică și încă vorbea cu oamenii. În ziua de Crăciun petrecută la Cercul Prietenilor Francezi, juca șotron cu o fată blondă, în timp ce o doamnă cu cercei din perle venise să stea de vorbă cu ea. Care e mama ta? spusese ea, cu un zâmbet blând, și Sarah, naivă, o arătase cu degetul pe mama ei, stând acolo, grasă, singură, lipită de perete, cu un pahar din plastic în mână. Nu văzuse scârba din privirea doamnei când aceasta o întreba dacă era adevărat că locuiesc departe, după gară, în Hay Mohammadi, lângă Carrières Centrales; dacă era adevărat că uneori bărbații veneau să doarmă la ea seara și plecau noaptea. Atunci, inocentă, la fel ca Chirine, Sarah răspunsese că da, era adevărat, povestise despre Cannes, despre Joe grăsanul, despre călătoria cu vaporul până la Tanger, împreună cu Didier, despre magazinul care nu se materializase niciodată, despre bidonville-ul aflat de cealaltă parte a gardului, despre prietenii mamei sale. După ce ascultase răbdătoare, cu urechile ei împodobite de perle, doamna îi răspunsese: bine, foarte bine, mulțumesc, apoi o apucase de mână pe fetița blondă și îi spusese: să mergem, Camille. Sarah știuse, cu toate că nu avea decât zece ani, că era din cauza cuvintelor, mereu, cuvintele erau de vină; că veneau mereu, ca niște focuri de armă, să distrugă echilibrul șotronului; că ar fi trebuit să tacă. Se simți rușinată și nu mai vorbi niciodată. La următoarele vizite la Cercul Prietenilor Francezi, nimeni nu mai voia să se joace cu ea; umbla vorba că era fiica unei curve.

Sarah se duse să se lipească cu spatele de Chirine.

– E un nemernic, taică-tău, spuse ea și o luă de mână.

În Marimar, personajele se luau de mână când voiau să se consoleze unele pe altele. Chirine ridică din umeri, cu un suspin.

– Nu, așa stau lucrurile. E bărbat.

Dintr-odată se auzi motorul demarând; Chirine se grăbi să-i arate drumul spre garaj.

Plăcinte marocane în straturi

Ruj berber, produs de machiaj tradițional marocan

Var ars, aplicat printr-o tehnică specială, specific marocană, pentru a căpăta un anumit luciu și a fi rezistent la apă

Veșmânt tipic maghrebian, asemănător cu o robă, purtat atât de femei, cât și de bărbați

Abia pași cu vârful baschetului în iarba grădinii, că și auzi zgomotul. Garajul era în dreapta, ceva mai departe, după alte scări cărămizii, ce dădeau spre o rampă în capătul căreia Sarah avea să vadă o grămadă de unelte, câteva pneuri unele peste altele, Mercedesul și, poate, pe Driss stând pe motorul lui. Spune-i că eu te-am trimis, o sfătuiuse Chirine, că eram împreună acolo, sus, și că trebuie să te însoțească până acasă. Dar era prea târziu; motorul se ambala, acolo, pe rampă – Driss pleca. Trebuia să alerge, foarte repede, mai repede decât o motocicletă, iar la asta Sarah se pricepea, căci trebuia să scape de băieții de pe stradă, de paznici, de polițai și de supraveghetorii din timpul orele de detenție, la școală. Acum, ea era supraveghetoarea, polițaiul care îi împiedica pe cei răi să fugă, și asta era ceva nou. Dar n-avea nici o îndoială că va reuși. La urma urmei, tocmai asta făcea acum: fugea după el.

În loc să se îndrepte spre garajul de unde el pleca, se îndreptă spre poarta de la intrare, care dădea în stradă, se năpusti pe ea fără s-o mai închidă la loc, se grăbi spre trotuar. El era acolo, deja la cinci metri de intrarea în garaj, cu spatele încovoiat și părul de culoarea cenușii, îndepărtându-se în trombă și dispărând în intersecție. Sarah o rupse la fugă. Și când tocurile începură, unul după altul, să lovească asfaltul, când respirația i se accelera, când palmierii și vilele rămaseră în urmă pe măsură ce înainta, brusc se simți cuprinsă de îngrijorarea justificată că poate n-avea cum să-l mai ajungă, că nu poți prinde o motocicletă din mers când ai pierdut-o deja din vedere, că era prea departe, că motocicleta era prea scumpă și că el nu-și va dori niciodată o sărăntoacă, așa ca ea. Dacă ajung la intersecție și nu-l văd nicăieri, mă opresc, mă dau bătută, gândea ea, la doar câțiva metri de intersecția unde el se făcuse nevăzut. Nu avu timp s-o facă. Alerga încă în momentul când el reapăru brusc, aproape zburând în intersecție, ca să întoarcă. O lua pe sensul opus; acum, el era cel care se grăbea spre ea.

Fu cât pe ce să primească motocicleta în plină figură – frână exact la timp. Sarah se răsucise atât de violent spre dreapta, încât căzuse, cu fața între mâini.

– Ești bine? Ești bine?

Driss se ghemui lângă ea și o scutură de umăr – îmi pare rău, futu-i, îmi pare rău. Vorbea fără oprire, nu te-am văzut, nu mă așteptam, nu credeam că, mergeam, pur și simplu, rulam. Nu-l auzise niciodată rostind atâtea cuvinte dintr-odată. Ea se ridică încet, sprijinindu-se de asfalt cu genunchii juliți și gemând ușor, chiar dacă n-o durea. Odată așezată pe vine, îi întinse mâna înroșită, puțin zdrelită, și el o luă fără ezitare, ca s-o ajute să se ridice. Nu avea nevoie de ajutor, dar, în sfârșit, simțea pielea lui moale pe palma ei aspră și sângerândă, ca o informație nouă pe care o dezvăluia despre el și pe care ea punea stăpânire, lacomă – pielea mâinii lui Driss era moale – și, ridicându-se, strânse între degete acea piele, și fu ca o strângere de mână care pecetluia legământul lor și finaliza viitorul lor acord; strângerea de mână care spunea: târg încheiat.

– E în regulă, n-am nimic, spuse ea, scuturându-și praful de pe blugi.

– Ești sigură? Nu știam, nu mă gândeam că o să fii acolo să alergi... Eram la Chirine, eu...

– Mă duci până acasă? îl întrerupse Sarah.

El o privi, palid, cu gura căscată, cu sprâncenele încruntate, ca și cum ar fi încercat să descifreze o frază într-o limbă străină. Apoi tresări, revenindu-și în fire.

– Da, da, bineînțeles. Urcă.

Străbătură Anfa, apoi cartierul Aïn Diab, cu locuințele lui la doi pași de mare, cu barurile ascunse în spatele unor terenuri în paragină, cu parcul de distracții Sindibad, amenajat chiar lângă un câmp de floarea-soarelui – la

marginea drumului, figurina uriașă a unui personaj de desene animate, un băiat zâmbind, cu un turban pe cap, cu o pasăre pe umăr, indicând intrarea în parc. Încă de departe, puteai vedea roata cea mare care se bloca uneori, dar și pe vânzătorii de jabane¹⁹ în fața intrării, plimbându-se cu tija lor mare înfășurată în pasta de nuga albă, lipicioasă, sub plasticul care o apăra de muște. La cerere, tăiau bucăți cu un cutter și spuneau, cu zâmbetul lor știrb: doi dirhami. Sarah nu văzuse niciodată un vânzător de jabane care să nu fie știrb. Nimeni nu părea să tragă concluzia că jabane era problema, și continuau să cumpere bucăți de nuga la doi dirhami imediat cum zăreau tija din lemn în mijlocul unei străzi. La poarta parcului Sindibad, era mereu puzderie de lume, femeile purtând vâl, cu câte doi puști în brațe, se lăsau depășite de băieții din bidonville-uri care încercau să se strecoare printre bare înainte de a fi prinși de paznici, loviturile lor de picioare, țipetele lor – cărați-vă, nenorociților, chem poliția, vă trimit la închisoare; copiii de la școala publică năvăleau peste vânzătorii de jabane, care tăiau într-o veselie cu cutterul, gata să-și găurească un ochi, în timp ce amantele lor alergau după ei, urlând prenumele unele după altele, Jawad, Tarik, Othmane, Nabil, Meriem. În jur, cerul era deja de un albastru regal, în aer plutea fumul de la standurile de frigărui, mirosul de iod, căci marea era aproape, mașinile claxonau, îngrămădite printre cerșetori, și, deasupra tuturor, se înălța chemarea la moschee.

– O ținem drept înainte? strigă Driss, întorcând puțin capul spre ea.

Ea îi arăta drumul de zece minute bune, și el încă nu-și dăduse seama că îl făcea să se învârtă în cerc.

– La stânga! strigă ea.

Când încetinea între două mașini blocate sau când aștepta la semafor, Sarah își apropia nasul de gâtul lui și îi adulmeca parfumul – era un Giorgio Armani pe care toată lumea îl cumpăra de la parfumeria Aïcha, același cu al lui Kamil și al celorlalți băieți din clasa ei. Simțise de mii de ori mirosul acela de proaspăt, de apă sărată, de mandarină; de la început, își spuse ea, de ani de zile, aroma pe care o simțea era cea a lui Driss.

– Oprește aici, spuse ea.

Ajunsesse chiar în fața mării, în partea cea mai liniștită de pe Corniche, nu departe de moschee. Driss opri motorul; privea valurile spărgându-se de nisipul cenușiu, sacii din plastic care zburau cu porumbeii și sticlele goale de apă care se rostogoleau printre scoici.

– Locuiești în zonă? întrebă el.

În zonă nu era nimic, doar drumul, marea, moscheea și un centru de chirurgie estetică intitulat Centru de Chirurgie Estetică.

– Îhî, răspunse ea, coborând de pe motocicletă. Locuiesc în Atlantic.

El se întoarse spre ea, rămânând perplex timp de câteva secunde. Apoi zâmbi.

– Nu contează.

Expresia feței i se destinsese; frunzele de cimbru ale lui Loubna fremătau deasupra nasului. Continua să țină bine de ghidon.

– Vii cu mine la Americano? îl întrebă Sarah.

Fără să aștepte răspunsul, întoarse spatele mării și traversă strada. Auzi motorul stingându-se, apoi pași mărunți grăbindu-se în urma ei.

Diverse sortimente de nuga, vândute de pe o tijă înaltă și groasă

Chiar în spatele centrului de chirurgie estetică, trebuia să faci prima la stânga, apoi următoarea la dreapta. Dădeai atunci de o stradă pustie, îngustă și fără copaci, pe care nu se afla nimic altceva decât un teren viran unde veneau să stea băieții; drept înaintea, era Americano. Mirosul de friptură se răspândea la trei străzi distanță. Oamenii își așteptau rândul în fața celor doi chouay, doi bărboși care luau comenzile și făceau, rând pe rând, cu o frigare în mână, sendvișuri cu kefta²⁰, frigărui cu pâinici, cartofi prăjiți sau farfurii cu cârnați. În fața firmei erau trei mese din plastic roșu, cu sigla Coca-Cola, dar toată lumea prefera să mănânce stând pe terenul din față. Cu brichetele se luminau și își aprindeau jointurile, își aruncau în față șervețele murdare, rostogoleau dozele de suc golite, pe pământul uscat; uneori, totul se termina cu o bătaie sau chiar cu o partidă de fotbal. Kamil venea și el din când în când să mănânce un sendviș aici, noaptea – spunea că nu era rea deloc carnea și că îi făcea plăcere să se amestece un pic cu oamenii simpli din țara lui. Lua întotdeauna sendviș kefta cu muștar; se întorcea să-l mănânce la el în mașină, cu portierele încuiate.

Sarah trecu în fața tuturor, cu Driss în urma ei. De cele mai multe ori, oamenii de la coadă nu îndrăzneau să se revolte când cineva le-o lua înaintea; pesemne că era fata cuiva important. Împreună cu Kamil, funcționa și mai bine. De câteva ori când urlaseră la ea, ea țipase și mai tare – o să vezi tu când i-oi spune lui taică-miu, tâmpitule –, și ei tăcuseră.

– Tu ce vrei? întrebă ea când ajunse în dreptul unuia dintre cei doi bărboși.

În fața lui erau niște ligheane cu roșii, tăiate rondele, salată verde, ceapă roșie și pătrunjel; în spate, carnea de pe grătar scotea fum și celălalt chouay trântea cartofii în cazane cu ulei clocotit.

Driss ținea brațele încrucișate; privea în jur.

– Nimic, răspunse el.

Ea își comandă un sendviș cârnați, cartofi prăjiți, ketchup și maioneză, pe care îl primi după un minut, înfășurat în hârtie albă. În pâine, cartofii prăjiți erau moi și pufoși, scăldați în sos, așa cum îi plăcea ei. Zece dirhami, spuse chouay. Atunci, Sarah băgă mâna liberă în buzunarul din spate al blugilor. Se pregătea să scotocească – buzunarul era gol –, când Driss protestă:

– Nu, nu. Nu trebuie să plătești tu.

Scoase grăbit din portofel o bancnotă de douăzeci și o trase pe Sarah deoparte, lângă mese.

*

Cum mesele erau ocupate și Driss privea cu groază la oamenii de pe teren, Sarah își mănca sendvișul în picioare, în fața lui, cu fumul de la frigărui venind în valuri din partea stângă. Mușcă lacomă din pâine, apucând și puțină hârtie albă între dinți, înainte de a se strâmba și a o lua de pe limbă cu dosul mâinii. Sosul îi curgea pe bărbie. Poate vrei să mănânci acasă, nu aici? spuse Driss între două momente de liniște, și Sarah răspunse cu gura plină – nu, stăm bine aici. Când termină, mototoli ambalajul, îl aruncă pe jos, se șterse la gură și îl privi pe Driss în ochi.

– Poți să mă săruți, dacă vrei.

Fața lui Driss îngheță din nou. Chiar și genele încetaseră să mai bată, până și cimbrul, în interiorul irisului, încremenise, ca și cum vântul de pe colinele unde creștea ar fi încetat brusc să bată; ca și cum sosul tocanei tajine nu ar mai fi clocotit și, fără freamătul bulbucilor, crenguțele de cimbru ar fi încremenit printre bucățile de carne. Avea privirea goală. Sarah ar fi jurat că pe nasul coroiat nu mai ieșea pic de aer, și nici dintre buzele-i împietrite, strânse una de alta. Era ca fața unui mort. În cele din urmă, totul prinse viață când, fără avertisment, își dresе glasul.

– Nu știu, murmură el. Eu niciodată...

Chirine îi mărturisise, la 17 Etaje: nu cred că până acum a sărutat vreo fată. Povestise cum, încă din adolescență, la petreceri, stătuse întotdeauna acolo, singur, jucând cărți, în timp ce alții trăgeau din narghilea. Chiar orbit de valurile de fum cu gust de măr, continua să joace cărți. În timpul unui weekend la Marrakech, cu doi ani înainte, Badr și Alain își împărțiseră târfele în camera de hotel, și Driss își petrecea zilele cu Chirine pe șezlongurile de la piscină, cu un sirop de mentă în mână, în timp ce, cu cealaltă, o învăța regulile jocului de rummy.

– Atunci, n-ai decât să închizi ochii, o să te sărut eu, spuse Sarah.

Chipul lui Driss încremeni din nou. Era uimitor să-l vezi paralizând așa la fiecare șoc; dar acest drept de viață și de moarte asupra lui o încânta pe Sarah, deținătoare acum a unei puteri noi, când întreaga ei personalitate – cea de femeie și de săracă – o condamnase dintotdeauna să fie dominată.

Driss reveni la viață; închise ochii. Buzele îi tremurau, ca și cum și-ar fi stăpânit lacrimile care, într-o clipă, aveau să-i țâșnească dintre pleoape, să i se reverse pe obraji, pe gât, pe picioarele scurte, pe trotuar. Trebuia făcut ceva ca întreaga stradă să se inunde; Sarah se apropie. Nu era cu mult mai înalt decât ea, așa că nu avea nevoie nici să întindă gâtul, nici să se ridice pe vârfuri – era destul să facă un pas și să ridice capul. O făcu – și își lipi buzele de gura lui încă tremurândă. Pentru început, rămase așa, inspirând răbdătoare efluviile de săpun negru, de ulei de argan, de parfum Giorgio Armani și de clor; aceea era într-adevăr pielea unui om bogat. Apoi doar mișcă buzele, adăugând salivă, și simți pieptul lui Driss încordându-se de panică, în timp ce gura i se strânse, baricadată în fața intrusului. Fu nevoită să folosească forța. Limba i se strecură înăuntru, forțând trecerea, dând bătălia cu dinții, și, odată ajunsă, ocupă întreaga cavitate, palatul, pereții obrazilor, gingiile, fiecare molar. Acum era în largul ei. Și pe măsură ce ofensiva se calma, maxilarul din față se relaxa și limba lui reușea să cucerească fiecare milimetru din mucoasa ei, ea gândea: nu contează saliva, bruschetea asta, gâtul meu aproape sufocat, pentru că saliva, bruschetea, gâtul sufocat, toate sunt legate de el, cel mai bogat om din Casa, poate la fel de bogat ca regele.

– Certificatul de căsătorie.

O lanternă se fixase pe ei. Lumina era atât de orbitoare, încât fură nevoiți să se despartă ca să-și acopere ochii; printre degete, Sarah distinse silueta unui polițai în uniformă, cu o caschetă albastru cu alb pe cap și cu maioneză pe mustață. În mâna liberă, ținea o farfurie cu cârnați.

– Certificatul de căsătorie, sau direct la post.

În spatele lor, tipii de la mesele cu sigla Coca-Cola, rânjeau, cu pătrunjelul printre dinți.

– Ușor, ușor, spuse Driss, dând din mână ca să alunge lumina.

Rostise cuvintele în arabă aproape instantaneu, ca și cum le-ar fi citit într-un ghid de călătorie, la capitolul „Cum reacționezi când ai de-a face cu poliția“.

– Așteaptă-mă aici, îi spuse lui Sarah, luându-l pe polițai deoparte.

În jur, era miros de frigărui, erau băieții de la mesele cu sigla Coca-Cola care fluierau: ce frumoasă ești, micuțo, era zgomotul de pe terenul din față unde răsunau cântecele clubului de fotbal Raja; era vântul răcoros de ianuarie, țcănitul dozelor de suc care se ciocneau unele de altele, înjurăturile, scuipații; era și Driss acolo, mai într-o parte. Îl vedea uriaș pe picioarele lui scurte, cu o mână calmă pe umărul polițaiului, cu cealaltă scotocind în buzunar ca să-i strecoare o bancnotă de o sută, spunând câteva glume cu subînțeles, făcând din când în când cu ochiul; și polițaiul din fața lui zâmbea, apuca bancnota, îi dădea lui Driss o palmă pe spate, haide, ia un cârnat, Sidi, plăcere mea. Driss, uriașul în mijlocul săracilor, Driss, uriașul pe care ea tocmai îl sărutase, gândea Sarah; cu banii lui, nu vor mai exista niciodată polițai, nici lege – ei doi vor fi legea.

Amestec tradițional marocan, pe bază de carne tocată de miel sau vită, cu mirodenii

La fiecare început de februarie, așteptai ploaia, și nu ploua. Atunci, la chemarea regelui, credincioșii începeau să se roage. Îi vedeam ziua la televizor, șefii de întreprinderi în genunchi pe caldarâm, îndreptați spre Mecca, alături de șoferi și de paznicii mașinilor, sau rabinii, în picioare, cu umerii acoperiți de un talith²¹ în sinagogi, și cerșetorii de la cimitirul evreiesc, cu kippah²² pe cap, spunând rugăciuni printre morminte – prezentatoarea anunța în arabă: comunitățile se adună pentru ploaie. Și, în fiecare an, la jumătatea lui martie, până la urmă ploua, și în fiecare an era un miracol. Regele ținea un discurs despre Dumnezeu și frăția între popoare, nu contau numele, religia, banii, statutul social – în Maroc, oamenii mergeau mână în mână, spunea el. În bidonville, puștii uzi țopăiau prin băltoace, lăsau capul pe spate și înghițeau picăturile de ploaie, și, în sufrageria lui Sarah, mama lui Abdellah plângea în fața micului televizor. „Mână în mână“, repeta ea.

La jumătatea lui martie 1994, ca în toți anii după rugăciuni, plouă. Pe plaja 56, picăturile împrăștiu pete de umbră pe nisip, iar plaja semăna astfel cu imprimeul blănurilor de leopard ale mamelor care se adunau în fața creșelor particulare din cartierul Triangle d'Or, numai că acolo săracii jucau fotbal pe el. Nimeni nu făcea baie pe vremea asta, în afară de nebuni. În seara aceea, la căderea nopții, toți tipii care încă își pierdeau timpul pe acolo urcau unul câte unul până în stradă, cam fără suflu, cu fețele ude și pantalonii de trening plini de nisip, stropind cu bascheții lor pe toată lumea.

– Nenorocitul, strigă Yaya după ce încasase niște nisip în plină față.

Mai întâi își șterse ochii cu degetele, apoi cu un capăt de prosop pe care stătuse.

– Futu-i, sunt plin, spuse el, ridicându-se.

Îi dădu jointul lui Sarah și plecă să se clătească în mare.

Ea îi povestise totul despre Driss: sărutul în față la Americano, cu o lună și jumătate în urmă, și săptămânile care urmaseră. Și apoi Yaya îi pusese această întrebare: și nu te deranjează? Ea ridicase din umeri – nu, nu mă deranjează. În ultimele șase săptămâni, Sarah auzise adesea întrebarea șoptită în spatele ei – n-o deranjează, un tip ca ăsta? În La Notte, Badr și Alain, văzând-o agățată de gâtul lui Driss pe banchetă, își aruncau priviri uluite. La fel și fetele de la liceu care, sărutându-și cu toată gura partenerul de slow, nu scăpau din priviri noul cuplu înlănțuit. Femeile măritate, picior peste picior, cu un pahar în mână, spuneau cu înțelepciune – bineînțeles, e pentru bani –, înainte de a adăuga cu un aer absent, cu ochii fixați pe spatele catifelat al lui Sarah, lăsat la vedere de rochia ei cea nouă: și totuși, n-o deranjează? Poate că, alături de frumusețea ei, urâtenia lui Driss era și mai evidentă, dominând acum spațiul; poate că acum, împodobit cu o femeiușcă agățată mereu de brațul lui, tăcerile motociclistului, bâlbâielile lui, aerul speriat, mișcările bruște atrăgeau și mai puternic atenția fiecărui martor. Dar, nu – asta n-o deranja. Când îi spusese asta lui Yaya, el răspunsese: totuși, banii lui nu-s de ajuns. Ea n-avusese timp să răspundă, căci, imediat, Yaya încasase nisipul și plecase să-și clătească ochii în apă. De pe prosopul ei, Sarah îl observa stropindu-și fața, ghemuit în fața spumei și mormăind: drace, ce rece e.

În mare își pierduse Yaya fratele. Sarah știa pentru că el îi povestise cu o oră mai devreme, pe Corniche, când ea îi propusese să se ducă să vadă cum ploua pe plajă – e ciudată marea, nu-mi place prea mult, pentru că acolo și-a găsit frate-miu sfârșitul. Spunea așa: a venit moartea cum a venit ploaia, ivită după coama unui val, într-un loc anume, dincolo de care nu mai avea putere. Nu exista alt mod de a vorbi despre moartea asta, pentru că nu era adevărat. În realitate, fratele lui fusese doborât pe șosea, în Aïn Diab, la ora șase dimineața, de un Bentley care rula cu două sute de kilometri la oră. Un băiat din familia Bencheekroun²³, blestema Yaya; eu eram mic, încă nu făceam bani. Atunci, mama a acceptat cele treizeci de mii de dirhami din partea familiei, ca să nu depună plângere. La înmormântare, i-a povestit imamului că fiul ei murise înecat.

Când Yaya se întoarse să se așeze lângă Sarah pe prosop, cu fața șiroind și ochii roșii de sare, își luă înapoi jointul și adăugă că acolo, în apă, își amintise cum, în urmă cu câteva luni, o bandă de imbecili nu-l plătiseră pentru o marfă foarte bună, iar unul dintre tipi era tot un Bencheckroun. Nu era aceeași familie, dar ăsta avea un unchi care îl cunoștea pe rege, așa că Yaya nu putuse să facă nimic. Altfel, i-aș fi distrus, spuse el, nu mă lăsam făcut de legea bogaților.

Sarah voise să-i spună în acel moment – nu, nu i-ai fi distrus, și da, legea va fi mereu făcută pentru bogați. De asta erau de-ajuns banii lui Driss; de asta n-o deranja. Așezată pe nisipul înțesat de mucuri de țigară, în răpăitul ploii, printre țipetele pescărușilor, sunetul claxoanelor de pe bulevard și insultele aruncate de jucătorii de fotbal, lui Sarah i-ar fi plăcut să-i povestească lui Yaya ce văzuse în casa lui Driss. Dincolo de vegetația din grădină, de sala de baie din marmură, de ferestrele mari de unde se vedea întregul oraș, de piscină, era ceva ce Yaya nici măcar nu-și putea imagina: liniștea. Acea liniște făcea de zece ori, de o sută de ori mai mult decât urâtenia lui – era liniștea eternă pe care nimic nu putea s-o tulbure, în afară, poate, de zgomotul ritmic, îndepărtat al foarfecii de grădină; nimic, nici un Bentley care să spulbere vreun puști de pe străzi, nici o datorie de plătit, nici poliția. Atât timp cât portofelul lui Driss va avea bancnote, acele bancnote inepuizabile ale unuia bogat ca regele, atunci la el acasă, la ea acasă, va fi mereu liniște: gata cu nedreptatea, cu dominația, cu violența; liniștea unei case în care ai toate drepturile. Dar Sarah nu îi spuse asta. În schimb, luă o piatră din nisip.

– N-ai decât să distrugi oceanul atunci, zise și o aruncă în Atlantic.

Yaya râse. Luă și el o piatră mai mare și făcu același lucru, adunând în gestul lui toată furia pe care ar fi avut-o dacă i-ar fi putut distruge cu adevărat pe acei ticăloși de Bencheckroun. Normal, gândea Sarah. Ea în curând va avea liniștea, dar pentru el violența nu se va sfârși nicicând.

– Ești mulțumită, micuțo, ai obținut ce voiai de la Driss, spuse Yaya câteva minute mai târziu.

Ploaia nu încetase, se făcea noapte adâncă și Yaya era la a zecea piatră. Cu siguranță nu înțelegea. Bineînțeles că nu, nu obținuse ce voia; acum, rămânea să-l ia de bărbat.

Eșarfă de rugăciune, în tradiția ebraică

Acoperământ de cap, asemănător cu o tichie, purtat de bărbații evrei din comunitățile ortodoxe

Numele uneia dintre cele mai importante familii marocane din fosta parte veche a orașului Fès, considerată ca făcând parte din elita țării

Chiar după sărut, când Driss încă glumea cu polițaiul, Sarah o tulise. Nu ca o hoată după ce șterpelise aker fassi de la parfumeria Aïcha – nu trebuia ca el să știe –, ci ca o doamnă, cea mai șic din tot standul cu frigărui și de pe terenul viran din față, chiar dacă puloverul ei era plin de ketchup. Mersese spre ei agale, distinsă, ca o regină, cu pași arcuiți, somptuoși; pe trotuar, zbură, într-un zbor cu totul nou, legal și aerian, zborul celor care nu trebuie să fugă, nici ca să scape de oameni, nici ca să fugă după ei. Așa va merge spre el în ziua nunții lor, cu un buchet de trandafiri albi în mână, cu un roi de copii ținându-i trena; așa va merge toată viața de acum încolo. Polițaiul o privise, cu gura căscată:

– Ea ce vrea?

Ea anunță: trebuie să plec. Driss, cu fața din nou încremenită câteva secunde, începu să tremure; răsuflarea îi devenise sacadată și buzele îi zvâcneau la intervale egale când încerca să scoată un sunet. Polițaiul îi puse farfuria sub nas.

– Haide, ia un cârnat, să te calmezi.

În acel moment, dintr-o suflare, Sarah își înșiră motivele: era deja ora șapte, tatăl ei o aștepta furios în prag – faza cu tatăl funcționa întotdeauna. Trebuia să se întoarcă singură și asta de îndată. În timp ce vorbea, ochii lui Driss se adumbriră, și sprâncenele i se arcuiră ca două virgule spre fruntea încrețită, cu un aer de îngrozitoare neliniște.

– Poți să-mi dai niște bani de taxi, dacă vrei.

Strângând mâna pe bancnota de douăzeci de dirhami, Sarah îi dădu pe obraz o sărutare fugară.

– Ee, alo! strigă polițaiul, cu gura plină.

Și ea plecă în fugă. Îl sună două zile mai târziu. Când Kamil veni s-o ia de la liceu, o conduse până acasă la Chirine, la care se ducea să-i ceară numărul lui Driss. Gata, v-ați sărutat, spuse ea ținându-l în mijlocul antreului, și o zbughi fuga la etaj ca să-și caute agenda – era albastră, plastifiată, plin de stickere în formă de flori și de note muzicale. În timp ce Sarah răsfoia carnetul, așezată pe bancheta din sufrageria unde, cu o zi înainte, nu o observase pe mama lui Chirine, în djellaba ei bej, Chirine era în picioare pe coridorul de la intrare – acolo se afla telefonul. Forma unul după altul numerele și, după un timp, spuse:

– Sunt Chirine, ghici ce.

Și anunța vestea – Sarah iese cu Driss. Ba da, îți jur, trebuia să adauge de fiecare dată.

Notându-și cifrele pe dosul palmei, Sarah își imagina că, fiind măritată cu Driss, sufrageria asta ar fi a ei. Totul – perdelele din tafta, bancheta bej, masa joasă din sticlă, barul din lemn masiv – toate erau ale ei; se instalase acolo, între două ture de piscină, ca să scrie o notă obișnuită pentru personal. Și în sucul de portocale pe care servitoarea lui Chirine tocmai îl adusese, simți gustul de coniac de calitate superioară pe care îl va sorbi dintr-un pahar de cristal, pentru relaxare, având un diamant pe inelar. Părăsi casa roșie salutând-o în treacăt pe Chirine, care îi răspunse cu un semn scurt din cap, cu receptorul încă la ureche. Afară, Kamil aștepta. O lăsă la telebuticul²⁴ din bulevardul Zerktouni.

Dar poți să telefonezi de la mine, spunea el, n-am treabă cu factura. Era foarte mândru că făcuse rost de la Maroc-Telecom de un bilet ca să-și aleagă cele șase cifre pentru numărul lui: 007007, ca James Bond, te-ai prins? Dar Sarah refuză, nu vreau să merg la tine, vreau să telefonez de la telebutic, asta e. Știa ea bine că prețul unui apel de la Kamil va fi să-și scoată blugii, pentru că s-ar afla chiar acolo, lângă pat, și să-și scoată blugii era un preț pentru orice, chiar și pentru blugi; dar, de-acum, îi era fidelă lui Driss. Kamil îi dădu totuși bani pentru apel, bomboane Tofita și un pachet de țigări Marquise.

Vitrina telebuticului era obturată de un morman de butelii cu gaz, îngrămădite unele peste altele; un tip le lua în spate una câte una și le urca pe o motoretă, care făcea drumuri dus-întors. Era doar în tricou, deși vântul sufla tare – unii spuneau că, în curând, va veni ploaia, cu toate că regele nici măcar nu poruncise încă să înceapă rugăciunile. În spatele buteliilor, se putea citi cu litere albe, pe un fond albastru: „BALABAAC SERVICE – JURNAL – TELEFONIE – PRODUSE LACTATE – FRUCTE ȘI LEGUME“. Chiar dedesubt, jaluzeaua roșie era imprimată cu cinci sigle ale mărcii de brânză topită La Vache qui rit. Sarah trecu de vitrina cu băuturi aflată în stânga, și de mingiile de fotbal în saci din plasă, agățați de tocul ușii. Nici nu se uită la chipsurile îngrămădite până în tavan – deși nu-i venea ușor – și la teancul de reviste franțuzești care, de data asta, datau doar din luna noiembrie, ceea ce nu era chiar atât de rău. Imediat cum interesul ei pentru pizza de la Campus, sucul de la Jus Ziraoui și taxiuri era satisfăcut, presa de scandal devenea primul lucru pe care Sarah se gândea să-l ceară băieților; citea interviurile cântărețelor până le învăța pe dinafară și le repeta frazele ca pe niște refrene, în timp ce mergea două ore de acasă de la ea până la liceu; era aproape la fel de plăcut ca și cum ar avea walkmanul pe care Kamil i-l promisese, dar pe care nu i-l cumpăraseră niciodată. Tremura când pe terenul de gimnastică surprindea conversațiile fetelor care își permiteau să plătească pentru canalele franțuzești piratate. Afla atunci știrile senzaționale cu săptămâni întregi înainte de a le putea citi în următoarea revistă, și când o deschidea, în sfârșit, așezată pe gardul bidonville-ului, fiecare informație citită și știută deja era o victorie personală, ca și cum spiritul ei ar fi influențat conținutul paginilor – ea controla lumea.

Dar de data asta, la Balabaac Service, Sarah nu vedea nimic altceva decât cabina telefonică aflată în spate de tot. Geamurile erau atât de murdare, că abia dacă vedeai telefonul gri fixat în cabină. Cum intră, strecură o monedă de un dirham în fanta specială, ca să vină tonul. Formă cele șase cifre scrise cu pixul pe dosul palmei.

– Alo.

La început, se auzi un anumit „alo“. La auzul lui, Sarah știe că era cel potrivit. Era un „alo“ rostit în arabă, intonația silabei finale nu era cea

ascendentă, a întrebării politicoase franțuzești. Cuvântul era dur, lansat ca o insultă – ca un lătrat care voia să zică: sunt aici, și eu, ca să vă scot din sărite. Când Sarah ceru să vorbească cu Driss, nu primi nici un răspuns – auzi pur și simplu zgomotul receptorului lăsat, și apoi un strigăt – telefonul! Urmă o mișcare, un scaun care se mută, pași pe scări, cineva care strănută, și, brusc, pe neașteptate, un nou „alo”; Sarah crezu că leșină. Dar nu era Driss. Era o voce agitată de fetiță care spunea: Hamza? Tu ești? Sarah ceru încă o dată cu Driss, și încă o dată, apoi auzi un zgomot. Micul contor al telefonului țacănea; curând va trebui să pună din nou un dirham. În fine, după un fâșâit și o tuse scurtă, auzi vocea lui Driss.

– Alo?

Intonație ascendentă.

În mijlocul cabinei, receptorul lipicios alunecă între mâinile lui Sarah când spuse: eu sunt, Sarah. Driss nu zicea nimic. Între ei, pentru multe secunde, nu mai rămase decât bâzâitul metalic al legăturii telefonice. Atunci, Sarah prinse curaj și-l întrebă: ieșim împreună acum? El îi răspunse: da, bine. Ea îi propuse să se întâlnească acasă la el și, după o tăcere, Driss acceptă. În telebutic, Sarah cumpără bomboane Marquise, apoi i se alătură lui Kamil în decapotabilă. El o lăasă în Anfa Supérieur, în fața celei mai frumoase vile din Casa. Deschizând portiera, Sarah îl anunță că între ei totul se terminase; apoi apăsă butonul soneriei. Așa începuse povestea.

Telebuticul sau taxibuticul este un gen de magazin care include telefoane publice, de unde se pot efectua apeluri la sume modice.

Așa începuse totul, descoperirea lui Driss și, odată cu el, a tuturor acelor Driss din Maroc – prin felul în care deschisese ușa. Toată povestea lor viitoare, violența, absurditatea sa, erau conținute în acea clipă, clipa în care Driss alesese să se ducă să deschisă singur ușa, grăbindu-se spre intrare la țârâitul soneriei, năpustindu-se pe scări ca să i-o ia înainte servitoarei, apoi răsucind mânerul cu o mână umedă, cu obraji roșii, cu răsuflarea tăiată. Fără să spună bună ziua, șuierase:

– Pe aici, repede.

Și în timp ce o conducea pe Sarah nu spre intrarea casei, ci spre grădină, aruncând priviri îngrijorate spre vila uriașă, de care se îndepărtau inevitabil, ea simțea, cu o claritate mai vie decât lumina soarelui de la amiază în piața Moscheii lui Hassan al II-lea, straniețea mută a acestei îndepărtări, neliniștea. Pe când cobora imensa pantă cu iarbă proaspăt tunsă, udă încă după ce fusese stropită de grădinar, care stătea acum în echilibru sus, pe o scară, respirând parfumul hibiscusului în adierea vântului, puternic în seara aceea, și pe când întrezărea piscina lungă de douăzeci de metri, Sarah avu, poate, deja intuiția dificultăților care o așteptau, cele care aveau să înceapă imediat cum va ajunge jos, lângă apă, când încercările ei de a urca din nou până la zidurile vilei închise vor fi împiedicate, de data asta și de fiecare dată. Sau poate că nu – în orice caz, asta n-o va opri.

Ajunseră în sfârșit la dalele de piatră cenușiu-deschis, presărate cu ace de conifer; vântul scutura ramurile unui araucaria imens, care se înălța deasupra piscinei, și le făcea să cadă.

– Grădinarul o să le adune, bâlbâi Driss, ca pentru el, de parcă ar fi descoperit în același timp cu ea efectele vijeliei de la sfârșitul după-amiezii.

Nu se uitase la Sarah – nici mai devreme când deschisese ușa, nici aducând-o până aici; chiar când, pe furiș, întorcea privirea spre dreapta ca să verifice dacă mergea în continuare alături de el, ochii îi alunecau pe ea, ca înainte. Acolo, lângă apă, și în fața acelor de araucaria căzute, învârtind compulsiv între degete un set de chei, se întoarse brusc spre stânga. În acel moment, Sarah o văzu: la capătul dalelor de piatră, între copaci, se ascundea o căsuță fără etaj.

– Nu trebuie să urcăm până la vilă când venim să înotăm aici, spuse el înaintând, cu voce tremurândă.

Și, în timp ce băga cheia în broască, ceea ce făcu să alunece într-o parte ușa mare de sticlă, intră în casă – nu era o prea mare –, aprinse luminile și se așeză, țeapăn și stângaci, pe o canapea mare, gri, neștiind ce să facă cu brațele sale lungi, iar Sarah rămăsese în pragul ușii. Simțea căldura în obraji, și inima bătându-i nebunește.

– Știu foarte bine.

Se aflau față în față, el așezat pe canapea și ea în picioare, în cadrul ușii, la doi metri de el; trebui să ridice vocea ca să acopere șuieratul vântului care bătea din spate, măturând conurile.

– Știu foarte bine că această casă există ca să nu fie nevoie să urci până la vilă când înoți aici.

În realitate, nu știa: nu văzuse niciodată o grădină așa de mare, încât să fie nevoie să construiești o a doua casă lângă piscină, nici la Badr, nici la Chirine, nici chiar în Marimar, când se măritase cu Sergio. Purta blugi aduși de la Paris, la fel ca Chirine, și fusese văzută de zece, cincisprezece ori la bistroul Campus, comandând meniu complet, fanta orange, milkshake, ness-ness dublu; nu-i văzuse nimeni niciodată șoferul, dar nici nu fusese văzută vreodată în autobuz. Se știa că e franțuzoaică, frumoasă și pe gustul băieților, se putea observa că chiulea de la ore și că fuma kif, putea fi considerată singuratică, misterioasă, rea. Dar nu se putea bănui că era săracă; asta era imposibil.

Și totuși, Driss vorbi. Începu să turuie totul, abia respirând, ca atunci când, în față la Chirine, după ce dăduse cu motocicleta peste Sarah, punând-o la pământ, debitase niște scuze greu de înțeles. Îmi pare rău, nu voiam să spun asta, mă gândeam doar că, rochia ta albastră, la Badr, cârpită, și fără ceas, fără bijuterii, bascheții tăi, îmi pare rău, credeam, mă rog, nu credeam că ai ști, vreau să spun, că tu ai ști astfel de lucruri.

Urmă un moment de ezitare. Limbajul banului – Sarah nu prevăzuse că îl cunoștea atât de bine. El, care vorbea totuși puțin, îl deprinsese la perfecție de la o vârstă fragedă, ca primă limbă, cea care precede și domină toate celelalte limbi, înainte chiar de a rosti cuvintele. Nu prevăzuse că trebuia să se arate cu adevărata față. Cu el nu-i mergea, pentru că el își dădea seama.

Așa că intrase, fără o vorbă, în camera mare și se așezase pe canapea, alături de el, simțindu-i mirosul parfumului Giorgio Armani și al săpunului negru. Privise în gol, în tăcere, la fel ca el; undeva, se auzea ticăitul unei pendule. După un timp, el spuse: vrei să bei ceva, ea răspunsese: da, un suc. El se dusesse să caute dozele de suc, în chicinața din spate. În jurul ei erau alte canapele gri, o masă, un biliard verde, mare, și, pe pereți, afișele unor expoziții deschise la Paris; dar Sarah continua să privească prin ușa de sticlă încă deschisă pe jumătate, în spatele căreia unduia piscina, iar vântul nu se potolise. El se întorsese cu o tavă, o pusese pe masă și băuseră amândoi suc, privind acele verzi căzând din înaltul arbore de araucaria.

– Grădinarul o să le adune, repetă Driss.

Sarah puse la loc pe masă paharul gol. Se întoarse spre el, își apropie chipul brun, ca teracota, de fața lui urâtă, și îl sărută. Nu fu mai bine decât ultima dată. Sărutându-l, în ciuda salivei și a limbii înțepenite care îi ajungea până în gât, își scoase rând pe rând bascheții, puloverul, blugii, chiloții. Îl învățase să facă dragoste, pe etape, lovindu-se uneori de colțul mesei joase, trebuind să evite nasul coroiat, bărbia ascuțită, pielea grasă, dinții de rozător, pierzându-se doar în verdele de cimbriu, de cimbriu și laur, care se topea, se topea în tocana tajine cu carne de vită, pe care o gătea Loubna, într-o vilă unde vor exista aur, coroane, diamante pe jos, și se vor împiedica de ele, prin vila cea mare. De data asta, Sarah nu mai pretinse că era pentru

prima dată. Când Driss îi propusese, mai târziu, s-o ducă acasă cu motorul, acceptase. El spusese: și tatăl tău? Ea spusese: nu am tată.

În fața gardului bidonville-ului, el rămăsese stupefiat pentru o clipă, și apoi nu mai spusese nimic. Între ei, adevărul se așternuse așa, ca acele de conifer, care cad purtate de vânt pe o dală din piatră și pe care nu le adunăm.

În portul New York, în noiembrie 1993, agentul portuar fluierase pentru a anunța sosirea unei noi nave de transport la terminalul său, la ora șapte dimineața. Fluierând, se întorsese spre semiremorcile staționate în hangarul din spate, făcând mișcări ample, circulare cu brațele – era vânt la New York în dimineața aceea și briza mării îl lovea peste față. La semnal, unul dintre camioane o luase spre chei și, chiar în acea clipă, sirena vaporului răsunase – era o dimineață plină de armonie: vehiculul ajunsese la nivel, fix în momentul acostării. Agentul portuar ridicase ochii. Deasupra apei, sistemul de încărcare era acționat; brațul lui uriaș se cufundase în ceață și se înecase în ea. Reapăruse un minut mai târziu, cu un container bine legat în cabluri. Fusesse nevoie de o oră și de douăzeci de semiremorci ca să descarce, unul câte unul, cele șapte sute cincizeci de containere care erau în cargou. Printre ele, trei containere roșii soseau de la Casablanca, după o călătorie de treizeci de zile. Aduceau cincizeci de mii de perechi de blugi fiecare, expediați de Jean's Fabric, cea mai mare fabrică de confecții din Maroc.

Driss îi povestea toate astea lui Sarah, la Crep'Crêpe, unde, la o masă din plastic, ea mânca o gofră cu Nutella și frișcă. El îi mai spunea că ceață se spunea fog în engleză, că sistemul de încărcare era un fel de macara, că mirosul de iod în vânt era același ca aici, căci era același ocean, și, la fiecare nou amănunt, Sarah înceta să mestece, fascinată, lăsând să se vadă, în mijlocul gurii deschise, terciul de pastă ciocolatie care i se va topi pe limbă și pe dinți. Din când în când, o muscă venea să bâzâie lângă fața ei și trebuia s-o alunge, agasată; și mai era și idiotul de patron de la Crep'Crêpe, care dăduse sonorul mai tare la micul televizor atârnat în colțul de deasupra capetelor lor.

– La dracu', dă-l mai încet, Bilal, trebuia să urle ea.

Și Bilal urla la ea:

– Taci din gură, e regele.

Erau la începutul lui februarie 1994, regele Marocului ținea un discurs prin care chema credincioșii să se roage pentru ploaie, dar pe Sarah o durea în cot de asta. Ea voia să audă vorbindu-se despre America.

– În mod normal, continuă Driss, clientul transmite prin curier autorizația garantată de bancă la recepționarea mărfii. Dar de data asta nu au vrut. Așa se explica faptul că se luptă cu ei din noiembrie.

Sediul companiei Jean's Fabric se afla în imobilul din fața cofetăriei Crep'Crêpe. Ocupa șase etaje de șapte sute de metri pătrați fiecare, pe lângă alte două fabrici în Sidi Moumen.

– O mie două sute treizeci de muncitori, preciză Driss.

De obicei împărțea biroul de la etajul șase cu tatăl lui, dar în acea după-amiază fusese nevoit să le sperie pe muncitoarele de la fabrica de articole complexe, ca să muncească mai mult, așa că îl trimisese pe președinte. Cum tatăl lui era plecat, reușise să se vadă cu Sarah la o clătită.

În general, imediat cum putea, se vedea cu ea peste tot – la ieșirea de la liceu, după muncă, la plajă, când ea hoinărea, la Jus Ziraoui, ca să-i plătească sucurile, la telebutic, de unde ea îi telefona să vină. La despărțire, bâiguia de fiecare dată: mâine, am putea să ne vedem și mâine? Atunci fixau o nouă întâlnire, apoi o alta, și apoi în fiecare zi. În fiecare zi, de două săptămâni, Driss venea s-o ia seara după ore sau pleca de la Jean's Fabric ca să ia prânzul cu ea, doar o oră, unde voia ea; în fiecare zi, ea voia la bistroul Campus.

Așezat în fața ei la masă, o privea mestecându-și sendvișul; nu vorbea. Driss voia s-o vadă în fiecare zi, dar nu-i vorbea. Ateriza totuși pe motocicletă lui monstruoasă, cu huruitul ei care conținea toată furia acestei țări, cu bubuitul ei care invadea spațiul, întrerupea conversațiile, lipea mâinile de urechi, făcea copiii să plângă; dar abia o saluta, că între ei se și

așternea tăcerea. Sarah nu vorbea nici ea. Nu fusese niciodată nevoită s-o facă înainte, cu ceilalți băieți, cu turuiala lor zgomotoasă, așa că nu se pricepea la conversație. Mâncau serioși, ascultând țacănitul cuțitului lui Driss, care tăia în șase bucăți egale sendvișul cu brânză, și, în același timp, fâsâitul sticlei de ketchup, deasupra cartofilor prăjiți ai lui Sarah; duceau furculița la gură privind în jur, la fetele frumoase cu ochelari de soare pe cap în plină iarnă, în stil californian, la chelnerii care își lingeau degetele unsuroase de ulei picant după ce mâncaseră pizza. Din când în când, își aruncau câte o privire, ca pentru a verifica dacă celălalt era bine, ceea ce – gândea Sarah înfulecând ultimii cartofi prăjiți – avea totuși ceva importanță, pentru că, în cazul lor, ca să fie împreună, trebuiau pur și simplu să fie împreună, unul alături de celălalt, și era îndeajuns. Își zâmbeau vag, apoi se cufundau din nou în sos, pe care Sarah îl ștergea cu pâine, sau în paharul cu sirop de mentă – Driss sufla în pai, făcea bule. La sfârșitul mesei, Sarah spunea: mergem? Și plecau.

Se întâlneau din nou în fiecare seară acasă la Driss, se instalau unul lângă altul pe canapeaua gri din căsuța de la piscină, privind unduirile apei; se auzeau respirând. Făceau dragoste – în timp ce el bea suc, cu ochii în gol, iar ea, lungită pe burtă chiar pe podea, terminând de desenat cu carioca contururile fețelor starurilor din revistele de anul trecut, de colorat cu roșu buzele bărbaților, hotăra că se plictisește; dintr-odată, se dezbrăca. Cu doza de suc în mână, el o privea uluit. Apoi se termina și nimeni nu spunea mare lucru – ea asculta doar, cu obrazul lipit de pieptul lui, bătaile inimii și fâsâitul sticlei de Giorgio Armani cu care probabil că se dăduse înainte de a o întâlni. O clipă mai târziu, cineva, din casa mare, striga: Driss! Încetișor, el se ridica, își îmbrăca blugii și puloverul cu AC/DC și străbătea grădina până la casă, cu mersul lui de rață. Se întorcea cinci minute mai târziu și îi spunea lui Sarah: să mergem. Ea era deja îmbrăcată. Porneau împreună până la Hay Mohammadi. Când, în fața casei sale, ea cobora de pe motor și îi ura noapte bună, sărutându-l pe obraz, el încremenea: mâine? Ne vedem și mâine, da? Da, spunea ea, ne vedem și mâine. Atunci el se relaxa și, demarând din nou, zâmbea ca un copil.

În weekend, îl privea reparându-și motorul în garajul lui, timp de o oră; ea sorbea cu paiul dintr-un suc instant de portocală, așezată turcește pe teancul

de pneuri. Asta ce e, ce faci acolo? spunea ea din când în când. Driss mormăia: frânele. Ea sorbea ultimele picături de suc instant, apoi se ducea să caute altul în punga de plastic de la mahlaba unde, mai devreme, el i le plătitise, împreună cu patru pachete de Merendina și un iaurt de băut, Raïbi, cu gust de căpșune. Golea în pahar pliculețul cu pudră de portocale, care mirosea a bomboane, se ducea să-l umple de la robinetul ruginit, de unde apa țâșnea în toate părțile; se întorcea apoi și se cățara la loc pe pneuri. Și acum la ce meșterești? întreba ea din nou, între două înghițituri. Tot la frâne, repeta Driss. Odată, doar ca să-l testeze, lăsase deoparte paharul cu suc instant și declarase: Mâine-seară trebuie să mă duci la restaurant; și mai trebuie să-mi cumperi un walkman. Driss continuase să schimbe plăcuțele de frână, fără să spună nimic. Dar cu motorul lui, ale cărui frâne funcționau perfect, a doua zi o dusesse la Boga Boga și, imediat ce se așezaseră, îi întinsese, peste fața de masă albă și orhideea falsă, un walkman nou, în cutia lui. Ea sărise în sus – era mult mai ușor decât cu Kamil. Îi spusese mulțumesc, mulțumesc și, încântată de cadoul cu sigla Sony pe cutia de carton albastră și strălucitoare, pe care o sfâșiasse deja, de micul dreptunghi metalizat, rece în palmă, de casca audio, de casetele cu toate înregistrările Madonnei, de care avea să facă rost de pe piața neagră din Derb Ghallef, exclamase: e super, nu? Ca de fiecare dată când îi vorbea ea, câteva secunde se scurgeau apoi în tăcere, el încremenea, cu sprâncenele încruntate, picând într-un soi de deliberare lăuntrică vehementă. Până la urmă, răspunsul cădea ca ultima picătură de suc de la Jus Ziraoui, care, grea și lentă, își încheia coborârea de-a lungul peretelui paharului ținut invers deasupra gurii ei deschise:

– Da.

În La Notte, lumea se uita lung la aceste păsări bizare, din specii diferite, care rămâneau așezate pe banchetă observând oamenii cum dansează – când Badr cumpăra o sticlă mare de votcă, i se păreau atât de nemișcați, încât nu îndrăznea să le ofere un pahar. Sarah bea, la fel ca Driss, sirop de mentă, și în fața rockurilor și a slowurilor, ei erau ca la balet, ea purtând, poate, o blană, sau o rochie roșie ca în Pretty Woman, ținând în mâinile înmănușate lornionul pentru operă, el la costum, admirând pașii de bourrée și salturile pe spate.

– Vrei să bei altceva? o întrebă dintr-odată Driss, când încă nu terminase paharul.

– Nu, spunea Sarah. E bine.

Mâncau apoi unul lângă altul la 17 Etaje, în mijlocul grupului care se amuza, îi tachina, le spuneau Tic și Tac, Frumoasa și Sébastien. O să vă dezlipiți până la urmă? Sarah se amuza, și Driss se încrunta – nu suntem lipiți, mormăia el, înainte de a mușca din pizza.

În anumite momente, se supraîncălzea. El o învățase acest cuvânt, vorbind despre motorul lui, și ar fi putut la fel de bine să vorbească despre el, gândea Sarah, având în vedere starea în care intra numai pentru că vorbea despre asta. Cineva, undeva, spunea cuvântul motocicletă, și atunci el se ambala brusc, se apuca să vorbească foarte repede, ca scuturat de teama de a fi împiedicat să termine, citea amănuntele caroseriei, explica mecanica, sublinia condițiile de cumpărare, de revânzare, de ieșire. Putea dura și treizeci de minute. În cele din urmă, își recăpăta suflul și tăcea. Umerii i se lăsau, cobora ochii, parcă ușor rușinat că se lăsase în voia acestei dezlănțuiri – și, din nou, liniște, balta mare de ulei și tăcerea lor. În afară de motocicletă, Sarah observase și alte subiecte care îi provocau supraîncălzire: bricegele, Concorde, jocurile de cărți, și, ca la Crep'Crêpe, portul comercial din New York. Ea le amintea când se plictisea, ca să se distreze, sau când le descoperea din întâmplare într-o remarcă. De fiecare dată, era un spectacol; ea înceta să mestece.

În fiecare zi se străduiau să-și vadă noile fețe, și fiecare contur, fiecare spasm, în fiecare zi, îi uluia – era ca și cum ar fi avut senzația, repetată la infinit, de a recunoaște un străin. La bistroul Campus, în timpul prânzului, Sarah mușca din pizza și gusta din cimbrul irișilor inerți pe care îi observa pe chipul mort, impasibil, din fața ei, a cărui piele neregulată forma sute de mici cratere cenușii, ca niște coline stâncoase unde creșteau plante, în diminețile aride, la malul Mediteranei. Atunci putea privi ore întregi fața asta urâtă și mută, căci el era lumea; și acea lume avea să-i aparțină curând, cuprinsă între inelele de diamant de pe fiecare din degetele ei.

Ieșise din clasă cu o oră mai devreme, în timpul prânzului, pentru că nenorocitul ăla de prof de istorie-geografie îi făcuse figuri că mesteca o gumă Bubbaloo, cu aromă tutti frutti. În dreptul ferestrei, pe băncile din curte, grupul de mici regine se relaxa, cu încă două genți noi în mână, și, lăsându-se distrasă, Sarah făcuse un balon. Gata, Sarah, ieși afară, zbierase proful. Și când, cu un gest scurt, ea își închidea geanta mormăind, el bodogănisese: kassoula. Asta însemna indolentă, netrebnică, și o enerva să fie numită așa, chiar dacă era mai bine decât 405 Mazout, porecla lui Hakim, grăsanul din fundul clasei; era atât de încet când trebuia să rețină numele capitalelor, încât ai fi zis că e un Peugeot vechi, dintre cele pe care le dădeai șoferilor. Se dusesese să-l aștepte pe Driss pe trotuarul din fața bistroului Campus. Nu fusese alegerea ei să stea acolo, pe trotuar, ci a tâmpitului de chelner. Nu voise s-o lase să intre singură. O fată singură într-un restaurant, nu se poate așa ceva, spunea el, face impresie proastă; n-am chef de probleme cu polițaii. Sarah se enervase – când Kenza Bennani venea să lucreze după ore, nu se temea că o să fie luată drept târfă. Kenza Bennani, asta-i altă mâncarea de pește, șuierase el – ea e fiica unui mare industriaș. Că îi servise de zece ori o pizza, cu Driss la vedere în fața ei, în ultimele două săptămâni, nu-l interesa; te-am văzut cu o grămadă de tipi, de unde să știu eu dacă mai ești cu micuțul de la fabrica de blugi?

Driss se repezise la chelner când o găsisese pe Sarah cu obrajii șfichiuiți de vânt, fumând Marquise. O lași să intre, bolborosise el, bătând cu piciorul în pământ, cu fața ridicată spre chelner – ticălosul era cu douăzeci de centimetri mai înalt. Dacă mai aud încă o dată că ai dat-o afară, să te ferești. Tipul se scuzase slugarnic, îndoit de spate, aproape cocârjat; spunea: scuze, Sidi, iertare, nu știam că e cu tine. Sarah îi trântise: oricum, nu vreau să rămânem aici, așa că se duseseră să mănânce melci.

În Casa, erau vânzători de melci la tot pasul, dar preferații lui Sarah erau cei din spate de la jouteya²⁵ din cartierul Derb Ghallef. Trebuia să treci de aleile înguste ale pieții, unde se înșiruiă nenumărate prăvălii care vindeau imitații de genți Louis Vuitton, îngrămădite alături de corpuri de iluminat, ceasuri de lux contrafăcute, televizoare și comercianți care te ajutau să piratezi canalele franțuzești. Sarah și Driss fuseseră nevoiți să coboare de pe motor, într-atât era de aglomerat în Dreab, și își croiau cu greu drum printre tații din Anfa, care veneau să-și repare aparatele video, și puștii care plimbau mărunțișul de la magazinele de electronice la anticari. Sarah se oprea din sută în sută de metri. Tipii cu șepci Gucci strigau: Lalla, vino să încerci, gazela mea frumoasă, șepci calitate superioară, calitate americană! Driss îi cumpăraseră una roșie. Și ea și-o trântise direct pe cap, ca să se ducă să-l vadă pe tipul cu parabolele, care moțăia toată ziua, așezat pe scăunelul lui, și ele, parabolele, erau toate deschise în jurul lui, ca niște hibiscuși gri, fremătând în ritmul respirației lui. Ia uite cum dansează, îi spunea ea lui Driss. Se zicea că în Derb Ghallef erau nouă sute nouăzeci și nouă de prăvălii.

Vânzătorul de melci nu era ușor de găsit; era ascuns pe strada El Basra, în apropiere de spital și de un liceu public, de unde ieșeau în goană niște fete cu șorț alb, ținând la piept manualele vechi, ferfenițite, și așteptau apoi autobuzul. De acolo de unde se sfârșea cartierul Derb, începea să miroasă a anason. Din oala lui mare cu apă clocotită, în care pluteau mirodenii – rozmarin, lemn-dulce –, pe o masă încropită din fiare vechi, tipul scotea cu polonicul grămezi întregi de melci, pe care îi împărțea în boluri; la ora prânzului, era îmbulzeală în fața lui. Sarah și Driss cerură douăzeci – melcul era extras din cochilie cu un ac de siguranță.

– Cum l-ai descoperit pe vânzătorul de melci? întrebă Driss, lipit cu spatele de un imobil, alături de ea.

Sarah ridicase din umeri.

– Pur și simplu, răspunsese ea. Din cauza spitalului.

Cu trei ani înainte, se înregistraseră la Morizgo, la ora două dimineața. Așa era supranumit Spitalul Universitar Ibn Rochd, pentru că fusese fondat de

Maurice Gau, în epoca protectoratului francez, și purtase acest nume până la independență; era un spital mare, ca în filme, cu pavilioane albe de jur împrejurul peluzelor și o intrare pentru mașini, cu siguranță mai bun decât dispensarele sărăcicioase din orașele mici sau decât tămăduitoarele de la țară.

– Fie ca Domnul să vă ajute, spusese taximetristul lăsându-le în față – nici măcar nu le luase banii.

Monique ajunsese acasă plină de sânge; tipii la care dormise o căsăpiseră.

Înăuntru, în sala de așteptare de la Morizgo, erau o mulțime de bolnavi îngrămădindu-se unii în alții, urlete, cârje care cădeau pe jos, pete de sânge; totul era un haos. Dar când îți venea rândul să primești îngrijiri, când vedeai infirmiera, se terminase cu agitația, pentru că îți dădeai clar seama că n-aveai altceva de făcut decât să pleci. Nu erau nici patruzeci de paturi pentru toată lumea – paturi de metal, cu saltele subțiri – și nici destui doctori nu erau, aveau doar zece stetoscoape care treceau din salon în salon, niște dulapuri deschise, cu pastilele vărsate pe podeaua nespălată pe care femeile se zvârcoleau de durere înainte de a naște chiar acolo, pe dalele de gresie. Mamele dormeau pe o cuvertură îndoită în patru, lângă copilul lor, pentru că știau că nu era nimeni care să se ocupe de ei sau chiar pentru că veniseră special de la țară, la clasa a treia a unui tren regional, și nu aveau unde să se ducă.

În mijlocul unui coridor, după consultație, Sarah se așezase lângă Monique și îi ținea pe ochi o compresă – nu se deschidea din cauza traumatismului, era prea umflat. Avea, poate, ceva la corneea. Mai devreme, infirmiera îi îngrijise rănilor de pe față cu niște pansamente și betadină. Dar pentru ochi nu putuse face nimic. Avea nevoie de un colir antibiotic, de un colir anestezic și de un unguent. Nu avem așa ceva aici, îi spusese infirmiera lui Sarah, nu sunt mijloace să avem tot ce trebuie. Dacă vrei s-o îngrijești pe mama ta, trebuie să te duci să cumperi tratamentul de la farmacia de noapte, de alături. Costa două sute de dirhami. Farmacistul nu voise să le lase mai ieftin. Toată lumea vine de la spital și cere medicamente gratuite, micuț; dacă te ajut pe tine, trebuie să ajut pe toată lumea, și o să intru-n faliment. Atunci Sarah se întorsese pe coridorul spitalului Morizgo și rămăsese

împreună cu Monique acolo, pe jos, așteptând să treacă. În zori, plecaseră, și, pe strada El Basra, găsiseră un vânzător de melci.

Târg, piață neorganizată, specifică pentru cartierul Derb Ghallef din Casablanca, unde se vând produse electronice, obiecte contrafăcute la prețuri mici și abordabile pentru populația marocană

În a treia săptămână, veni rândul produselor de patiserie. De cum se întorsese, Monique se și năpustise asupra cutiei. De unde ai astea, o întrebase cu ochi strălucitori și cu un fursec în gură – deci Abdellah și maică-sa vor fi mulțumiți. Firimiturile îi cădeau în scobitura pieptului, care părea și mai mare în decolteul din jersey mov pe care îl purta în seara aceea pentru întâlnire; se dăduse cu rujul ei de buze violet. Afară, se lăsa noaptea.

Când sosiră, Abdellah și mama lui se arătară nespuse de mulțumiți să găsească pe masa din sufragerie ghribas²⁶ și rulouri cu miere. Hayhay, e lux la voi aici, spuse mama, imediat ce se așeză pe canapea, strecurând o bucățică de chebakia²⁷ în gura bebelușului agățat la pieptul ei. Abdellah rânjea. Se așezase pe jos, la cincizeci de centimetri de aparatul de radio, ca de fiecare dată când venea aici ca să-l asculte.

– Datorită soțiorul ei, spusese, arătând cu degetul spre Sarah.

– Să-l păstreze, atunci, răspunsese mama lui.

Avea dreptate Abdellah, produsele de patiserie chiar erau de la soțiorul ei. Așa începuse el să-i spună după ce îl văzuse, timp de trei săptămâni, cum o aducea pe Sarah cu motocicletă în fiecare seară, lăsând-o la câțiva metri de gard – soțiorul tău. Cu un ceas mai devreme, la asfințitul soarelui, zărise printre barele de fier o cutie de carton trecând din mâinile lui în mâinile ei. Uite, sunt pentru seara asta, șoptise Driss – dar asta, Abdellah nu auzise. Nu văzuse nici că ambalajul era de la Bennis, cea mai bună patiserie din Casa. Dacă ar fi văzut marca, dacă ar fi auzit cuvintele lui Driss, poate că ar fi înțeles mai repede decât Sarah ce însemnau acele produse de patiserie – era inteligent Abdellah, și încercările lui zilnice de a vinde gumă de mestecat Flash Wondermint bătând în geamurile mașinilor Porsche blocate în trafic îl ajutaseră să înțeleagă bine ce se putea petrece în mintea unui bogătaş. Dar

Sarah nu-și dădu imediat seama că acele produse de patiserie aveau ceva special. Nu păreau ceva foarte diferit, în orice caz, de walkmanul pe care i-l cumpărase cu două săptămâni în urmă sau de șapca Gucci oferită imediat după aceea și pe care Sarah o purtase în fiecare zi de atunci, și acasă, și la bistroul Campus și în căsuța de lângă piscină, unde se întâlneau seara. Nu vrei mai bine să-ți coși de cap nenorocita aia de șapcă? îi trântea maică-sa când se întâlneau.

Dar produsele de patiserie nu erau același lucru cu șapca.

Oricum, așezată între mama ei și cea a lui Abdellah, care tremurau de nerăbdare, Sarah nu putea mânca nici măcar o singură prăjitură din cele pe care se năpusteau, cu degetele lor lipicioase, cele două femei. Nu pentru că mâncase prea mult la Campus, la prânzul luat împreună cu Driss – nici măcar nu-și luase milkshake –, ci pentru că știa că peste câteva minute, un prezentator de la radio îi va da sentința, cea care va pune în pericol, în mod iminent poate, întâlnirile ei cu Driss la bistroul Campus: căci, în seara aceea, era Noaptea Îndoielii. În Casa, în Marrakech, în Tanger și în alte părți, toată lumea făcuse în așa fel încât să se lipească de un aparat de radio. Chiar și familiile din Anfa Supérieur își lăsau servitoarele și grădinarii să se așeze pe canapeaua din salon, ca să primească împreună vestea; în cafenelele din centrul orașului, oamenii se îngrămădeau în jurul meselor, cu urechile ciulite la aparatul de pe tejghea, și strigau „gura“, dacă, într-un puseu de entuziasm, vocea cuiva acoperea volumul reclamelor – cântecul în arabă despre biscuiții Biscolaty, care ținea un minut și jumătate, cel în franceză, care promova limonada Judor și care spunea: Judor, băutura cu reflexe de aur. Chelnerii treceau printre clienți, cu ceainice în mână, și umpleau paharele – cadou din partea patronului, murmurau. Șoferii de taxi opreau mașinile pe banda a doua a bulevardelor și dădeau mai tare sonorul la aparatele radio; uneori, îi lăsau pe puștanii de pe stradă să se îngrămădească în automobil, pe bancheta din spate. Și când genericul emisiunii începea, o neliniște febrilă paraliza fețele. La cafenea, în casele din Anfa – la Badr, la Chirine –, în sufrageria lui Zineb din plin centru al orașului, în taxiuri, până și în casa dărăpănată a lui Monique și Sarah, în Hay Mohammadi, nimeni nu mai respira: Ministerul Habous și al Afacerilor Islamice avea să anunțe data de început a Ramadanului.

Dacă se observa pe cer o semilună, postul începea de a doua zi, 11 februarie; exact de asta se temea Sarah. Apăsă cu frenezie butoanele walkmanului, rugându-se să nu se observe nici o lună și, astfel, Ramadanul să nu înceapă decât la cealaltă dată posibilă, adică de a treia zi.

– Termină cu zgomotul ăla, ce naiba, urlă Monique, încercând să-i smulgă walkmanul din mâini.

Până la urmă, nu ar fi câștigat decât douăzeci și patru de ore, dar asta însemna orișicât douăzeci și patru de ore în plus de restaurante și sucuri. Ca în fiecare an, Driss trebuia să-l convingă pe tatăl său că postea; așa că, timp de o lună, gata cu bistroul Campus, cu sucul la ieșirea de la ore, gata cu Boga Boga seara sau cu clătitele de la Crep'Crêpe – iar perspectiva aceasta o îngrozea.

Eu prefer să fie mâine, așa o să se termine mai devreme. Mâine? Ești nebună, Monique, sau ce? Se vede că nu postești, pentru că noi n-avem nici un chef să fie mâine, avem nevoie de încă o zi să ne pregătim. Ce ipocrită, mamă, nici tu nu postești, din cauza bebelușului. Atunci, poate postești tu, Abdellah? Bineînțeles că postesc. Gata, ciocu' mic, în fiecare an miroși a țigară. Ce țigară? Ce țigară? Bineînțeles că postesc, întreab-o pe Sarah, bineînțeles că postesc, yak, Sarah, nu-i așa că postesc? Spune-le că postesc! Pe toți dracii, țineți-vă gura! strigase Sarah la sfârșitul reclamelor. La radio, se auzise iar jingle-ul; apoi vocea prezentatorului, salutând ascultătorii. Și când în sufrageria lui Sarah se așternu liniștea, verdictul începea, cuvânt cu cuvânt, să prindă viață – astăzi, pe data de 10 februarie 1994, la ora nouăsprezece și cincisprezece minute, Ministerul Habous și al Afacerilor Islamice a transmis pentru RTM următorul comunicat...

Prezentatorul nu avu nici măcar timp să citească respectivul comunicat, că vestea izbucni: sirena răsună. Sunetul se răspândi până la Hay Mohammadi, la Carrières Centrales și poate că ajunsese chiar la Jean's Fabric, în Sidi Moumen. Acestei sirene îi răspundeau toate celelalte sirene, din toate celelalte moschei din Casa, cele de pe străzile împuțite, cele de pe plajă, în același timp cu cele din alte orașe, cele din Oujda, din Laayoune, așa cum urlă lupii la lună. La Tétouan, în spatele zidurilor citadelei de la Jbel Dersa, care veghea asupra întregului oraș, se traseră și salve de tun; ecoul lor, se

spunea, răsuna pretutindeni în munții Rif. Și încă de-acum, în bidonville, femeile împingeau iaurturile dincolo de gard. Era momentul – începea Ramadanul.

Cu un oftat, Abdellah și mama lui se întoarseră la ei acasă – trebuiau să prepare bucatele de shour²⁸ pentru a doua zi, înainte de răsăritul soarelui, și să înceapă postul, pentru care luaseră produsele de patiserie rămase. Monique insistase – haide, pentru mâine-dimineață. Îmi face plăcere. Avusese grijă, înainte de plecarea lor, să ascundă în palmă trei makrouds²⁹, pe care se duse imediat să le mănânce în camera ei, cu ușa închisă. Sarah era întinsă pe canapea. Pe tavan, petele de umezeală erau la fel ca la Moustache unde, de a doua zi, va trebui să se întoarcă să cumpere pe datorie un sendviș cu ton și sos tomat, ca înainte. Se va duce să-l mănânce pe furiș, la clubul de biliard, împreună cu dealerii, și va vedea de la fereastră fetițele bogate mergând până la bistroul Campus, unde, murmurând afectate din vârful buzelor, îl vor încredința pe chelner că ele aveau regulile lor, că putea așadar să le ia comanda, fără să se teamă de Dumnezeu sau de polițaii care i-ar controla, căci le vor repeta și lor cu plăcere informația, ca să nu ajungă la închisoare. Flatat de încredere și cu sufletul împăcat acum, puțin tulburat de faptul că va servi aceleași fete timp de treizeci de zile de aici încolo, le va pune pe mese, făcând cu ochiul, sendvișuri și pizze devenite din nou prea scumpe pentru Sarah. Nu știu niciodată dacă acest gând o făcu să tremure brusc, sau bubuitul motorului de afară. Se ridică, uluită, deschise ușa. Și în fața ei, silueta se desprindea din umbră, Driss era acolo. Se întorsese.

– Salut.

În spatele lui Sarah, becul din sufragerie clipea. Era ca și cum, în fiecare clipă, ea aprindea și stingea ochii lui Driss, când invizibili, când ferestre către crestele munților Atlas. Din acest motiv nu văzu imediat că avea în mâini o altă cutie cu produse de patiserie, marca Bennis. Văzu numai cimbrul, din nou cimbrul, care, chiar dacă nu era adevăratul cimbru din tajine, chiar dacă nu potolea foamea, îi făcea promisiuni. O împacă brusc. Ca s-o scoată de sub vrajă, Driss trebui să-i întindă cutia și să spună un cuvânt, „uite“.

– Dar mi-ai dat deja una, adineauri, spuse Sarah, văzând marca tipărită pe cutie.

Driss trase adânc aer în piept. Pieptul i se bomba, buzele îi tremurau – începea procesul de supraîncălzire.

– E pentru mâine, pentru ftour, spuse dintr-odată, dacă o să vrei să-i inviți acasă la tine pe Abdellah și pe mama lui, pentru masa de după asfințit, și pe bebeluș, dacă inviți alți oameni, atunci eu o să vin să-ți aduc altele, va trebui să-mi spui câte cutii îți trebuie și eu o să vin să le las aici, chiar înainte de ftour, mâine, va trebui să mă suni de la o cabină telefonică și să-mi spui numărul de cutii, dacă vrei să inviți lume, și dacă nu vrei să inviți lume, le vei putea da cutia lui Abdellah și mamei sale, o să le facă plăcere, dar atunci poate că ai să vrei și tu, pentru tine, o să vin chiar să-ți aduc altă cutie pentru tine, și pentru mama ta, sau mai multe cutii, va trebui să-mi telefonezi și să-mi spui numărul de cutii și eu o să ți le aduc.

Vorbind, Driss se scotocea prin buzunarul jachetei de piele. Scoase o bancnotă de o sută de dirhami și i-o întinse.

– E pentru mâine, pentru bistroul Campus, dacă vrei să mănânci de prânz, chiar dacă eu nu sunt acolo, îți ajung, cred, pentru o pizza, un ness-ness, un milkshake, pentru apeluri telefonice dacă vrei să suni pe cineva, sucuri, uite, nu știu dacă o să fie destul, dar mâine am putea să ne întâlnim înainte de ftour, sau după ftour, mă rog, când o să vrei tu, și o să-mi spui dacă a fost destul, o să vin să te caut aici, și tu o să-mi spui dacă ai nevoie de mai mult de o sută de dirhami, și dacă da, eu o să-ți dau o sută cincizeci de dirhami, sau chiar două sute de dirhami, mă rog, o să-mi spui tu, și dacă vrei reviste, o să-ți mai dau, va trebui să-mi spui, când voi veni, înainte sau după ftour, tu alegi, va trebui să-mi spui de bani și de cutii, câte cutii îți trebuie.

Și astfel, Sarah înțelese. Pe vremea când încă era cu Kamil, după fiecare întâlnire în spatele decapotabilei lui sau în vila din Dar Bouazza, se întorcea extenuată; asta pentru că trebuia, rând pe rând, să-i facă pe plac și să-l mintă, ceea ce în fond însemna unul și același lucru, care îi consuma toată energia dată de milkshake-urile oferite. Trebuia să-i transmită îngrijorarea față de nevoile ei de femeie, flatându-i astfel poziția lui de bărbat, și să

trăiască, aşadar, în dependenţă, fără să pronunţe acel cuvânt. Dar în liniştea de care avea parte alături de Driss, totul era deja spus şi acceptat.

Fursecuri cu susan, produs de patiserie din bucătăria tradițională marocană

Gustări dulci, aromate, din bucătăria tradițională marocană

Shour, sau masa din zori, este o masă ușoară pe care o iau musulmanii chiar înainte de zori, în luna de Ramadan, cu scopul de a se pregăti mai bine pentru post.

Fursecuri făcute din griș, scufundate în miere aromată cu apă de flori de portocal, care se mănâncă în timpul Ramadanului

Yaya dispăruse. Din prima zi de Ramadan, îl căutase peste tot, în fiecare zi. În secunda în care se suna de ieșire, își apuca rucsacul, părăsea sala de clasă, cobora în goană scările clădirii K și ieșea din liceu, în fața căruia se îmbulzeau mașinile cu șofer. Alerga, se împiedica de elevii care fumau liniștiți, lipiți cu spatele de gardul de la intrare, traversa bulevardul Ziraoui cu o mie pe oră, o lua pe strada Sediki – de mai multe ori, aproape că dăduse autobuzul peste ea. Și ajungea, cu răsuflarea tăiată, la clubul de biliard. Șase perechi de ochi, cu pleoape grele, se ridicau pe dată – amorfi pe scaunele lor de metal, fumătorii de kif de la masa lui Haroun se topeau de foame, de sete, de pofta de a fuma. Dar în spatele lor, masa din spate, unde Yaya își înșira de obicei conservele de ton, rămânea în fiecare zi goală.

Uneori era și mai rău: altcineva era așezat acolo. Într-o unică tresărire, Sarah era cuprinsă de o bucurie nebună, urmată imediat de o dezamăgire imensă. Asta îi amintea cum atunci când era mică, în piață, își văzuse tatăl – un militar cu pielea întunecată ca a ei. Alergase spre el, desfăcând brațele. Bărbatul o privise cu un aer dezorientat cum venea spre el, înainte ca mama ei s-o prindă de braț. Dar nu e tatăl tău, îi șoptise Monique, e doar un militar. Îi luase ceva timp lui Sarah să-și revină după acea tulburare sufletească, din șocul care, chiar și ani mai târziu, îi revenea în valuri, ca cercurile în apă, dacă din întâmplare îi ieșea în cale o uniformă. Masa goală a lui Yaya îi făcea la fel de rău.

Nu se lăsa însă descurajată. O rupea din nou la fugă, până în strada Al Kabir de data asta, unde, între semafor și Jus Ziraoui, îl va găsi, poate, ghemuit pe trotuar. Alergând, strângea în mână bancnota de o sută de dirhami și își pregătea discursul: „Ghici unde te invit?“, sau altfel, în stil american: „Ești gata să mănânci la bistroul Campus?“ Și îi va flutura bancnota sub nas. El îi va răspunde: termină, faci mișto de mine, și îi va da o palmă pe spate,

zicându-i: chiar ești prietena mea. Evident, cei de la bistroul Campus nu vor accepta să-l servească pe Yaya în plină lună de Ramadan. „Franțuzaica poate mânca, dar tu, tu să te cari“, îi va spune chelnerul. Atunci se vor lua amândoi de el, dar, fir-ar să fie, doar n-o să postească cu de-a sila, de unde știi tu că e musulman, poate este evreu, de unde știi, futu-i, nu poți face nimic în țara asta de căcat. Vor ști foarte bine că nu le va folosi la nimic, că ospătarul nu va lua niciodată comanda unui tip care pare arab, în plină lună de Ramadan, dar s-ar distra stârnind un adevărat haos în mijlocul bistroului. Atunci Sarah va comanda două pizze și le vor mânca ascunși pe terenul viran de lângă școala auto din strada Djila. Poate că o bătrână îi va prinde și va începe să strige la ei: „Necredincioși! Poliția! Necredincioși!“, încercând să-i lovească cu bastonul, și poate că polițaiul care patrulează străzile va fugi după ei, fluierând. Dar ei nici că se vor sinchisi – vor fugi și mai repede, cu sosul de roșii pe dinți. Așa se va întâmpla la fiecare prânz pe banii lui Driss. Doar că pe trotuarul din strada Al Kabir nu era nimeni.

– Unde e Yaya?

Pusese în sfârșit întrebarea, după patru zile, la clubul de biliard. Haroun ridicase din umeri.

– Habar n-am. Poate în Tunisia.

Ea mânca singură pizza, la etaj, ca înainte. Era totuși mai bună decât sendvișul dezgustător de la Moustache, și asta însemna un progres.

În timpul Ramadanului, pe străzile din Casa, se claxona și mai mult decât de obicei. Blocat în ambuteiaje, șoferul de taxi care o ducea acasă după ore, lăsa geamul jos – era februarie, dar spunea că murea de cald. O admira în retrovizor, curios, sprijinit de bord. La început fluiera, încercând să-i atragă atenția. Sarah, ca să-l enerveze, ignora privirea pe care o simțea ațintită asupra ei și se uita numai la femeile cu eșarfe de mătase, care oftau în Mercedesurile blocate pe bulevard, sau la bărbații îngenuncheați pe trotuar, care se rugau pentru ploaie de trei săptămâni. Știa că avea să vorbească. Și așa se și întâmplă – îi trânti din senin:

– Ce caută o fată ca tine în Hay Mohammadi?

Sarah zâmbea – în ultimul timp, toți șoferii sfârșeau prin a-i spune asta. Poate șapca ei, siguranța cu care striga după taxi, cunoașterea perfectă a sumei de bani pe care o avea în buzunar, privirea nonșalantă, îndreptată asupra străzii, și nu asupra contorului, toate astea îi dădeau în cele din urmă aerul unei bogătașe; sau poate că șoferii simțeau pur și simplu mirosul de cimbru.

Uneori, prin geam, ajungeau până la ei valuri de fum de țigară. Atunci șoferul începea să claxoneze în plin trafic, urlând și tulburând rugăciunile credincioșilor îngenuncheați pe trotuar. Cineva fumează, striga el, unde e ticălosul care fumează? Unde e, să-i crăp moaca? Apoi mașinile începeau să înainteze, și uita. La întoarcerea acasă, Sarah sorbea din suc pe care îl ascunsese sub vestă; pe la orele douăzeci, auzea motorul.

Un băiat care nu vorbește este un infinit. Cu vremea, se poate transforma într-o mie de băieți în același timp – un militar, un Sergio de la o hacienda. Săptămână după săptămână, în acea lună când Marocul doarme, în penumbra căsuței lor, Sarah îl învăța pe Driss, încerca să-i traseze contururile, în timp ce, dând pe gât sucuri Pom's unul după altul, el se obișnuia cu ea, nu mai întreba aproape niciodată, cu umerii încordați, dacă se vor mai vedea și a doua zi.

Adormea lipit de ea, pe canapeaua gri, doborât de produsele de patiserie înfulecate de ftour. De fiecare dată, tresărea în somn, ca și cum s-ar fi temut să doarmă. Ea îi privea trăsăturile aspre, nasul acela gros deasupra buzelor subțiri, și vedea o față prietenoasă, simțind uneori nevoia, când el sforăia, să-i atingă fruntea cu vârful degetului. Când se trezea, la ora douăzeci și trei, nu voia s-o părăsească – cu voce nesigură îi propunea: jucăm cărți? Jocul de cărți preferat era „1000 de borne”³⁰. Adesea preciza, de altfel, scoțând jocul din dulap, că nu-i plăcea în mod special „1000 de borne”, că, în mod normal, prefera jocurile de cărți adevărate, jocurile de inteligență și de memorie, dar că poate, de data asta, ar putea juca un „1000 de borne” doar ca să se distreze – uita că spusese asta în ajun și cu o săptămână în urmă și, de fiecare dată, stăteau așezați pe podeaua rece a căsuței ca să adune mile. Jucând, Sarah izbucnea în râs blocându-l cu o carte „limită de viteză” sau „pană de benzină”; el se îngrijora, devenea brusc neliniștit la gândul de a pierde, de a nu putea să înainteze. Într-o seară, ghemuită lângă el, se întrebase cu voce tare ce s-ar întâmpla dacă ar face în viață atâția kilometri câți făcuseră în jocul „1000 de borne”. Am fi la capătul lumii, spusese ea. Nu, răspunsese el, nu la capătul lumii. Dar am fi fost deja de trei ori la New York.

El știa cum se chemau stelele, toate constelațiile, Ursa Mare, Balena, Andromeda. Îi plăceau la nebunie ceasurile; adesea, Sarah se ducea să-și

înmoaie picioarele în piscina ca gheața în timp ce în casă, lungit pe masa de biliard, sub lumina lustrei, Driss își demonta Rolexul, cu o grămadă de șurubelnițe mici; observa roțițele cu ajutorul unei lupe, scotea cadranul, remontoarul, mișcarea. O învăța termenii. Sarah nu înțelegea nimic din aceste povești despre ancoră și balansier, dar și ea, în caz că ar fi știut cum s-o facă, ar fi verificat singură dacă ceasul era în stare să măsoare corect timpul care trece; nu ne putem încrede în nimeni în viață. Despre timp, Driss voia să știe totul: nota în fiecare zi într-un carnet previziunile meteorologice pentru a doua zi. Înregistra valorile barometrului, pe care le citea în fiecare seară, la aceeași oră, precum și pe cele ale termometrului. Îi plăcea să prezică, să calculeze. Probabil că toate astea făceau mult zgomot în interiorul lui, gândea Sarah – de asta poate îi plăcea atât de mult liniștea. În timpul serilor cu Badr, Alain și Chirine, când volumul râsetelor, al muzicii depășea o anumită limită, încremenea, tulburat, ca cineva care ar fi văzut o viespe și s-ar fi temut să nu fie înțepat. Și dacă, din întâmplare, în mijlocul aceleiași petreceri, râsetele se potoleau în același timp cu muzica, lăsând să plutească în aer câteva clipe mute, atunci mușchii i se relaxau. Dar aproape instantaneu, cineva se apuca iar să vorbească, și el tresărea de frică – ca și cum s-ar fi scufundat atât de profund în zgomotul lui interior, încât uitase unde se afla.

Cluburile de noapte erau închise în timpul Ramadanului și nu puteau petrece la unii sau la alții din cauza părinților care, chiar dacă nu toți respectau postul, se temeau de ce ar putea crede vecinii; atunci, gașca nu mai ieșea la fel de mult. Uneori se întâlneau la Alain, care trăia singur în apartamentul lui din cartierul Gauthier; nu era la fel de bine ca într-o vilă din Anfa Supérieur, dar, cu mezuza sa la intrare, puteau să petreacă și să bea alcool cât poteau. Apăsând pe butonul liftului, Badr spunea de fiecare dată: mie mi-ar fi silă să trăiesc lipit de oameni, într-un imobil ca ăsta. În realitate, pentru un evreu de clasă medie, Alain se descurca destul de bine. Creditul pe care îl luase ca să-și plătească automobilul Audi îi dăduse o lovitură, și, ca să compenseze, găsisese un plan diabolic: închiria ieftin cele trei camere unui coleg medic al tatălui său. Nu mai vorbea cu tatăl său din cauza drogurilor și nu numai, precum și pentru că îi purta pică fiindcă se făcuse medic pediatru în loc să înceapă o afacere ca toată lumea. De aceea nu dorise să-și continue studiile după liceu – uite unde ajungem, dacă

începem să studiem, spunea el. Atunci, împreună cu unul dintre amicii lui evrei care se născuse într-o familie cu bani, se apucase de afaceri imobiliare, chiar înainte de a-și lua bacul. Mergea bine, dar nu era Anfa Supérieur; Alain știa că din cauza tâmpitului de taică-său, care voise să se îngrijească de toții muritorii de foame, nu va fi niciodată Anfa Supérieur.

Odată, Badr, mușcând dintr-un sendviș în mijlocul fumul negru pe care îl scotea Alain, prăvălit pe canapea, spusese că abia aștepta să se termine blestematul ăsta de Ramadan, ca să se poată întoarce într-un loc decent; Alain n-o încasase bine: care e problema ta, cretinule? Și vărsase jumătate din paharul de whisky. N-ai decât să te duci să găsești alt jidan care să te acopere în timpul Ramadanului, ca un ipocrit ce ești. Chirine intervenise, enervată: e în regulă, Alain, a glumit. Nu era prima dată când se arăta antipatică față de el. Încă din ajun, când puseseră muzică și el o invitase la dans, ea refuzase. Se așezase lângă Sarah și Driss și le povestise: are totuși douăzeci și patru de ani, până la urmă la ce vârstă vrea să se însoare? La douăzeci și opt? Și scuturase din cap, cu amărăciune. E ultima dată când vă mai invit la mine, mormăise Alain, cu glasul tremurându-i, de beat ce era. Foarte bine, spusese Badr. N-avem decât să ne ducem la Sarah data viitoare, pentru că ea e franțuzoaică. Sarah nici nu avu timp să născocească o minciună, că Driss și răspunse în locul ei:

– Nu, tatăl ei e foarte sever.

Popular joc de cărți, în care miza constă în atingerea unor borne kilometrice, inventat la jumătatea secolului XX de Edmond Dujardin, autor de materiale destinate școlilor de șoferie și de jocuri de societate

Când maică-sa bântuia prin sufragerie la ora opt dimineața, își încălța bascheții ca să se ducă la liceu.

– Spune-mi, îți plătește tot, soțiorul tău, nu?

În mod normal, Monique nu se trezea niciodată înainte de prânz; părul ei subțire era ca explodat deasupra capului și tușul negru îi lăsase urme sub ochi, aproape ca acelea de la Morizgo.

– Îhî, răspunse Sarah.

– Atunci spune-i să mă ducă la Sidi Abderrahmane, nu mai pot.

Lui Sarah i se părea cam exagerat, dar era adevărat că, de la începutul Ramadanului, maică-sa se plângea din ce în ce mai tare. Toți marocanii pe care îi frecventa îi spuneau: nu în timpul lunii sfinte, și nu era nici un bar deschis după apusul soarelui, nici cluburi de noapte, cu atât mai puțin vreun bar-chicha³¹, unde se putea ascunde cu francezii de la Cerc. Mai rămăseseră disponibili doi sau trei bărbați, cei care erau celibatari sau cei care nu se temeau să fie prinși de nevastă, dar în fiecare an era aceeași situație, și în fiecare an același refren, nu mai pot cu viața asta, nu mai pot, vreau să merg la Sidi Abderrahmane ca să găsesc o soluție, da, vreau să merg acolo, îți spun că vreau să merg, m-am decis, numai că nu am bani să intru acolo. Și în fiecare an după Ramadan, afacerile se reluau și Monique uita că voise să se ducă acolo.

Sarah nu îndrăznise să-i vorbească lui Driss imediat. Cu câteva luni înainte, trecuse prin fața insuliței, în decapotabilă cu Kamil, și îl întrebase: ai fost aici, la Sidi Abderrahmane? Kamil fusese cât pe ce să se înece cu cola – lichidul țâșnise din pai. Ai luat-o razna, răspunsesese, ștergându-se la gură cu dosul palmei, nu sunt nebun. Dar Monique apărea în fiecare dimineață în

mijlocul sufrageriei și în fiecare dimineață o lua de la capăt: deci, ți-ai întrebat soțiorul? L-ai întrebat, spune? N-o mai putea ține așa. Până la urmă, bâlbâindu-se, Sarah îi adresa întrebarea lui Driss, într-o seară, în căsuță, când priveau împreună razele lunii mângâind apa întunecată: spune, ai vrea s-o duci pe mama la Sidi Abderrahmane? Obrajii i se încinseră când rosti acele cuvinte; poate că avea să se înece și el precum Kamil, și, așteptându-i reacția, nu reușea să-și desprindă ochii de pe piscină – dar îi simțea pe cei ai lui Driss ațintiți asupra ei. Bine, răspunse el, după un timp. Sâmbăta următoare rulau amândoi pe motocicletă, de-a lungul coastei, prin Aïn Diab, și Monique îi urma într-un taxi.

Era o insuliță albă, plutind pe Atlantic, la câțiva metri de mal; dar încă de la începutul promenadei Corniche, se vedeau stâncile de care valurile se spărgeau și, deasupra lor, zidurile înalte, văruite, ale unui pâlc de căsuțe cățarate unele peste altele. Monique, ieșind din taxi, se opri pe trotuar și admirase îndelung priveliștea, niște scări în depărtare care șerpuiau printre ușile mici, colorate, și care duceau sus de tot, la mormântul Sfântului Sidi Abderrahmane. Apoi zâmbise.

– Vreau să ajung bogată.

Și mersese, semeață, până la plajă. Continuase să pălăvrăgească în timp ce trecea printre mesele pieței improvizate, unde se vindeau lumânări, tămâie, pandantive cu Fatma și versiuni miniaturale ale Coranului, de dimensiunile unei cutii de chibrituri – Driss cumpăra tot ce îi arăta ea cu degetul. Vreau să ajung bogată, repeta ea, îți spun, toate fac asta, nevestele celor bogați, după ce mint, spun, oh, e haram, e păcat, n-o să mai fac niciodată așa ceva, dar îți zic eu că toate o fac și așa au ajuns unde sunt. Sarah tăcea; ardea de nerăbdare să se termine odată cu tot circuitul ăsta. Privea duna și, ceva mai departe, locul de îmbarcare, care, având în vedere îmbulzeala, arăta că fluxul era în creștere. La reflux, ajungeai la stâncă pe jos, cu apa până la genunchi, dar în timpul fluxului, trebuia să plătești zece dirhami dus-întors, așezat în interiorul unui cauciuc mare Pirelli, spart, sub care băieții pusese o scândură. Zece dirhami, mai mergea, dar pe urmă începea să coste scump – bineînțeles, totul depindea de instrucțiunile clarvăzătoarelor.

Peste tot pe străzile insulei, fiecare chouafate se afla într-o cameră mică și era consultată chiar și un sfert de oră; erau plătite la minut sau, uneori, chiar la cuvânt. În fața ușilor se găseau niște tăvi pline cu rulouri de plumb pe care le topeau ca să ridice blestemele. Pentru doritori, citeau în cărți sau în palmă. La sfârșit, le dădeau clienților tot felul de lucruri de făcut – să-și ardă hainele sau să sacrifice un cocoș negru și să-l arunce în apă; povestea cu cocoșii era practică, pentru că oamenii care locuiau pe stâncă erau cei mai săraci din toată Casa, așa că își trimiteau copiii pe recifurile din apropiere ca să recupereze păsările sacrificate în mare și să le mănânce seara. De asta putea atât de tare în Sidi Abderrahmane, chiar dacă era foarte frumos, de la mirosul de plumb, foc, var, cerșetorii care urlau pe jos sub obloanele vopsite în albastru și cocoșii decapitați; pe nisip, se găseau resturi de animale, piei sângerânde de oi și de boi. Toate astea, Sarah nu le văzuse de aproape; Abdellah i le povestise. El zicea că nu credea în tâmpeniile astea, că erau niște chestii pentru ciudați și că, de altfel, nu-l speriau, așa că Sarah îi șoptea râzând: n-ai decât să încerci dacă nu ți-e frică, și atunci se făcea alb ca varul de pe zidurile spoite.

Driss îi strecurase lui Monique zece monede pentru drumul dus-întors, și două sute pentru ședința cu clarvăzătoarea, cumpărarea eventualului cocoș, plus prețul pentru fkih, preotul care se ocupa de sacrificarea păsării. O însoțise până la locul de imbarcare, o ajutase să urce pe cauciucul care abia se ținea la suprafață sub greutatea ei și așteptase să ajungă cu bine, tresărind când luase un val drept în față și fusese cât pe ce să se înece, răsuflând ușurat când, cu hainele și părul ud, pusese în sfârșit piciorul pe prima stâncă și urcase spre străduțe. Apoi se dusesse să se așeze pe nisip. Sarah îl urma, docilă, deși o enerva că se afla acolo alături de toți nenorociții, de familiile de pe insulă care nu aveau nici măcar electricitate și care se încălzeau cu baterii de la mașină – cât despre chouafate, la asfințit, ele se întorceau în apartamentele lor din Casa. Dar ei îi era foame și, cum nimeni de pe plajă nu vindea castroane cu supă de fasole sau harira³² caldă în timpul Ramadanului, tăcea ca să nu se gândească la asta și aștepta împreună cu el ca mama ei să termine, ascultând strigătele negustorilor de amulete, țipetele cocoșilor sacrificați și, uneori, pe cele ale femeilor. Se spunea că femeile măritate care nu reușeau să aibă copii rămâneau trei nopți în căsuțele din Sidi Abderrahmane și că, nouă luni mai

târziu, nășteau; adevărul era că un fkih venea să le violeze în fiecare seară pentru a le vindeca, și că, adeseori, soțul era cel steril. Femeile nu îndrăzneau să spună nimănui și trăiau până la moarte cu rușinea și copilul făcut de fkih – avea dreptate Kamil că acolo era locul tuturor nebunilor. Stând pe nisip, Sarah îi spusese lui Driss că mama ei era nebună și că acolo era locul tuturor nebunilor.

– Mie îmi place aici, răspunsese el.

Și în starea lui de supraîncălzire, cu respirația scurtă și vocea care, la anumite cuvinte, urca, aproape acoperind țipetele cocoșilor, îi povesti că, după ce își cumpărase motocicleta, când împlinise șaisprezece ani, aici alesese să vină pentru primul ride, singur și liber, simțind vântul pe față – la vremea aceea nu se purta cască încă – și iute ca Speedy Gonzales, pentru că mama lui îi repetase toată viața că era locul nebunilor – dar el nu credea așa ceva. Oameniiăștia, spunea el, eu nu cred că sunt nebuni, eu cred că pur și simplu nu sunt de acord cu starea de fapt și că vor să găsească o soluție. De cealaltă parte a apei, chiar în față, Monique coborâse străduțele. În picioare, pe nisip, sub ochii ușor plictisiți ai lui Driss și Sarah, întinse un braț gros, apoi pe celălalt, și își scutură picioarele. Și, brusc, se repezi, așa îmbrăcată cum era, în valuri, scoțând un urlet. Căzu pe spate și apoi se ridică, udă, o luă din nou la fugă, isterică și în transă, spre marea furioasă. Este ritualul celor șapte valuri, spuse Driss, văzând sprâncenele încruntate ale lui Sarah. Femeile fac adesea asta. Vezi cum se opun, cum refuză, s-ar zice că se războiesc. Îmi place să vin aici pentru că oamenii sunt rebeli, se războiesc. Înțelegi?

Atunci Sarah întoarse capul spre Driss. Îi privi mâinile, unghiile roase până la sânge, și apoi nasul, ochii de cimbru cufundându-se în apă la fel de violent precum mama ei, cu buzele crăpate de frig; și poate că nu era vântul lent, cu vârtejuri, violoncelele, toate harfele din Mexic, poate că nu era nici măcar Sergio și nici timpul care stă-n loc, ci era același război care se dădea în el precum cel care se dădea în ea, și asta nu era rău.

Bar tipic arăbesc, unde clienții pot fuma narghilea

Supă marocană de miel, cu linte, năut, fidea și roșii

Ea îi spusese: nici pe tine Driss nu te va lua de nevastă.

Pe bancheta din spate a unui Peugeot 205, Chirine înmuia rapid crochetele de pui în sosul barbecue. Din când în când, arunca o privire iute pe fereastră, dar nu era nevoie – la ora cincisprezece, în plin Ramadan, nu era nimeni în parcare în aer liber de la McDonald's, de pe Corniche.

– Haide, Lalla, oftă șoferul în arabă, grăbește-te.

Se tolănise pe volan, cu obrazul lipit de brațul îndoit, și bătea cu degetele în panoul de bord, în ritmul cântecului lui Oum Kalthoum, care se auzea pe Medi 1.

– Două minute, răspunse Chirine, mestecând.

Sarah, așezată alături de ea, îi întorcea spatele. Scosese capul pe fereastră, sub cerul alb care, ca în fiecare an aproape de jumătatea lunii martie, părea în sfârșit că se pregătea de ploaie. Pe plaja deasupra căreia se înălța parcare, vedea puștii care făceau jogging târându-și corpurile descărnate slăbănoage, adâncind fără energie picioarele în nisip – și ea voia ca Chirine să se grăbească.

– Bun, spuse Chirine după ce sorbi cu paiul ultimele picături de cola.

Lăsă geamul în jos și, când șoferul porni din nou la drum, aruncă punga din hârtie pe bulevard. Era timpul, gândea Sarah. Povestea asta o scosese din sărite și voia să se întoarcă acasă.

Uitase, atâta tot, și nu înțelegea exact cum de se întâmplase să uite. Știa doar că se întâmplaseră atâtea lucruri de la primul sărut cu Driss, în ianuarie, atâtea lucruri la care nu avusese timp să se gândească. Walkmanul,

șapca și, ceva mai târziu, aparatul video pe care Driss venise să-l instaleze personal, acasă la ea, sub privirile uimite ale mamei sale.

– Are clasă tipul, șoptise Monique, făcând cu ochiul.

Ramadanul se termina în câteva zile și, până atunci, masa joasă din sufragerie fusese plină, în fiecare seară, fără excepție, de firimiturile produselor de patiserie Bennis, înfulecate în grabă de Abdellah și mama lui. Cu gura plină, o felicitau:

– Tbarkallah³³, Sarah, pentru soțiorul tău!

Mai erau și revistele pe care le dorise, o rochie, niște blugi, un rucsac și o eșarfă. Erau totuși multe obiecte noi care s-o distrau, și deci s-o făcă să uite. În schimb, orarul schimbat la liceu, pentru Ramadan, cu care nu se obișnuise deloc, n-o ajuta, cu atât mai puțin nenorocitele alea de rugăciuni pentru ploaie, de dimineața până seara, de o lună și jumătate, cu bătrânii în djellaba îngenunchați pe trotuar, care ocupau tot locul și care o împiedicau să gândească. Și în gașca lor interveniseră schimbări: cu o săptămână înainte, Chirine anunțase că ea și Alain se despărțiseră, că ea nu mai voia să-i vorbească și că își vor împărți prietenii o seară din două. Și Yaya, ticălosul, nu se mai întorsese. Sarah încă spera în fiecare zi, totuși, și în fiecare zi, la clubul de biliard și pe trotuarul străzii Al Kabir, simțea încă o înțepătură în inimă, a suta înțepătură în inimă, când nu-l găsea acolo – probabil că se stabilise în Tunisia, spunea Haroun, n-o să se mai întoarcă. Așadar, mergând înapoi spre școală, după ce își mânca pizza singură, la etajul clubului de biliard, și-l imagina zâmbind printre portocali, lămâi, aplaudând acordurile chitarei și unduirile fustele fetelor care îl făceau în sfârșit fericit, iar ea se întreba dacă va afla vreodată de șapcă, de produsele de patiserie, de bistroul Campus și de toate celelalte, dacă ar fi mândru de ea, dacă i-ar spune: bravo, micuțo, te-ai descurcat bine. Walkmanul, orarele, Chirine, Yaya, erau multe lucruri care îi întunecau mintea, și, în afară de ele, Driss în fiecare seară după ftour, și contururile lui neclare, care trebuiau trasate, și parfumul Giorgio Armani, și cele „1000 de borne“, și ochii lui de pe colinele fără sfârșit. Erau o grămadă de lucruri, da, dar de aici până la a uita... Să uiți era prea mult. Dar când Chirine, urcând în mașină cu direcția

McDo, îi vorbise, Sarah se văzuse nevoită să cedeze în fața evidenței: uitase de bani.

Nu uităm de bani așa, cu una, cu două, or el, Driss cel tăcut, nu vorbea decât despre asta. Era limba lui – chiar când nu spunea nimic, era în monologul lui interior. Nu numai din cauza Rolexului sau a casei uriașe, a arborelui de araucaria, a piscinei, a Rolls-Royce-ului din garaj; ci pentru că, Sarah vedea limpede, totul în viața lui fusese modelat de bani – ceea ce era valabil întocmai și pentru viața ei. Din acest motiv, își dăduse seama că erau frați. Plecărilor și venirile lui Driss însemnau bani, la fel ca pentru ea, mișcările lui însemnau bani, la fel ca pentru ea, și chiar gândurile și momentele de furie. După bac, tatăl lui îl trimisese în Franța – știa de la Badr.

– Îi aranjase totul taică-su, povestise el.

Îl instalase într-unul dintre apartamentele lor de la Paris, îi plătise cu banii jos școala de afaceri și îi trimitea în fiecare lună treizeci de mii de dirhami.

– Le spunea tuturor că îi trimitea lui Driss treizeci de mii de dirhami pe lună, insista chiar pe cele treizeci de mii, nu înceta să repete: treizeci de mii, treizeci de mii de dirhami pe lună.

Treizeci de mii de dirhami era suma maximă anuală pe care aveai dreptul, legal, să o scoți din Maroc; așa că treizeci de mii pe lună impresiona, cu siguranță, cu atât mai mult cu cât sugera că cinci la sută plătea contrabandistului care schimba valuta. Și apoi, după un an, când toată Anfa aflase de apartament și de cele treizeci de mii pe lună, când nimeni nu se îndoia de zvon – era la fel de bogat ca regele –, tatăl lui îl făcuse să se întoarcă în Casa. Nu avea de gând să continue circulația cinci ani – Driss începuse să lucreze la Jean's Fabric, la trei zile după întoarcere.

În fabrica mare din Sidi Moumen, în timp ce afacerea era în plină expansiune, Driss purta încă în suflet, nervos, bătălia pentru bani. Nu știi cum să-i faci, îi spunea tatăl lui, în timp ce semna contracte cu întreaga Europă, la întoarcerea de la saloanele unde își prezentase eșantioanele în fața celor mai mari firme – iar Driss așteptase la Casa, supraveghind

muncitoare. Așa că, vara trecută, într-o seară la Badr, când își revăzuse un fost coleg de facultate care se căsătorise cu o americană și lucra pentru o firmă din New York, se lansase – de mult timp pregătea propunerea. O schimbase de mii de ori în gând, o șoptise în fața prinților saudiți imaginari, o scandase în fața afaceriștilor englezi; și, acolo, în sfârșit, în grădina lui Badr, cu un joint în mână, simțise că venise momentul lui – rostise cuvintele. Vrei să vezi eșantioanele tatălui meu? Era în firmă de patru ani și încă nu îndrăznea să spună: eșantioanele noastre. În orice caz, câteva săptămâni mai târziu, semnase afacerea, prima lui afacere și prima afacere a companiei Jean's Fabric în America. Învățase pe dinafară cum mergeau roțițele, cele mai mici roțițe ale portului comercial din New York, unde trimisese, în noiembrie 1993, una dintre cele mai mari comenzi din istoria fabricii: trei containere roșii, de cincizeci de mii de blugi fiecare. Trei containere roșii de cealaltă parte a Atlanticului, și asta din partea lui, numai a lui, afacerea lui, cu semnătura lui, așa că da, era însăși dovada că știa și el să facă bani, ca un bărbat adevărat, ca tatăl său. Trebuia numai ca nemernicul de client să plătească. Driss trimitea în fiecare zi faxuri să-i amintească. Și când începea să se supraîncălzească, când vorbea despre portul din New York, despre cargo, despre sistemul de descărcare asemănător cu o macara, despre expeditorul care ar fi trebuit, da, la dracu', ar fi trebuit să insiste să primească biletul de ordin de la bancă la recepționarea mărfii, care ar fi trebuit să insiste să recupereze banii, sfârșea prin a hohoti, tremurând pe umărul lui Sarah. În căsuța lor, ea îl mângâia pe păr, șoptea: o să plătească, o să fie bine.

Și Driss avea, așadar, probleme cu banii. Cum supraîncălzirile îl epuizau, nu vorbea despre ele de fiecare dată, dar Sarah știa foarte bine că mocneau în el tot timpul. Uneori explodau. Venea s-o caute la Hay Mohammadi și nu spunea nici măcar bună ziua când ea deschidea ușa – avea brațele încrucișate, privirea în gol. Dar nu era un gol, bineînțeles, pentru că cimbrul din irișii lui privea, ei erau plinul, universul aprins, sute de furtuni; ochii spuneau totul. Atunci nu merita nici măcar să discute. Ea îl urma până la motor, oprindu-se când mersul de rață din fața ei se oprea brusc – Driss vorbea de unul singur, se scărpină în cap, îl scutura de la stânga la dreapta, ofta, era cuprins de frisoane. Apoi își relua mișcarea de palmiped. Nu se întâmplă decât o singură dată, când erau amândoi pe canapeaua gri, ca

întrebarea să-și ia zborul de pe buzele lui, ca și cum ar fi crescut în interior, pe drumul spre Anfa, astfel încât gura n-o mai putu stăpâni.

– Dar ele cum se descurcă dacă sunt bolnave?

Ele erau muncitoare. Întotdeauna era vorba despre muncitoare – el nu înțelegea. Când le supraveghea la fabrică în timpul zilei, se uita fix la cicatricele de pe mâinile care coseau, răsuceau, surfilau, la rănilor încă sângerânde de pe degete. Privea pielea plină de acnee – unele nu aveau nici paisprezece ani –, coșurile albe de la marginea vălului, sau ridurile bătrânelor, petele de soare sau vânătăile. Și, mai ales, le asculta. Le plăcea mult muncitoarelor când le supraveghea fiul patronului, pentru că el nu le insulta, nu țipa, nu le spunea să tacă din gură și să-și vadă de treabă. Stătea pur și simplu pe scaunul lui din metal, orb și surd, așteptând ca tatăl lui să-l cheme la etajul șase. Iar ele puteau să pălăvrăgească în voie. Driss o auzea pe Zhor, puștoaica, râzând și dezvelindu-și dinții galbeni și teșiti, și vorbind despre maică-sa care șterpelise, recunoștea ea, o sută din geanta lui Madame și reușise să-i facă pe membrii familiei din Anfa la care lucra ca bonă și că fiul lor era cel care dăduse lovitura. În jurul ei, toate muncitoarele râdeau – bine le-a făcut, spuneau ele, măcar mama ta să-și fi cumpărat lucruri frumoase. Mai era și Mina, mama unui băiat de opt ani, care nu mai mergea la școală. Umbla pe străzi; se temea să nu sfârșească drogat cu karkoubi. Îl implorase pe tatăl lui Driss să-l ia la fabrică, dar el nu voise, căci, de câțiva ani, europenilor nu le plăcea să angajeze copii. Atunci, de mai multe ori pe zi, fără motiv, lăsa brusc materialul și izbea tare cu pumnul în masă, strigând: de-ar crăpa europenii ăștia! Fetele erau obișnuite. O altă muncitoare era Najat, care se măritase în ianuarie și căreia soțul îi interzisese să mai vină la lucru – toată ziua afară, îi spunea, cu bărbați în clădire, ca să faci nu știu ce. Nu suporta ideea. Așa că Najat demisionase. Două luni mai târziu, se trezise cu ea înapoi, mormăind: m-am întors. Fără leafa ei, nu mai aveau nici cu ce plăti carnea pentru Aïd. Așa că în fiecare zi, în timp ce muncea, Najat se plângea de soțul ei cârcotaș, care își petrecea zilele tăind frunze la câini și care urla la ea că era o nerușinată, cu munca ei de rahat, și că, de altfel, de când se întorsese la fabrică, nu se mai ocupa de gospodărie. Știi de ce? îi spunea. Pentru că muncești și nu mai ești femeie. Najat se plângea, dar nimeni nu se plângea mai mult decât

Sanaa. Ea era cea care știa cel mai bine să citească cifrele și literele în franceză, de pe etichete – își amintea foarte bine lecțiile de la școală, de când era mică, și toate celelalte lucrătoare veneau la ea s-o consulte când trebuiau să coasă numărul unei măsurii. Dar faptul că citea bine nu schimba nimic: în fiecare săptămână, taică-său venea să încaseze plata în locul ei. Ea visa ca într-o zi să-și ia banii singură, spunea că merita, că se va duce să cumpere haine frumoase pentru ea, numai pentru ea, și un ruj de buze. Vorbea în fiecare zi despre rujul de buze. Auzind-o, fetele înălțau ochii spre cer, ridicau din umeri.

– Termină cu prostiile tale, Sanaa.

Nu vedeau cum ar putea ea schimba situația.

– Dumnezeu e mare, adăuga bătrâna Hnia, fii răbdătoare, și într-o zi, inch'Allah, vei găsi un soț și atunci tatăl tău n-o să mai poată să-ți ia banii.

Driss nu înțelegea. Bineînțeles, înțelegea ce vorbeau, chiar dacă araba lor era mai bună decât a lui; dar sărăcia n-o înțelegea. Kamil o înțelesese întotdeauna foarte bine și asta nu-l deranjase niciodată. Prin geamul lăsat, strecura două monede băiatului care avusese grijă să nu-i fie zgâriată mașina cât timp lua cina la Boga Boga; îi șoptea: Domnul să te aibă în pază, frate, și băiatul lua cele două monede și răspundea: Domnul să te aibă în pază, frate, și Kamil pornea, iar el rămânea acolo. Cunoșteau amândoi foarte bine adevărul locului; așa era. Dar pentru Driss nu era cu puțință ca asta să fie dreptate.

Ce mănâncă în timpul ftour-ului? Cine le plătește electricitatea? Cum e la ele acasă, cum cumpără de mâncare, au un ventilator, vara? Dacă își rup o mână? Și ce fac sâmbăta când nu muncesc? Nu pot nici măcar să-și plătească un bilet la film cu banii pe care îi primesc. Pentru Driss, care fusese totuși la Paris, la New York, în Spania, în Anglia, nu existase nicăieri în lume necunoscută mai mare. Pentru Driss, banii erau totul; vorbea limba banilor, și totuși Sarah uitase de bani – de chestiunea banilor. Trecuse mult timp de când nu mai visase la viitoarea ei vilă din Anfa Supérieur, cu coroane, cu diamante pe podea. Piscina ei mare, de culoarea cerului, coniacul servit în pahare de cristal, servitorii de concediat, cununia

în caftan cusut cu fir de aur, cu platouri de aramă aduse în ritm de darabane, uitase de toate astea. Acum, la orizont era ființa.

La asta se gândise după cele spuse de Chirine: că orizontul ei, acum, nu mai era banul, că devenise ființa, ființa lor, a amândurora, pentru că ființa ei era ființa lui și vice versa. Nu părea să însemne mare lucru, când o spuneai așa, dar atunci când mergi în fiecare zi din viață numai cu propria ființă, ești numai tu cu tine pe străzi, în piețele negre ale lumii, în bidonville-uri, cu pumnul strâns, mereu gata să fugi sau să insulti, și când de pe o zi pe alta te trezești cu o altă ființă în permanență alături de tine, în liniștea unei căsuțe, lângă o apă care unduiește, o ființă care nu spune nimic, care joacă „1000 de borne“, care acceptă, care nu cere și care oferă, atunci nu mai știi cum să faci să trăiești ca înainte, în singurătatea ființei tale – nu mai e de ajuns. Nu mai știi nici măcar să pășești cu seninătate în haosul de afară. Fiind acolo în fiecare zi, alături de ea, tăcut, Driss devenise ca aerul, și tot el era și pământul.

Dar idioata aia de Chirine vorbise. Îl lăsaseră pe Driss la ea, în casa roșie, să discute pentru a suta oară prețul motocicletei cu tatăl ei, și ea se urcase în Peugeot-ul 205, în direcția Corniche, ca să mănânce în secret niște crochete de pui. Pe drum, Chirine explodase. Refăcea pentru a zecea oară conversația de despărțire cu Alain, îl acuza, îl ura, amenința să se ducă până la capătul mării în Casa, în farul din punctul El Hank unde, toată lumea știa, se afla vrăjitoarea iubirii – și va plăti sute de dirhami și va arunca asupra lui, asupra ticălosului ăluia, o vrajă, îi va trimite niște jnoun³⁴ în apartamentul lui.

– Nu spune astfel de lucruri, Lalla Chirine! interveni șoferul ei.

Dar ea nu se lăsa. Repeta că nu se va răzgândi, că el refuză s-o ia de nevastă, cu toate că ea era de o mie de ori mai bogată decât el, și toate astea pentru o chestiune religioasă care ar fi putut fi rezolvată în trei luni, cu sprijinul bunului rabin. Tâmpiți de jidani, înjura ea. Nemernicii ăștia de băieți care ne flutură pe la nas căsătorii și apoi ne lasă baltă. Sarah tăcea; privea perindându-se prin fața ochilor ei Sun Beach, Tahiti Beach Club, Miami – se gândea că după ce se termină Ramadanul, când va veni

primăvara, pe malul mării o să se deschidă cluburile private, iar ea și Driss vor dormi pe un șezlong, nedespărțiți, lipiți unul de altul.

Atunci vorbise Chirine. Spusese: sunt toți la fel, mizerabilii. Spusese: nici pe tine Driss n-o să te ia de nevastă. Îți spun, ca să nu-ți faci iluzii și să nu te trezești ca mine, n-o să te ia de nevastă; nu va lua niciodată o fată ca tine.

„Lăudat fie Allah“ (în limba arabă în original)

De la jinn, în limba arabă, „spirit rău“

La sosirea în Casablanca, de cum pășești afară din gara Casa Voyageurs sau din aeroportul Mohammed V, unde puțin lipsește să fii doborât de tipii pe scutere, care transportă, așezate pe șaua din spate, două sau trei oi, unde respiri aerul umed cu miros de iod și dioxid de sulf, unde se aud țipete, behăituri, coliziuni de mașini și cărucioare cu legume, afli un lucru: aici, erai sub dominație. Sub dominația regelui, bineînțeles, a cărui fotografie împodobește băcăniile, magazinele. Dar dacă se întâmpla, prin absurd, să uitate, atunci se dominau unii pe alții. Femei în Jaguar, captive în ambuteiaje, lăsau geamul jos și chemau un puști care-și făcea veacul pe străzi – spuneau: du-te să-mi cauți o sticlă cu apă. În centrul orașului, polițaii apucau de braț tinere, le șuierau printre dinți că nu le plăcea cum sunt îmbrăcate, și fetele implorau, se zbateau, plângeau; dacă aveau noroc, una dintre femeile din Jaguar le vedea, i se făcea milă, lăsa din nou geamul jos și striga polițaiului: las-o. Și el o lăsa. Apoi femeia parca în fața casei, intra, inspecta cușcușul. Atunci începea să țipe la servitoare, s-o facă idioată, incapabilă, uneori să-i dea palme: era o catastrofă. În cușcuș era scorțișoară și soțul ei nu suporta scorțișoara, iar el avea să se întoarcă în curând, și mirosul de scorțișoară avea să-i stârnească mânia. Va urla, va trânti ușile. În această vilă pe care el o domina în întregime, chiar mai mult decât nevasta își domina servitoarea, mai mult decât polițaiul domina fetele din centrul orașului, era panică – totul trebuia luat de la început. Dar exista un grup care îi domina pe toți, bărbați, bogați, patroni: erau neamul Fassis.

Erau numiți astfel pentru că se trăgeau din familii vechi din Fès, chiar dacă cei mai mulți nu puseseră niciodată piciorul acolo; îi recunoșteam după accentul burghez și numele de familie. La guvernare, în Palatul Regal, în fruntea marilor întreprinderi, nu existau decât Fassis, exclusiv Fassis; și, dacă din întâmplare, un bărbat dintr-o familie oarecare dobânda puterea, această putere era mai mică în raport cu a omologului său fassi, care, prin noblețea ascendenței, avea autoritate. A fi fassi era mai bine decât a fi

bogat: generație după generație, copiii din neamul Fassis deveneau ei înșiși miniștri și oameni de afaceri. Nu era nimic mai rău, și Sarah o știa foarte bine, decât ca un fassi să-și subțieze sângele printr-o căsătorie cu un om de rând. Driss era fassi.

Bineînțeles că Chirine avea dreptate. Niciodată un Fassi nu se va căsători cu o fată despre care nu se știa nimic, franțuzoaică pe deasupra, care bântuia pe străzi, fără nici o rușine, ca o vagaboandă, o fată care nici măcar nu mai era virgină și nimeni nu știa cu se ocupa tatăl ei. Acolo, în automobilul Peugeot 205, Chirine spusese adevărul și cuvintele ei fuseseră întotdeauna adevărate, de la început, din ziua când Driss îi deschisese personal ușa casei, s-o ducă spre grădină, chiar înainte să întâlnească ochii de cimbriu la o masă din bistroul Campus. Sarah o știa și poate că o știa de multă vreme. Dar nu mai era același lucru după ce cuvintele fuseseră rostite – săgetaseră aerul, îl sfâșiaseră. Erau acum acolo, în fața ei, nerușinate și caustice, și chiar dacă întorcea capul, urmau răsărind raza ei vizuală. Aburul în care se ghemuise, oarbă, împreună cu Driss, întreaga lună de Ramadan se risipise – acum vedea limpede. Și văzând, ura cuvintele acelea violente, mai violente decât loviturile bărbaților în case, decât sărăcia de pe străzi, decât violurile asupra fetelor din bidonville-uri, mai violente, da, decât toată sălbăticia din țară, despre care, de altfel, nimeni nu vorbea niciodată – când Chirine își surprinsese tatăl cu mâinile pe fesele servitoarei care plângea și când îi spusese mamei sale, își primise răspunsul convenit: taci din gură. Nu vorbim despre astfel de lucruri. În țara asta, oamenii înțeleseră înaintea restului lumii că mai tulburătoare decât lucrurile în sine erau cuvintele folosite ca să le exprimi.

În seara după ce Chirine rostise cuvintele acelea în automobilul Peugeot 205, când Driss și Sarah își înmuiau picioarele în apa din piscină, rece ca gheața, sub cerul negru și apăsător, ascultând, amestecat cu vântul și furtuna – erau în sfârșit la mijlocul lui martie –, zgomotul respirației celuilalt, ea îi adresă întrebarea. Acea întrebare pe care n-o pusese niciodată, nici măcar atunci când Driss fusese strigat de pe terasa vilei sale, din capătul de sus al grădinii, de o voce care urla atât de tare încât tremura, și când urcase singur iarba cu pași dureroși și apoi coborâse câteva minute mai târziu, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Căci dacă ea punea

întrebarea, atunci ar fi rostit cuvintele, iar din echilibrul lor delicat n-ar mai fi rămas nimic. Dar în seara aceea i-o adresă:

– Putem urca la tine acasă?

Cerul bubuia. Mai devreme, la aparatul de radio din Peugeot, Sarah auzise un meteorolog spunând că, din punct de vedere științific, totul părea să indice că ploaia era iminentă, că va veni probabil în două zile, pentru că în două zile se va termina Ramadanul, și ploaia va fi un dar de la Dumnezeu. „Foarte frumoasă analiză“, răspunsese ziarista.

Picioarele lui Driss încremeniră brusc în apă. Cu voce răgușită, rosti cu greu:

– Dar sunt ai mei acolo.

Bineînțeles, Sarah și-ar fi putut da osteneala să comenteze, să conteste – ar fi putut folosi argumente raționale, cum ar fi prezența regulată a lui Chirine la masă la cinele de familie, care nu părea totuși să deranjeze, ca sâmbătă după-amiază când, împreună cu Badr, încercaseră să instaleze noul televizor în sufragerie, sub ochii mamei sale, un imens bloc negru de un metru pe un metru, atât de greu încât grădinarul trebuise să-și cheme doi veri ca să reușească să-l ducă pe scări. Toți fuseseră la el, în afară de ea. Dar n-ar fi folosit la nimic să se prefacă.

Scoase picioarele din apa rece și le șterse calm cu prosopul din spatele ei. Driss continua să fixeze apa.

– Dar la ora asta dorm.

Sarah îi observă ușorul tremur al nărilor, își imagina teama care îl străbătea în acea clipă la gândul de a o duce sus, la vilă. Era, poate, deasupra legii, Driss Fassi, la fel de bogat ca regele, strecurând bancnote de o sută în buzunarele polițailor. Dar umerii lui cocoșați, mersul lui de rață demonstrau clar adevărul – purta în spinare, ca pe trei containere roșii de cincizeci de mii de blugi fiecare, greutatea unor lanțuri nevăzute.

Sarah îl luă de mână. Era înghețată ca gratiile închisorii lui, și carnea încă îi tremura, și pentru prima dată se gândi că, în perechea lor de frați, sub greutatea acestui regat care domină, putea să se dea și în el aceeași luptă care exista înlăuntrul ei, ca atunci când își îndrepta motocicleta spre Sidi Abderrahmane, ca să-i admire pe nesupuși și contestatari; dar ea era singura, da, poate singura din toată țara, care nu purta pur și simplu această luptă în ea, ci chiar o și ducea.

– Haide, spuse ea, trăgându-l de mână. Să mergem.

Și străbătură împreună grădina.

În saloanele mari, pe sub candelabrele de cristal, mergeau prin întuneric, ciocnindu-se ba de un birou, ba de vreo banchetă cu tapițerie de mătase; chicoteau. Apoi rămâneau nemișcați, temându-se să nu facă și mai mult zgomot. Chiar dacă apartamentul părinților era în cealaltă aripă a vilei, teama nu îi părăsi când își reluară drumul, în liniște, mână în mână, traversând sufrageria, cele patru terase, biroul tatălui, camera albastră a lui Driss, pe ai cărei pereți erau pictate valuri și vapoare. Se opreau la cel mai mic sunet. Era ca și cum peste tot în jurul lor se ascundeau niște ochi – în spatele tablourilor, în broaștele dulapurilor, sub pernele divanelor, în colțul canapelei. Sarah simțea ațintite asupra ei sute de pupile. Pe măsură ce înainta, ideea i se păru nebunească, apoi se gândi că până la urmă era nevoie de nenumărați ochi să supravegheze sticlele de parfum din baia care dădea spre colina din Anfa, somptuoasele buchete de flori, covoarele, carafele, să le supravegheze pe servitoarele care dormeau la subsol și ar fi putut șterpeli din bijuterii. Nu era chiar o prostie. Și totuși, casa asta, chiar locuită de acei ochi, chiar încărcată de teamă, chiar întunecată, abia atinsă de la depărtare de lumina piscinei, care trecea timid prin ferestrele mari, casa asta era pentru Sarah cea mai frumoasă din lume. Își amintea de tot – de toți banii. În amintire îi reveneau sendvișurile de dinainte de Driss, visul nunții cu ei purtați pe platouri de aramă, picioarele murdare ale lui Marimar fugind pe undeva prin Mexic după ce furase portocale, pliciul lui Moustache și sendvișurile lui cu ton, tocana tajine a lui Loubna, și mama ei aruncându-se lacomă pe produsele de patiserie marca Bennis. Și când, în

baia din marmură, trecu pe lângă imaginea ei reflectată, nu mai știu deloc, dar deloc, ce avea ea în comun cu fata de pe străzi pe care o vedea în oglindă. Trebuia să trăiască aici.

Pe scări se auzi un zgomot. Atunci Driss o apucă pe Sarah de braț, smucind-o, și, iute ca pe motocicletă, o trase din baie, o târî pe coridoare până la ușile de sticlă, pe care le deschise, speriat, înainte de a o împinge pe iarba din grădină, făcând-o să coboare panta până la piscină.

– Ascunde-te, îi spuse, ghemuindu-se lângă ea, în spatele unui șezlong, cu ochii ridicați spre vilă.

Așteptă așa, tremurând la fiecare tunet al cerului; dar sus, în casă, nimic nu se mișca. După un timp, se ridică oftând ușurat.

– Era doar servitoarea, cred. Sper că nu ne-a auzit.

În acel moment, Sarah înțelesese că nu avea altă soluție.

Nu făceau dragoste foarte des, dar brusc îl anunțase că nu trebuia, sub nici o formă, să rămână însărcinată. Vorbind cât de repede putea, adăugase că trebuia să-i facă rost cât mai repede de o rețetă falsă de la tatăl lui Alain. Apoi să se ducă la farmacie, să dea rețeta de la tatăl lui Alain și să spună cuvintele pe care ea i le repetase de atâtea ori: pilula pentru soția mea. El nu se fâstâcise, nici nu tremurase, așa îi povestise la ieșire; farmacistul nu îi pusese întrebări – pe bogați nu-i lua oricum nimeni la întrebări. Îi strecurase lui Sarah, pe sub masă, la Crep'Crêpe, pliculețul din hârtie, alb cu verde. Ramadanul tocmai se terminase, afară în sfârșit ploua, și la televizor regele ținea discursul despre Dumnezeu și fraternitatea între toate popoarele unite, șase săptămâni nu conteniseră rugăciunile în moschee, în sinagogi, pe străzi – „În Maroc, oamenii merg mână în mână“. Seara, se întorsese acasă la ea, cu plicul îndoit în buzunarul interior al jachetei; îl aruncă ceva mai târziu la pubela plină din spatele gardului bidonville-ului. Apoi începură să facă dragoste în fiecare zi – lungit peste masa de biliard, el demonta un Rolex sau mângălea într-un carnet niște previziuni meteo când, pe neașteptate, ea venea să se așeze lângă el. El o privea cu ochi mari – ce faci?

Nu avea de gând să spună nimănui despre planul ei, bineînțeles; dar îi spusese lui Yaya. Câteva zile după Ramadan, când trecea prin fața localului Jus Ziraoui ca să-l întâlnească, la fel ca înainte, pe Driss, la bistroul Campus, cu umbrela nouă deschisă deasupra ei, îl văzu ghemuit pe trotuar, cu jointul în gură, ca și cum nu ar fi plecat niciodată. Când ea îi sărise în brațe, el îi zisese: dar te-ai țicnit sau ce, n-am fost plecat. În aceeași seară, se întâlniră pe plajă, fusese seara în care priviseră ploaia căzând, iar ea îi povestise despre săptămânile petrecute cu Driss – banii, șapca, jocul „1000 de borne“, produsele de patiserie, totul –, și el îi vorbise despre moartea fratelui său, despre marea unde își găsisese sfârșitul și despre dobitocii de Bencheekroun. Nu intenționase să-i spună că avea de gând să rămână

însărcinată, și probabil n-ar fi făcut-o niciodată dacă ar fi plecat imediat de pe plajă și și-ar fi reluat viețile, el, aprovizionând cu droguri gașca, ea, agățată de brațul lui Driss în La Notte, la Badr sau la 17 Etaje. Dar Yaya era cu taxiul în seara aceea. Așa că o condusesse până acasă și, printre mașinile de pe Corniche care nu înaintau deloc, începuse să vorbească despre Benchekroun. L-aș fi spart pe idiotul ăla, repeta. Mie nu-mi fac legea bogătașii, nu ține cu mine faza asta. Sarah, pe locul pasagerului, îl lăsa să trăncănească, cu obrazul lipit de geamul rece; ștergând aburul cu latul palmei, îl văzu conturându-se în urma lăsată de mâna ei pe vânzătorul de jabane, care se adăpostea sub statuia de la Sindibad. Dârdâia; stropii de ploaie cădeau grei pe tija cu nuga. În acel moment, Yaya spusese: la dracu', dar știu prea bine ce face bulangiul ăsta de Benchekroun, și mi-am ținut gura, dar o să spun, o să spun la toată lumea ce face tâmpitul, o să regret că nu mi-a plătit marfa. Ce face? întrebă Sarah, tot cu ochii pe vânzătorul de jabane. Știi foarte bine, răspunse Yaya, frânând brusc. Atunci mașinile începură să claxoneze, și Sarah se lovi cu obrazul de geam, și se întoarse spre el, enervată, gata să-i trântască o înjurătură; dar văzându-l schimbând viteza fără o vorbă, cu privirea ațintită asupra drumului, se stăpâni. Chipul tras al lui Yaya, care în cea mai mare parte a timpului se mișca în toate direcțiile, râzând cu toți dinții, scuișcând, trăgând cu nesaț din țigară sau fredonând refrenele lui Sidi Bou Saïd, era acum sumbru. Toate trăsăturile feței erau lăsate, gata să se prăbușească poate, una câte una, nasul, maxilarul, obrazul, sprâncenele, și să se spargă, ca sticla în cioburi, de podeaua mașinii; ai fi zis că îi venea să plângă. Sarah nu îndrăzni să-i răspundă că nu, nu știa despre ce vorbea, că nu știa cu ce se ocupa cretinul de Benchekroun, dar Yaya continuă. Eu, cel puțin, spunea el, chiar dacă aș face aceleași lucruri ca Benchekroun, nu le-aș face aici, sub ochii lui Allah și ai fratelui meu mort, în plină lună de Ramadan; eu cel puțin o șterg. În fiecare nenorocit de Ramadan, îmi iau mașina și merg până la Ceuta, și rămân acolo toată luna, ca să nu-mi întinez țara cu păcatele mele, din respect. Lui i se rupe, continuă cu porcăriile lui de degenerat chiar aici, când alții postesc, nenorocitul. O să le spun eu oamenilor ce face. O să spun, puțin îmi pasă. Și, întorcând spre bulevardul Moulay Ismaïl, unde aproape că nu erau mașini și unde taxiul putea în sfârșit să înainteze, adăugă: eu, când eram mic, credeam că sunt singurul homosexual din lume.

De asta îi povestise – pentru că și ea se simțea singură pe lume. Nu mai cunoștea alte fete de șaisprezece ani care să își vândă pântecul așa ca ea, să lase să le crească în el copii, ca să-și schimbe cursul vieții lor mizerabile. Yaya glumise – termină cu tâmpeniile tale. Nu ești nici pe departe singura, micuțo.

Avea dreptate. În luna aprilie, nu-i mai veni ciclul. Se gândea la asta pe când încerca să adoarmă în sufragerie, cu lumina albastră a televizorului pe pleoape. Și atunci, auzise niște bubuituri mai să spargă ușa. Deschide, cățea! urla o voce de bărbat, continuând să bată. Sarah deschisese ochii; îi trebuiseră câteva secunde ca să-l distingă, privind-o furios pe fereastră, pe unul dintre bătrânii de la Cerc.

Maică-sii îi luase o veșnicie să-l facă să plece. Apăruse în capot galben în sufragerie – halatul era scurt și îi lăsa la vedere varicele de pe pulpe – și se înfipsese în fața geamului. Urlase mai tare decât el, dând din brațe: nu mai am bijuteriile tale, idiotule, ți-am zis că nu le mai am. Cum tipul începea să dea lovituri cu piciorul, Sarah împinsese canapeaua până la ușă, ca să blocheze intrarea. Chem poliția, urla Monique, și bătrânul răspundea: asta e, cheamă poliția, o să-ți taie ambele mâini, hoată mizerabilă, o să te trimită la Inezgane, împreună cu activiștii și poponarii. În cele din urmă, la primele sclipiri de lumină, se calmase; toată lumea se calmează la primele raze de lumină, pentru că atunci îi poți vedea din nou pe ceilalți și știi că și tu poți fi văzut de ei. La Cannes, grăsanul Joe nu bea nici un strop pe timpul zilei, dar savura din plin berea după apusul soarelui, până noaptea târziu – niciodată la bistrou, în loc să te duci să muncești, îi spunea lui Monique, vezi bine că nu sunt alcoolic.

– Toate astea pentru trei coliere de doi bani pe care le-am șterpelit de la nevastă-sa, şuieră Monique, imediat ce bătrânul plecase.

Acum se luminase de-a binelea, și stătea cu spatele lipit de chiuveta din bucătărie, enormă în halatul galben, cu o sticlă mare de apă minerală Sidi Ali în mână – în fiecare săptămână, Driss le aducea un bax de șase.

– Ce ai făcut cu colierele? o întrebă Sarah, căscând.

Se culcase la loc. Nu avusese puterea să mute canapeaua și simțea pe obraji vântul rece care se strecura prin crăpăturile ușii. Era ca pe motocicletă, când Driss mergea cu o sută la oră, pe Corniche, după La Notte, așa că nu o deranja.

– Le-am vândut, spuse Monique. Avea cel puțin cincizeci, cucoana.

Sarah închise ochii. Ghemuită în pernele canapelei, o auzea pe maică-sa sorbind cu lăcomie apa minerală, cu înghițituri mari, alunecându-i una după alta, zgomotos, pe gâtlej. O auzi închizând sticla, deschizând frigiderul, adulmecând. Și o auzi și când adăugă că, pe deasupra, jigodia aia de nevastă a bătrânului de la Cerc îi turnase un plod fără voia lui și că acum el era obligat să-i ofere coliere ca să nu pară prea tâmpit, iar un colier în plus sau în minus nu schimbă nimic, nu-i așa, dar compensează, pentru că ea, când îi făcuse figura militarului cu pielea întunecată, frumos ca Marlon Brando, tatăl ei, ticălosul fugise de cum auzise că-i gravidă, așa că ea nu pupase niciodată nici un colier.

În luna mai, în Casa, clubul Sun se umplea din nou. Rămânea așa, arhiplin, până la sfârșitul lunii octombrie – femeile se bronzau în jurul celor trei piscine, cu coapsele lor late unse, întinse pe șezlonguri care le lăsau urme dreptunghiulare pe fese, când se ridicau să-și pocnească puștii pentru a le întrerupe încăierările în apă.

– Fă-ți treaba, strigau ele apoi la maestrul de înot burtos, așezat pe margine, care își aprindea o țigară; când se întorceau să se lungească, brățările de aur le zăngăneau la încheieturile mâinilor.

Mai erau și cele care mâncau pește fript la restaurantul clubului, cu soții lor – terasa dădea spre plaja publică, unde, din spatele ușilor de sticlă, copiii din bidonville-uri le arătau degetul mijlociu. Unii, puși pe șotii, aruncau cu nisip și apoi o rupeau la fugă. La Sun, vedeai și tineri care jucau tenis pe zgură, bătrâni care dormeau la umbră, în foișoare, femei de serviciu în genunchi printre șezlonguri, curățând bălțile de suc tropical vărsat pe jos, chelneri cu cămăși albe, ude de transpirație. Toate astea, Sarah și le imaginase de mii de ori înainte, când trecea prin fața intrării și încerca să se strecoare în spatele cuiva, apoi era alungată de paznic, sau când sărea poarta, noaptea, și își târa sandalele printre piscinele goale; acum, Driss îi trecuse numele pe lista invitaților. Împreună cu Driss, Badr, Alain și Chirine, aveau rezervate cinci șezlonguri și bere la discreție.

– Am zis că termin cu alcoolul, futu-i, gema Bard, privind sticlele.

Reușise să nu bea nici o gură în timpul Ramadanului și spunea că se apropiase de Dumnezeu.

– Schimbă religia, amice, spuse Alain, bând o înghițitură.

Chirine oftă. După Ramadan și redeschiderea barului La Notte, se trezise de câteva ori petrecând din nou noaptea la Alain, în cartierul Gauthier. „Nu-i ca și când n-aș fi avut altceva de făcut“, îi spusese lui Sarah.

– Haide, Badr, nu ceda, îl încuraja Sarah, bătându-l pe spatele ud.

Berea pe care o ținea în mână era deschisă, dar ea nu bea.

După testul de sarcină cumpărat în secret de la farmacia de lângă moschee și făcut în recreație în toaleta fetelor avea chef în fiecare zi să-i spună lui Driss. Dar știa că încă nu trebuia – căci, cu doi ani în urmă, în bidonville, se petrecuse o poveste ciudată, de care își amintea bine. O fată fusese repudiată pentru că pierdea toți copiii pe care îi avea în pântec. Sarcina nu dura niciodată mai mult de câteva săptămâni, așa că, într-o zi, soțul ei o aruncase afară, urlând că era blestemată. Când mama lui Abdellah o văzuse pe biata fată întorcându-se în bidonville, cu obrajii arzându-i de rușine, nu mai avu pe buze decât povestea aceasta. De dimineața până seara, repeta: ce rușine, sărmana, repudiată așa, ce rușine. Apoi, uneori, ridica din umeri: în același timp, merită. Dar adevărul era că, în bidonville, tuturor le părea rău de micuța asta, căci era, cum se spune bent nass, o fată din popor: își acoperea capul încă din copilărie, nu se vedea cu băieți, lăsa ochii în jos când un bărbat i se adresa, nu era prea frumoasă și stătea mai mult în casă. Femeile din vecini o felicitau pe mama ei pentru educația frumoasă pe care i-o dăduse și nu se îndoiau că își va găsi repede un soț. Pur și simplu, fusese de ajuns să o trimită o singură dată să livreze cutii de lapte la o băcănie din centrul orașului, pentru ca un bărbat s-o oprească: unde locuiești? o întrebase. Cum îl cheamă pe tatăl tău? Venise să-i ceară mâna o săptămână mai târziu. Femeile din bidonville scosese strigăte de bucurie până la asfințit. Când, la doi ani de la căsătorie, bătrânele o vedeau că se întorsese, să întindă rufele părinților, cu privirea tristă, nu se puteau împiedica să șoptească: ce destin tragic. Nu mai era speranță pentru ea; acum era terminată. Și, totuși, câteva luni mai târziu, o veste se răspândea cu repeziciune: un bărbat accepta s-o ia din nou. Era un tip din Hay Mohammadi care nu avea de lucru, dar era totuși un dar neașteptat pentru o divorțată. Se căsătoriseră – și se întâmplase ca, nouă luni mai târziu, fata să nască gemeni.

Nu îndrăzneam s-o spunem prea tare, pentru că o iubeam mult pe bent nass, nu voiam să-i provocăm al doilea divorț, dar zvonul ajunsese până la Derb Sultan: era sigur, făcuse o vrăjitorie. Mulți susțineau că o văzuseră venind de la Sidi Abderrahmane, iar alții dădeau asigurări că simțiseră în fața ușii ei miros de salvie și iarbă tătarască arse. Îi observam copiii – după gemeni, urmase un al treilea – și se vedea clar că aveau ochi mai strălucitori decât alții. Unele mame din cartier nu-și lăsau puștii să se apropie de ei, îi tratau ca pe niște spirite malefice – „Inoun!“ șuierau ele, printre dinți. Sarah nu credea în asta, în poveștile cu vrăji și copii demoni, dar, într-o seară, mama lui Abdellah îi povestise: chiar dacă bent nass dezmințea public orice formă de vrăjitorie, în realitate, primea în fiecare săptămână un grup de femei care se adunau la ea la poartă, când soțul ei dormea. Acolo, în șoaptă, le citea vrăjile învățate – cele care te ajutau să-ți păstrezi pruncii în viață. Câteva se răspândiseră – sari peste cărbune aprins când e lună plină, bei apă de ploaie în timp ce rostești o rugăciune, sacrifici un cocoș, bineînțeles, și nu spui nimănui, nimănui, că ești însărcinată cel puțin trei luni, ca să nu te deoache careva. Sarah nu avea cărbuni, nici cocoș, nu mai plouase de săptămâni, dar cel puțin nu-i spusese nimic lui Driss.

Oricum, n-ar fi fost dispus să asculte. În timp ce Badr, cu picioarele depărtate, aplecat peste măsuța de lângă el, curăța creveți, sugând capetele și plescăind din buze, când Chirine se lipea de Alain ca să asculte muzică la walkmanul lui, cu bărbia ridicată spre casca de care trăgea, și Sarah, așezată pe marginea șezlongului, își ronțăia felia de pepene verde, apoi scuipa sâmburii unul câte unul spre copiii din fața ei, care, simțind proiectilele pe piele, priveau în jur cu un aer perplex, Driss își rodea unghiile. Nu încetase să-și roadă unghiile de trei ore de când era acolo și să se uite la ceas – calcula, spunea el, cât era ora la New York. În unele momente, când Sarah era lungită lângă el, îl auzea mormăind: trei containere de cincizeci de mii de perechi de blugi fiecare, trei containere de cincizeci de mii de perechi de blugi. Clientul tot nu plătise. În Casa, se serba Ziua Muncii, era frumos și toată lumea, chiar și femeile, erau afară – dar Driss aștepta să se facă ora paisprezece, ca să plece cu motorul la Jean's Fabric.

– Ora paisprezece aici este ora nouă dimineața la New York, spunea el. La nouă fix sun. Voi suna toată ziua, toată ziua, vor fi nevoiți să răspundă.

Încercaseră să-l îndemne să renunțe, să-l încurajeze să profite de ziua de sărbătoare, să-i spună că se putea ocupa și a doua zi de asta, dar nu era nimic de făcut: cu zece minute înainte de ora paisprezece, se ridicase dintr-un salt, își pusese sandalele, tricoul și, mormăind un „salut“, se îndreptase spre ieșirea din Sun.

Sarah se întinse pe locul lăsat gol pe șezlong. Își puse șapca și porni walkmanul, în care era caseta de la tipul care vindea pe piața neagră, în Derb Ghallef – îi imprimase toate cântecele cu Madonna, așa cum îi ceruse, și chiar și niște cântece pe care nimeni nu le știa. „Cântec special, Lalla, numai pentru tine“, îi spusese. Apoi Sarah îi făcu semn cu mâna chelnerului. Da, Lalla? zâmbi el, ajuns în dreptul ei. Chiar înainte de a-și pune căștile pe urechi, Sarah spuse cu voce limpede:

– Du-te să-mi cauți o sticlă cu apă.

Bebelușul din pântec îi provoca amețeli, atunci când se ridica prea repede, de exemplu, sau când vomita. Dar ceea ce o amețea în primul rând erau candelabrele, sutele de candelabre ce vor fi ale ei, curând, când Driss o s-o ia de nevastă, candelabrele care se vor undui deasupra capului ei, la fel cum rochiile se vor undui pe trupul ei, la fel ca motivele unduitoare de pe covorul de mătase, la fel ca lingura din lemn în tajin, a cărei mișcare circulară va amesteca dafinul și cimbrul, și carnea. Madonna cânta în urechile ei, și Sarah arunca priviri cu coada ochiului către naiva de Chirine, care îl săruta pe gât pe Alain, chiar dacă el n-o va lua nicicând de nevastă. Într-o seară, în căsuța de lângă piscină, Driss îi spusese lui Sarah că Alain avea de gând s-o șteargă. Contactase o agenție care se ocupa de emigrări în Israel; spunea că în curând nu va mai fi nimic pentru evrei în Casa, că va trebui să-și găsească o soție și că, dacă mai continua aici, avea să moară de la nenorocitul ăla de drog karkoubi. Chirine nu știa încă nimic despre asta. N-avea decât să rămână însărcinată și ea, gândea Sarah, în loc să lase viața să-i tragă o asemenea țepă.

Nu știa dacă dormise cu gândul ăsta mai multe ore, sub soare, în acordurile unei balade în engleză, sau dacă trecuseră doar cinci minute. În schimb, ce știa era că fu trezită brusc. O mână isterică o scutură dintr-odată; și, printre râsetele puștilor din piscină și râsetele ei din vis, unde, îmbrăcată într-o rochie de bal și cu șapca ei roșie, dansa pe acoperișul unei vile din Dar Bouaza, auzi o voce sughițând și hohotind, și repetând neobosit: „Licitațiile, licitațiile“.

Sarah se ridică: Driss nu avusese niciodată astfel de ochi. Se scurgeau, pieriți, spre dalele umede ale clubului Sun, și, în verdele cimbrului, erau toate durerile din Atlas, urletele copiilor care cădeau de sus, de pe versanți. Liniștește-te, îi spuse ea, punându-i mâinile pe umeri. Simțea încălțită în părul lung casca walkmanului, care atârna, trasă de capete, dar nu-și luă mâinile de pe umerii lui Driss: era cuprins de convulsii. Licitațiile, licitațiile, continua să repete, ochii i se umpleau de o apă care se revărsa apoi în șuvoaie pe obraji, și cascadele de la Ouzoud curgeau pe fața lui făcută din stânci și cratere, cascadele de la Ouzoud curgeau pe fața lui, care era lumea. Licitațiile, licitațiile, repeta el, iar ea continua să spună: liniștește-te, Driss, liniștește-te, și îi ștergea obrazul cu latul unei mâini, păstrând-o pe cealaltă agățată de umărul lui, căci știa că dacă ar fi luat-o, el ar fi murit.

Sarah află ce se întâmplase numai la venirea serii, și anume că la al doilea telefon al lui Driss către clientul din New York, îi răspunsese o femeie – era secretara. I speak to ze manager, bâlbâi Driss, lovind cu piciorul sub biroul din lemn lustruit, aflat la etajul șase al fabricii goale de la Sidi Moumen. De sute de ori, din luna noiembrie, sunase la vechiul amic din liceu care îi găsisese contractul cu clientul. Dar nu te îngrijora, frate, răspundea amicul, n-a avut timp să se ducă să ia marfa din port, dar e o chestiune de săptămâni, îți jur, luna viitoare, îți jur, luna viitoare recuperăm blugii și tu o să ai banii. Așa că Driss aștepta. Dar luna următoare, blugii erau tot în port, nimeni nu-l plătise și tatăl lui se neliniștea – unde dracu' sunt banii, Driss? Unde? Și, pe măsură ce săptămânile treceau, amicul nu mai răspundea la telefon. Atunci Driss începuse să sune direct la firmă. Patronul nu este disponibil, îi

răspundea secretara de fiecare dată când el reușea să explice în engleză ce voia. Când se enerva, ea spunea: trimiteți-ne un e-mail, și închidea. Toate astea îl scoteau din minți. Și totuși, de data asta, în sfârșit, după luni și luni de la livrare, de la sosirea în port a trei containere roșii, fiecare cu câte cincizeci de mii de perechi de blugi, care călătoriseră treizeci de zile de la Casablanca, după urlete împotriva transportatorului, a autorităților portuare, după crize de plâns la pieptul lui Sarah în căsuța de lângă piscină, secretara răspunse: patronul? Da, sigur, vi-l dau imediat.

Poate că patronul fuma un trabuc rostind aceste cuvinte, instalat în vârful unui turn de sticlă care dădea spre portul din New York. Poate că observa, visător, sistemul de descărcare cufundat în ceață, apucând unul dintre containerele de pe cargou, ca brațul unui uriaș. Poate că regreta vântul de noiembrie care aducea frigul, poate că se gândea la agentul portuar, de jos, care transpira sub jacheta galbenă, și poate că pornea, apăsând indiferent pe telecomandă, climatizarea. În orice caz, așa și-l imaginase Driss când îl auzise: dar noi am plătit deja.

Firma plătise de fapt, cu zece zile înainte, mai puțin de o treime din prețul negociat în noiembrie pentru comanda de o sută cincizeci de mii de perechi de blugi, cea mai mare comandă din istoria companiei Jean's Fabric, și prima afacere cu America. Căci Driss afla tremurând, cu receptorul alb din biroul tatălui său strâns între degete, că, în conformitate cu reglementările portului comercial din New York, orice marfă nerecuperată după șase luni era scoasă la licitație. Clientul obținuse blugii pe care îi comandase la prețul fixat la licitație.

În sfârșit ți-ai dat și tu seama, răsese tatăl lui Driss când îl sunase, bâlbâindu-se de furie, să-i dea vestea. Dar tu știai? Bineînțeles că știam, imbecilule, și poți să-mi mulțumești că te-am lăsat, trebuia să înveți să faci afaceri. Și, printre sufocările de indignare ale fiului său, adăugase: liniștește-te, haide. Nici măcar nu era o comandă așa de mare.

La Sun, Sarah reușise să-l întindă pe Driss pe șezlong și să-i dea niște apă. O să chemăm un taxi, spunea ea, o să te duci acasă. El nu voia. Să nu-l mai

văd în fața ochilor pe ticălosul ăla de taică-miu, niciodată. Rămaseră acolo, lungiți unul lângă altul. Ceilalți plecaseră până la urmă – ești bine? Șoptiră ei, cu un aer îngrijorat, cu prosoapele de plajă rulate sub braț. E bine, răspunse Sarah, mângâindu-i fruntea lui Driss. Împreună, până la apus, ascultară marea, cu ochii închiși, și papucii femeilor care plecau, scuiăturile chelnerilor aplecați acum peste balustrada care dădea spre plajă, cu un pahar de ceai în mână. Din când în când, Driss tresărea brusc, scotea un geamăt; Sarah își lipea din nou mâna pe umărul lui, și el se liniștea. Când nu mai rămăsese nimeni și se lăsase noaptea, iar paznicul își croi drum, cu trupul lui greoi, printre șezlongurile strânse, ca să le ceară să plece, se târâră până la motocicletă. Nu știau unde să se ducă; așa că meraseră cu motocicleta până la Hay Mohammadi.

Când Sarah și mama ei veniseră în Casablanca, la început locuiseră într-o casă din cartierul Oasis – Didier era cel care o găsisese. O casă întreagă pentru ei trei, repeta maică-sa, mai ieftină decât apartamentul dărăpănat al grăsanului Joe de la Cannes, și cu două dormitoare, da, două, și era cu mult mai bine decât să împarți canapeaua cu Rita, nebuna, care era clarvăzătoare. La zece minute de acolo, era Cercul Prietenilor Francezi, iar în grădina minusculă, Sarah își amintea, fostul locatar sădise o tufă de trandafiri care făcea trandafiri roșii ca niște buze; când era tristă, ieșea și se ducea să vadă trandafirii vorbind între ei și discuta cu ei – presa petalele, le dădea drumul, astfel ca buzele să formeze cuvinte. Și apoi Didier luase toți banii pregătiți pentru magazin, economiile lui Monique, creditul pe numele ei, și dispăruse.

Gurile roșii de trandafiri continuau să pălăvrăgească în timp ce Monique pleca și se întorcea în Casa, ca să se milogească de proprietar s-o mai păsuiască cu chiria, să se milogească la școală pentru manuale și masa la cantină, să se milogească de oamenii de la Cerc pentru un post de secretară sau de paznic; și când începuse să iasă la miezul nopții, cu obrajii încărcăți de pudră, ca să facă turul cercurilor de poker, trandafirii încă șușoteau la urechea lui Sarah, care se strecurase, imediat după mama ei, în mica grădină. În fiecare seară, o aștepta acolo. Adesea, după un ceas, ațipea, cu părul încâlcit în tije și țepi și tresărea când auzea mașina parcând în fața intrării. Se întorcea atunci în vârful picioarelor în casă; mama ei intra câteva secunde mai târziu, însoțită de un bărbat sau doi. Și apoi, într-o zi, gurile de trandafir amuțiră. Monique făcu valizele, iar, în fața porții, le aștepta un bătrân într-un Mercedes. Le condusesese într-un apartament cu două camere din Hay Mohammadi, lângă Carrières Centrales, și pe drum spusese: plătești doar apa și electricitatea, mie îmi convine așa, la care mama ei răspunsese: mulțumesc, mulțumesc.

În Hay Mohammadi nu erau trandafiri, așa că Sarah nu mai avea chef să vorbească. Se nimerea bine, pentru că Abdellah nu făcuse altceva decât să vorbească din clipa în care o văzuse, într-o seară, așezată singură în fața ușii casei dărăpănate, așteptându-și mama. Aici, nu e bine să rămâi afară noaptea, îi spusese. Pe atunci, puștiul nu avea nici zece ani. Stătea în echilibru pe marginea gardului, mititel de tot, cu tricoul de fotbal care îi ajungea până la genunchi, mestecând gume Flash Wondermint pe care nu reușise să le vândă. Pe tenul lui nu erau încă toate petele de acum. Și tu ești afară, răspunsese Sarah. Da, replicase puștiul, dar eu, eu sunt băiat.

Îi arătase strada. Ce caută târfa asta aici? strigau jucătorii de fotbal când îi vedeau trecând împreună pe lângă terenul viran, când amuzați, împărțind un joint, când tăcuți, ascultând numai zgomotul făcut de cutia de fanta goală pe care o rostogoleau între vârfurile picioarelor. Abdellah îi șoptea: nu le da atenție, și înaintau printre fluierături. Chiar mulți ani mai târziu, tipii din Hay Mohammadi nu încetaseră niciodată să fluiera când trecea pe lângă ei. Dar nu era prea rău, nu o atingeau, așa cum se întâmpla în cartier – datorită lui Abdellah, știau că este franțuzoaică și că franțuzoaicele merg pe stradă, că așa era și că dacă îi făceau ceva, poliția Franței ar fi călare pe ei, ceea ce însemna direct pedeapsa cu moartea. Asta îi potolise; cei mai mulți nu îndrăzneau nici măcar să se apropie de ea. Dar să fluiera după ea nu se putuseră abține niciodată.

Asta îi povestea ea lui Driss, noaptea, după ce plecaseră de la Sun: parcaseră motorul în fața școlii publice și o porniră pe jos. Treceau prin fața pieței, pustie la ora asta, unde zăceau pe jos borcanele roșu-aprins de iaurt ale lui Raïbi Jamila, cojile de portocale, frunzele de mentă zdrobite sub bascheți; Sarah vorbea. Nu se oprea din vorbit. Spunea: ai văzut adineauri, când am trecut pe lângă terenul viran, ai văzut că tipii n-au fluierat; când sunt cu Abdellah fluieră, când sunt cu Yaya la fel, dar când sunt cu tine, tipii nu fluieră. Le e prea frică de bogați. Ar fi putut să-și petreacă întreaga viață distrându-l așa, ca să-l împiedice să se gândească la lovitura mizerabilă a tatălui său. Continua fără ca măcar să-și tragă respirația, vocea ei agitată se lovea de barăcile tăcute ale bidonville-ului din spatele lor – căci în secunda în care se oprea, lacrimile țâșneau iar din ochii lui Driss, și pieptul îi era din nou cuprins de spasme, și cascadele din

Ouzoud, îngrozitoarele cascade din Ouzoud, erau gata să se reverse din nou – licitațiile, murmură el, în cea mai mică clipă de tăcere. Nu, spunea Sarah ținându-l cu putere de braț, nu te gândești la asta, la ticălosul ăla, nu te gândești, ascultă-mă. Și îl trăgea ca să înainteze. Povestea apoi despre polițai, care erau mai răi decât tatăl său, mult mai răi, care odată, în aceeași piață, când doar se plimba, și nici măcar nu furase nimic, o arestaseră. Asta e ținută, să umbli cu umerii goi, așa? spusese ei. În timp ce vorbeau, îi atingeau umerii și, pentru că ea se eliberase cu o mișcare scurtă, voiseră s-o ducă la post pentru nesupunere. Trebuse să fugă ca o nebună până la vechiul cinematograful Saada; când cunoșteai cotloanele secrete, era cel mai bun loc să te ascunzi de poliție. Dealerii veneau și ei acolo, ca să facă trafic de karkoubi, și câțiva indivizi din zonă aduceau curve, se strecurau printre rândurile de scaune din sala unde, cu treizeci de ani înainte, în perioada în care biletul nu costa decât cincizeci de centime și oamenii se îngrămădeau să intre, încă se difuzau filme. Filme adevărate, își amintea mama lui Abdellah, filme de la Hollywood, cu femei blonde, bărbați la costum; uneori, adăuga în șoaptă, nu se tăiau nici măcar scenele de amor.

– A, da? pufnea Driss.

– Jur.

Rue du Lotissement, spunea ea: vezi, acolo este comisariatul din Derb Moulay Cherif; e mereu închis, mereu, de când sunt eu aici. Spunea că atunci când se plimba cu Abdellah, când era mică, bătrâne nebune se apucau să urle la ei: cărați-vă, cărați-vă de aici, derbedeilor, e bântuit, bântuit! Schițau mișcări ample cu brațele și, cu mânecile largi de la djellaba, semănau cu niște lilieci. Abdellah se făcea că râde, dar nu era nimic distractiv; și el murea de frică în fața comisariatului. Sarah nu îndrăzni să-i spună adevărul când îl auzi pe unul dintre bătrânii de la Cerc șoptindu-i maică-sii că acolo erau torturați opozanții regelui.

Merseră așa până în fața casei sale, și ea își continuă poveștile, cu băieții mici care se prostituau în spatele terenului viran, și clienții lor care, când îl vedeau trecând pe Yaya în taxiul lui, îl scui-pau, tratându-l de poponar mizerabil. Mai era și fata aceea care fusese violată pe stradă, în miezul zilei; când părinții aflaseră, organizaseră o consfătuire în cartier. Acum,

pentru că nu mai era fecioară, nu știam ce să facem pentru a-i salva onoarea – dacă aflau polițaii, avea să ajungă la închisoare, și nu era ca la bogați, să-i refacem himenul când doream. În cele din urmă, individul care o violase acceptase s-o ia de nevastă și toată lumea a fost ușurată.

Driss asculta tulburat, așa cum asculta discuțiile muncitoarelor. Încerca, cu un aer tulburat, să înțeleagă obiceiurile străvechi ale săracilor și Sarah știa foarte bine că, cu cât îi povestea despre Hay, despre violența lipsită de rețineri, despre tirania polițiștilor disperați din cauza săracilor care comiteau mereu fărâdelegi, cu atât mai mult cartierul i se părea ca fiind la celălalt capăt al lumii. Când, acaparată de poveștile ei, Driss rămase efectiv cu gura căscată, Sarah știa că nu se mai gândea la licitații. Îl sărută pe obraz: știi, o să faci alte afaceri cu America. El schiță un zâmbet vag și ea continuă să vorbească, niște copii miroseau lipici, de la speculanți. Și apoi se așezară în fața ușii casei sale, și Sarah întoarse capul spre gardul de unde, cu ani în urmă, Abdellah îi vorbise pentru prima dată. În spate, pubelele dădeau pe afară.

Nu-și mai putea lua privirea de la aceste pubele. Nu mai putea vorbi. Driss o întreabă: ești bine?

Sarah vedea dansând ambalajele de prăjiturile Merendina și de bomboane Skittles printre scaunele din plastic rupte, vedea cojile de banană, știuleții de porumb ronțăiți până la cotor, scutecele murdare – peste tot în jur, chiar și noaptea, bâzâiau muștele. Într-una dintre acele pubele, anul trecut fusese găsit un bebeluș, cu ochii pe jumătate închiși, mai mic decât o sticlă de Sidi Ali; nu mai plângea. Sigur o fată nemăritată, spusese polițaiul, probabil i-a fost frică să nu fie denunțată.

– Ce s-a întâmplat? întreabă Driss.

Sarah întoarse ochii spre el. Arăți ciudat, spuse Driss, da, arăți ciudat, îmi dau seama, spune-mi ce se întâmplă, de ce arăți ciudat? zi-mi, hai. Își ținea fața întunecată între mâini, își cufunda ochii în ochii ei, și Sarah simțea, lângă maxilar, oțelul rece al Rolexului. Spune-mi, repeta el. Și ea îi spuse. Cu vocea timidă, îi povesti istoria cu bebelușul din pubelă. Îi povesti despre mamele adolescente, acele copile care erau denunțate încă de pe patul de

spital, imediat după naștere, și care ieșeau cu cătușe, dar și despre cele care, printr-un noroc, reușeau să fugă, șchiopătând de durere, și care nu știau cum să-și ascundă bebelușul, despre cele care îl abandonau într-un dulap, într-o pubelă sau pe pragul unei case frumoase din Anfa Supérieur, înfășurat într-o pătură găurită. Și îi mai spuse că ea, ea nu voia să ajungă la închisoare, că nu voia ca bebelușul din burta ei să ajungă la gunoi.

Driss o fixa, cu un aer aiurit, cimbrul fremăta în ochii lui, clocotea ca uleiul încins amestecat în tocana tajine.

– Ce spui? o întrebă el.

Sarah se ruga din toate puterile ca el să înțeleagă, el care până atunci înțelesese tot, știuse tot și iubise tot, el care era singurul ei prieten, după epoca trandafirilor în formă de gură, fratele ei. Driss îi lăsă ușurel fața. Se uita cu ochii lui îngroziți de la ea la stradă, apoi de la stradă la gard, unde pubelele dădeau pe afară. Observă atunci ambalajele de Merendina și de Skittles, știuleții, scutecele murdare și, chiar în spate, baraca din tablă unde dormea Abdellah, la picioarele mamei sale. Și toate celelalte barăci din tablă, tot bidonville-ul și, în depărtare, străzile din Hay Mohammadi unde fumau indivizii în tricouri de fotbal, și nevestele lor de șaisprezece ani, care legănau copilașii în apartamente, și polițaii, și cerșetorii, și țipetele înăbușite ale celor care îndrăzneau încă să țipe, ciomăgiți în comisariatele false, și muncitorii din Sidi Moumen, și toată Casablanca. Atunci, el îi răspunse.

– Bine.

Hotărâseră planul acolo, așezați în fața casei din Hay Mohammadi, și îl schimbaseră de o sută de ori, îl puseseră la punct, îl învățaseră pe dinafară, îl repetaseră pe scurt unul pentru altul până la ora patru dimineața, întrerupându-se la cea mai mică greșeală – nu, spunea Driss, ai uitat o etapă; și Sarah o lua de la capăt. Din când în când, auzind un foșnet printre frunzele palmierului din spate sau o rufă căzând de pe sârmele atârinate între barăcile bidonville-ului, tăceau brusc, iar mâna lui Sarah se agăța de mânerul ușii. Nu era nimeni niciodată; atunci, în întuneric, își zâmbeau, și din nou, tremurând de entuziasm de a-l cunoaște atât de bine de-acum, își recitau din nou planul. Când veni momentul ca Driss să plece acasă, Sarah îl puse să promită că imediat ce planul era dus la bun sfârșit, se vor întoarce. Se vor instala chiar acolo, în fața ușii casei ei, numai ei doi în miez de noapte, și de data asta vor face zgomot și poate chiar se vor ține de mână; când polițaii vor veni ca să le ceară socoteală, nu se vor ascunde, nu se vor târgui. Nici măcar nu vor da o sută de dirhami. Le vor întinde, cu un aer senin, actele de căsătorie.

Nu aveau decât să aștepte trei săptămâni. Peste trei săptămâni, vor fi trecut aproape șaptezeci de zile de la sfârșitul Ramadanului – și începea, totodată, Aïd-el-Kébir. Sarah detestase întotdeauna acea perioadă a anului; căci atunci, timp de trei zile, toată Casa puțea, din pricina carcaselor de oaie atârinate în fața garajelor din Hay Mohammadi și a măcelarilor care se plimbau pe străzi, cu halatele pline de sânge și cuțitele în mâini, strigând „Măcelar! Măcelar!“, și a mațelor care erau peste tot pe trotuare și pe care aluneca; toate astea o scârbeau. Dar în anul acela, timp de trei săptămâni, se dusesse de mai multe ori să vadă cortul improvizat ridicat lângă școala publică, sub care familiile se grăbeau să-și rezerve animalele. Se apropiase de oile care behăiau înnebunate, de bărbații și femeile care împingeau în barieră, negociind, voind să atingă blana. „Asta cât costă?“, întreba un tip în ținută de paznic; când i se spuse prețul, se arătă indignat: „Dar e mică rău!“

Ciobanul se agita ca să preia toate comenzile, ba tocmindu-se cu aer revoltat, invocând Coranul pentru a justifica tarifele, ba notând adresa de livrare a unei doamne grase care îi dicta cu mare greutate, cu un puști plângând și trăgând-o de djellaba. Sarah îl bătu pe umăr în timp ce lua un alt client. Atunci, spunea ea, știi care e data exactă a sărbătorii? Văzând-o încă înfiptă acolo, sub cort, ciobanul ridică ochii spre cer: pe toți dracii, ți-am zis de o sută de ori, copilă, depinde de lună! O să te întorci să mă întrebi asta la fiecare două zile? Bineînțeles, Sarah se întorcea tot la două zile. Punea aceeași întrebare și se distra primind același răspuns.

Driss era și el nerăbdător. Când venea s-o caute la liceu, seara, și când o vedea apropiindu-se, cu șapca roșie îndesată pe cap și walkmanul la urechi, cu sandalele noi care străluceau printre cele ale prințeselor din Anfa așteptându-și șoferii, zâmbea. Îi zâmbea și ea și rămâneau acolo, pe trotuar, privind-se ca proștii, singuri pe lume, cu secretul lor. Automobilele Porsche din jurul lor îi claxonau să se miște – odată, Kamil, în decapotabila lui, le aruncase o privire scârbită. Lor puțin le păsa; în două săptămâni, într-o săptămână, va fi Aïd-el-Kébir, și planul începea. Rulau apoi cu o sută la oră printre mașini, trecând prin Aïn Diab, pe lângă chouay Americano unde, cu cinci luni înainte, se sărutaseră pentru prima oară; se opreau în fața caselor, cele din Oasis, din Anfa Supérieur sau din California – vor locui în asta, spunea Driss, ba nu, o vom cumpăra pe asta. Și ajunși în cele din urmă în căsuța de lângă piscină, se lungeau pe masa de biliard și visau la după-amiezile viitoare, cu copilul lor, la marginea piscinei lor, pe șezlongul lor. O să-i arăt eu lui taică-meu, spunea Driss, trecându-și dintr-o mână în alta bila nr. 8, o să-i arăt că, începând de acum, și eu sunt cap de familie, capul propriei mele familii, și n-o să-mi pese de ce-o să creadă. N-o să mai fiu băiatul lui, nu, o să fiu un bărbat în toată firea și o să plec și eu în călătorii de afaceri, n-o să mai rămân în Casa ca un tâmpit să supraveghez muncitoarele, o să plec și o să mă întorc cu cadouri pentru tine și bebeluș, încărcat de cadouri o să vin la voi, și tu o să fii cea mai fericită femeie din lume și o să uiți imbecilii care te fluieră în bidonville, o să te scot de acolo, pentru că o să fiu un bărbat în toată firea, capul propriei familii. Sarah îl săruta pe gât – ce cadouri o să-mi aduci?

În ziua de Aïd-el-Kébir, părinții lui Driss, dar și bunicii, unchii, mătușile și copiii lor se adunau în jurul piscinei pentru ritualul sacrificării animalelor. Vor fi în grădină, ca în fiecare an, șase oi – o oaie de familie –, sacrificate, cu cuțitul, de fiecare dintre capii de familie. Dar anul acesta, în bătrâna Honda a vânzătorului de oi care parca în fața casei la ora șapte dimineața, tatăl lui Driss va număra un animal în plus. Se va mira, va negocia poate, apoi, întrebându-l pe vânzător, va afla adevărul: Driss comandase o oaie în plus. „De ce o oaie în plus?” își va întreba fiul. Atunci, Driss îl va anunța – ceruse o fată în căsătorie. Era de-acum bărbat. Și, pentru a o dovedi, se va duce imediat s-o aducă pe viitoarea lui nevastă, o va arăta întregii familii, și această oaie o va tăia cu mâna lui, sub ochii celei pe care o iubea și ai ticălosului de taică-său, căruia, de data asta, nu-i va mai cere voie; căci, acum, și toată lumea o va afla, era și el cap de familie.

Acasă la Sarah și Monique, în mica sală de baie de lângă dormitor, deasupra lavoarului, era o oglindă pătrată; când proba blugii pe care îi ofereau băieții, Sarah trebuia să se cațere pe un scăunel ca să-și vadă, pe bucăți, șoldurile cărnose. Pentru a aprecia efectul blugilor evazați asupra gleznelor, ridica un picior, adesea își pierdea echilibrul; de cele mai multe ori, renunța și se baza întru totul pe oglinzile scârboase din toaletele liceului. Dar în ziua de Aïd-el-Kébir, nu erau ore la liceu; atunci, Sarah își înnodea pe coapse panglica galbenă a rochiei pe care i-o cumpăraseră Driss, proptită de gresia umedă a toaletei. Înnodeând, își umfla și dezumfla pântecul, ca să vadă în oglindă ce se va întâmpla când, în câteva săptămâni, o negafa³⁵, care va arăta de parcă ar avea o sută de ani, va lega în jurul unuia dintre cele șapte caftane de soție o centură cu perle și cristale. Poate că bătrâna care o va îmbrăca va observa o ușoară rotunjire a pântecului, dar nu va spune nimic; va trage pur și simplu mai tare de șireturi, ca să alunge dubiile, și îi va prinde lui Sarah la gât un colier greu, din aur.

Sarah își frecase buzele și obraji cu aker fassi. De asemenea, înmuiase un bețișor în tușul de ochi al maică-sii și și-l trecuse pe sub pleoape. În oglindă, ochii îi erau roșii din pricina amestecului piperat și îi lăcrimau, dar nu era grav; arăta ca o viitoare nevestă demnă de un Fassi. Luă cerceii cu perle false din cutia de bijuterii a lui Monique și, așa gătită, ieși; acum, trebuia să-l aștepte de Driss în pragul ușii. Era ora nouă dimineața, dar afară putea deja a sânge și a frigărui. Alături, în spatele gardului, puștii stăteau lângă oaia pe care familiile din bidonville o împărțeau; o cercetau, se îndemneau unul pe altul s-o atingă, se apropiau o clipă, apoi, la cel mai mic behăit, se dădeau înapoi. Abdellah era lipit cu spatele de peretele de tablă al barăcii lui; privea scena, cu pipa de kif în mână. Când o văzu pe Sarah în fața ușii, îi făcu semn cu capul – hayhay, Lalla Sarah, te duci să te logodești sau ce? În mod normal, când îi spunea porcării din astea, Sarah îi zicea întotdeauna să-și țină gura și îi arăta degetul mijlociu – dar nu și de

data asta. Avea dreptate Abdellah: într-o oarecare măsură, era ca o logodnă. În dimineața aceea, Driss se revoltase împotriva tatălui său, iar în după-amiaza aceea urma să-și pecetluiască soarta, anunțându-și public logodna, astfel încât nici ticălosul de taică-său, nici maică-sa nu vor îndrăzni să reacționeze. Nu mai puteau da înapoi. Vor sărbători căsătoria unicului lor fiu, timp de șapte zile și șapte nopți, într-un palat din Marrakech, vor invita o mie de persoane, guvernatori, ambasadori, apropiați ai familiei regale. Bineînțeles, la mesele pline de fripturi de miel și smochine confiate, și între melodiile cântăreților la oud³⁶, invitații vor șopti: o sărăntoacă, îți dai seama, și franțuzoaică pe deasupra, într-o asemenea familie, în care toată descendența era curată, ce rușine – dar de-a lungul festivităților, părinții lui Driss vor păstra pe față un zâmbet crispat, mascând, prin tambururi, trandafiri, podoabe și dansatoare orientale, revolta fiului lor, preluarea puterii. Driss sosi pe motor, la ora nouă și zece minute.

Sarah se ridică, alergă spre el.

– Deci? Le-ai spus?

El își scoase casca; avea ochii plini de îngrijorare, ca la „1000 de borne“, când jocul era strâns.

– Da, răspunse el. Dar mai sunt două, trei lucruri...

Cele două, trei lucruri se petrecuseră atunci când, la descoperirea oii suplimentare, Driss anunțase, cu fruntea sus, că el era cel care o comandase și că în după-amiaza aceea o va tăia, iar tatăl lui glumise. Știi tu să tai o oaie? spusese el, întinzând o bancnotă curierului. Apoi, fără să aștepte răspunsul, strigă numele grădinarului care să vină să se ocupe de transportarea animalelor, și se întoarse în casă. Driss fusese luat pe neașteptate; îl urmăse. Privise djellaba albă din fața lui străbătând camerele, scânteind în lumina soarelui care răzbătea prin ferestrele mari și făcând o întoarcere bruscă spre bucătărie – fă-mi o cafea, îi poruncise tatăl servitoarei cocoțate pe blatul de lucru, cu gura căscată la episodul din Marimar care rula pe canalul 2M. Da, Sidi, răspunsese ea înainte de a se

ridica dintr-un salt. Și apoi el își reluase drumul. Driss nu reușise să găsească replica usturătoare pe care o căuta de zor, replica aceea care să arate că povestea lui cu oaia era serioasă și că, de altfel, nu era vorba despre oaie, așa că mersese mai departe în urma lui până în salonașul din celălalt capăt al vilei, cel unde se afla televizorul Panasonic mare, nou, pe care Badr îl instalase cu câteva luni înainte. Tatăl lui se trântise căscând pe canapeaua adusă din Italia, unde mama lui, într-o gandoura³⁷ amplă, roz, cu capul adâncit într-o pernă de mătase, era deja întinsă. Și ea se uita la episodul din Marimar. Tatăl apucase telecomanda și, schimbând canalul, îi strigase fiului, aflat încă în picioare lângă ușă: ce te-a apucat să mă urmărești așa?

Driss strânsese din pumni.

– O să tai o oaie.

Atunci își făcu brusc apariția în încăperea servitoarea. Cu o tavă în mâini, se ciocnise de Driss. Lăsase tava pe masa joasă și se apucase să toarne, într-un pahar mic împodobit cu motive argintii, cafeaua clocotind încă în cafetiera cu piston. Tatăl bătuse dintr-odată cu pumnul în masă, atât de tare încât servitoarea, tresărind, vărsă cafeaua. Aduci un singur pahar când suntem doi, idioato, urlase el. Fata se speriasse, încercase să șteargă cafeaua cu o cârpă legată la șorț. El îi trăsese un șut în fund – cară-te. Și ea plecase cu tava. Câtă prostie, mormăise el, înainte de a duce cafeaua la gură.

Atunci Driss îl strigase – tată! – și tatăl lui întorsese fața spre el.

– Ce mai e?

– O să tai o oaie.

Ar fi putut să-i repete de o sută de ori, până va înțelege, ticălosul, că se lepăda de el. Tatăl lui râsese ușor; se întorsese spre soția lui, o bătuse pe umăr.

– Vrea să taie o oaie.

Mama lui Driss ridicase capul.

– Cum?

– Driss vrea să taie o oaie, repetase tatăl.

Ea își privise, cu un aer neîncrezător, mai întâi fiul, apoi soțul.

– Știe el să taie o oaie?

– Așa se pare.

Atunci mama își lăsase capul pe perna de mătase.

– Păi, să taie atunci.

Și servitoarea se întorsese cu două pahare pentru cafea. În timp ce servea primul pahar, Driss începuse să bată din picior, și, în timp ce îl servea pe al doilea, cum bătaia din picior nu fusese auzită, Driss apucase vaza de pe comoda de lângă el și o aruncase pe jos, gata s-o spargă în mii de bucăți. Vaza nu se spărsese – era din lemn. Se rostogolise jalnic până la picioarele servitoarei, al cărei trup mic, slab rămase aplecat deasupra mesei, cu brațul pe jumătate îndoit, oprit în mișcare. Mama lui Driss se ridicase brusc: tatăl lui, la fel ca brațul servitoarei, încremenise. Atunci Driss spusese tot – că avea de gând să se însoare cu o fată, că era franțuzoaică și că va veni și ea imediat, iar în fața ei și în fața tuturor, da, avea să taie o oaie, ca să-și anunțe logodna.

Mama izbucnise în râs – mă rog, Driss, doar nu vorbești serios. N-o să ceri în căsătorie o fată fără acordul nostru. Driss începuse să strige – ba da, vorbesc serios! Da, sunt cât se poate de serios! Bătea cu piciorul în podea, arzând de dorința de a distruge, pentru ca întreaga vilă să se prăbușească pe colina din Anfa și să ia cu ea toate celelalte vile de pe colina din Anfa, și în cele din urmă să nu rămână nimic, decât piscina și căsuța de sub marele arbore de araucaria unde își făcuse, împreună cu Sarah, un refugiu. Am cerut-o în căsătorie și imediat, în fața tuturor, o să anunț logodna!

Observase cum expresia mamei lui se înăsprea, cum o cuprindea furia. Îi spusese atunci să termine odată cu teatrul, că nu știa ce l-a apucat, dar

căsătoria era un subiect serios, că nu te căsătorești cu oricine, și cu atât mai puțin când făceai parte dintr-o asemenea familie, trebuia să faci lucrurile în ordinea convenită dacă voia cu adevărat să se însoare, să găsească o fată de familie bună și să organizeze o întâlnire între părinți. O franțuzoaică, dar nu, că nu-i adevărat, exclamase ea. Nouă, descendenților Profetului, vrei să ne aduci o franțuzoaică și în plus în fața întregii familii, în plin Aïd-el-Kébir. Ești căzut în cap, pe cuvânt. Nu-l asculta, îi spusese tatălui său, dând televizorul mai tare – nu știe ce vorbește.

Atunci Driss aruncase în luptă ultima armă: e însărcinată. Și brusc, tatăl și mama lui erau în picioare, în fața lui, maică-sa cu umerii tremurânzi și repetând: în câte săptămâni? Se întorsese spre soțul ei și îi spusese: cu cine putem vorbi pentru un avort? Driss urlase: nu! nu! O să mă însor cu ea, o să avem un copil! O să tai o oaie! Mama lui începuse să plângă. Nu numai că ne dezonoarezi cu o franțuzoaică, dar în plus vrei să-mi strici și sărbătoarea făcând scandal. După tot ce am pregătit – servitoarele au curățat zece kilograme de legume, și-au petrecut săptămâna făcând produse de patiserie, sunt epuizată! Lui Driss îi păruse rău. Cum poți să-i faci una ca asta mamei tale? îi spusese tatăl lui, cu gura schimonosită de scârbă. Timp de două ore negociaseră, mama amenințase că o să moară de supărare, tatăl, că anulează petrecerea de Aïd, de rușine ce-i era, iar Driss trântise ușa, făcuse cale-ntoarsă, plânsese, spusese că va părăsi pentru totdeauna casa părintească, și până la urmă ajunseseră la o înțelegere. Driss nu va tăia oaia, nu va anunța logodna și nu va strica sărbătoarea. Dar Sarah va fi bine-venită acolo, cu el, în timpul ritualului de sacrificare; acceptau s-o cunoască.

În tradiția marocană, persoană care are sarcina să o îmbrace pe tână mireasă și să o introducă în timpul ceremoniei de căsătorie

Instrument cu coarde, asemănător cu lăuta

Tunică ușoară din lână sau bumbac, cu sau fără mâneci, purtată în nordul și vestul Africii, precum și în Orientul Mijlociu

Din Hay Mohammadi până în centrul oraşului, vedeai peste tot pe străzi, ca în fiecare an de Aïd, măcelarii, cu cuţitele lor lungi prinse la cingătoare: din zece în zece metri erau opriţi de familii înghesuite în garajele deschise ale locuinţelor, înconjurate de oi care behăiau. Unele animale erau deja moarte şi atârinate cu etichete de o bară de oţel. Sângele picura pe podeaua garajului, apoi curgea pe trotuare, se revărsa în canale. Uneori, măcelarii le eviscerau acolo, pe aceeaşi podea, spălând organele cu furtunul; alteori, târau oaia de labe până în bucătăriile apartamentelor şi le aruncau în lift. Era o hărmălaie îngrozitoare, în care se amestecau ululaţiile femeilor şi ale copilaşilor care plângeau, ţipetele măcelarilor şi cele ale animalelor. Când Driss viră spre colina din Anfa, unde străzile erau liniştite şi frumoase, unde oile moarte erau la adăpost de priviri, între hibiscuşi şi scaunele de grădină, zâmbi senin.

Ardea de nerăbdare. În garaj, coborând de pe motocicletă, continua încă să înşire toate maşinile pe care le văzuse parcate în faţa intrării; Porsche-ul unchiului meu, spunea el, BMW-ul vărului, Mercedesul bunicului, un Range Rover pe care nu-l ştiu. Îţi dai seama, îi repeta el lui Sarah, ce lume va fi acolo? Ea, aplecată spre retrovizor, verifica dacă mai avea buzele roşii şi îşi inspecta dinţii. Îşi dădea bine seama, da, ce lume va fi de faţă şi aflându-se acolo, aşa, la cinci metri de panta grădinii, pe care, de mii de ori, timp de şase luni, o coborâse împreună cu el, îşi dădea seama că nu-i convenea. I se strângea stomacul. Ultima oară când fusese nevoită să le placă adulţilor cu situaţie mai bună decât ea, asta se întâmplase la Cercul Prietenilor Francezi, când era mică; din cauza mamei ei, care se ducea cu o mulţime de soţi la toaletă, în timp ce nevestele lor, cu ţigările între degete, priveau copiii urcând pe cal, lucrurile nu decurseseră prea bine. Când le întâlneau pe Monique şi Sarah, care dădeau târcoale terenului de tenis, aveau întotdeauna pe buze o grimasă de dezgust; odată, când Monique intra în sala de jocuri pentru o partidă de bridge, una dintre soţiile cu ochelari de

soare se ridicase dintr-un salt și o scuiase în față. „Curve nenorocite care veniți să ne faceți probleme, acasă cu voi!“ De atunci, Monique și Sarah evitaseră să se mai expună. Se izolaseră în culisele acestor vieți respectabile, de unde ieșeau doar uneori, clipind din gene, ca să fure bărbați. Nu te îngrijora, haide, spuse Driss, lipind mâna de retrovizor, împiedicând-o să se mai oglindească. Ești frumoasă, adăugă, toată lumea îți spune mereu cât ești frumoasă, și chiar dacă ai fi fost urâtă, tot vom câștiga. Niciodată, nimeni din familia mea n-a adus pe cineva acasă cu ocazia sărbătorii Aïd fără să fie căsătorit, îți dai seama? Niciodată! Îți spun, părinților mei le este frică, se tem de scandalul pe care l-am putea face, și acum, îți spun, sunt sigur, au văzut că sunt bărbat. Nici nu e nevoie să tai o oaie, înțelegi. Aduc pe cine vreau, când vreau, vezi bine; asta înseamnă să fii un cap de familie. Își bomba pieptul ca un mic prinț și cimbrul strălucea în adâncul ochilor săi. O luară pe poteca din grădină.

Coborând panta, ea își privea sandalele adâncindu-se în iarbă – sandalele noi, din piele, pe care i le cumpărase el. Era mai bine decât să privească în față, spre piscina sufocată de lume, de zgomot, într-atât încât nu se mai auzea nici măcar foșnetul frunzelor mărețului araucaria – Driss îi spusese la ureche, tandru, într-o seară de Ramadan. Ascultă cum foșnește. Nu se auzea nici susurul apei care, în liniștea adâncă a nopților petrecute împreună, era ca ecoul înăbușit al unui clopoțel pe care numai cei care știau să-l asculte, cei care știau, ca ei, să se depărteze de goana nebună a lumii, reușeau să-l audă; dar în ziua de Aïd, în jurul piscinei lor, răsunau zgomote de voci, clinchetele tăvilor care se ciocneau, gemetele guturale ale oilor. Sandaia stângă a lui Sarah se afundă în iarbă, și apoi dreapta se lovi de dale; câteva ace de conifer erau căzute pe jos. Ea ridică fruntea – ajunseseră.

În stânga piscinei, vreo zece bărbați stăteau în cerc pe șezlonguri, cu picioarele depărtate; unii fumau trabuc. În dreapta, tot atâtea femei stăteau în picioare, cu mici pahare de ceai între unghiile fucsia și copiii agățați de picioare; lângă ele, pe fața de masă albă, brodată, întinsă pe masă, erau așezate clătite baghrir cu miere, produse de patiserie, ceai și lapte bătut. Sarah nu reușea să distingă bine chipurile femeilor, din pricina soarelui de iunie, care se reflecta în apă și care le acoperea, dar și a servitoarelor care

alergau prin fața lor, cu ceainicele în mână, umplând cu ceai fiecare pahar pe care îl vedeau gol, apoi se îndreptau din nou spre grupul de bărbați de la care, din depărtare, auziseră lipăitul ultimelor picături dintr-o cafea neagră. Ai fi zis că sunt câini. Și, dintr-odată, în lumină, punând în mișcare praful care plutea deasupra ei, o femeie agită brațul – Driss! Se apropie.

Toate, peste djellaba aurie, purtau părul lung, ale cărui onduleuri ample erau emblema lui Momi, coaforul evreu din strada Landes. Asta remarcase Sarah mai întâi la femei, mătușile și verișoarele lui Driss, în clipa când, împreună cu el, le saluta. Mai multe dintre ele își vopsiseră părul cu henna – pe măsură ce se apropiau, aroma caldă a colorantului se simțea puternic – și fiecare avea o altă nuanță de roșu, mai mult sau mai puțin aprinsă, în funcție de cât păr alb aveau; când părul alb era puțin și nuanța naturală nu era prea închisă, părul căpăta nuanța roșiatică a zidurilor calcaroase din Marrakech. Purtau pe cap meterezele ocru de la Médina, cu umbra munților Atlas deasupra lor și berzele zburând sub soarele arzător, gândea Sarah, zâmbitoare – iată de ce trebuia să fii bogat.

Poate dacă nu i-ar fi plăcut atât de mult henna, munții Atlas și berzele, zidurile calcaroase de la Marrakech, Sarah ar fi înțeles mai repede. Poate că nu s-ar fi lăsat îmbătată de siropul de mentă pe care servitoarea i-l turna când întindea paharul cu un gest nesigur, un gest la care visase atât, încât i se părea că-l făcuse de mii de ori, ca un dans tribal de care corpul ei își amintea. Femeile râdeau, îl tachinau pe Driss, îi cereau să le spună noutățile și, în sclipirea diamantelor care se mișcau odată cu mâinile lor, Sarah se lăsase purtată în voie – era bine aici, la bogați, la ea acasă. În sfârșit, acasă. În mijlocul acestor femei care erau, urmau să fie, semenele ei, și trăind dezgustul vieții ei adevărate, nu le văzuse imediat zâmbetele când Driss le-o prezentase: prietena mea franțuzoică, nici strâmbăturile lor la vederea părului ei încurcat, a degetelor goale, nici privirile uluite, aproape temătoare, care evitau să se fixeze pe ea și pe perlele false din urechile ei. Dacă ar fi văzut, dacă ar fi înțeles, ar fi plecat; dar ea nu vedea nimic, orbită de coliere, nu pricepea nimic. La asta se gândise mai târziu, întorcându-se acasă; numai bogații înțeleg lucrurile astea. Când mama lui Driss se apropiase de ei, înaltă, roșcată, cu fruntea sus și pantofii cu tocuri care loveau dalele, și când își sărutase fiul, nici atunci Sarah nu văzuse nimic.

Fusesse pur și simplu fermecată de frumoasa ei djellaba, de nuanța smaraldului, la fel ca ochii, la fel ca pietrele de pe degete. Că mama lui îi șuierase un bună ziua rapid, cu buzele strânse și abia privind-o, asta nu avea importanță; cu buclele ei bogate și ochii verzi, ai fi zis că e Lamia El Solh, soția prințului Moulay Abdallah. Dintr-odată strigă: toată lumea este aici, putem începe! Din partea femeilor, răsunară strigăte de bucurie.

Bărbații și femeile se îndreptară atunci spre arborele de araucaria, în spatele căruia se afla o curtică acoperită unde, de obicei, se spălau și se întindeau rufe – își lăsară pe marginea piscinei trabucurile încă fumegând, ceștile de ceai goale, lângă șervețelele de hârtie mototolite, pe care le aruncaseră acolo, încă pline de firimituri de griș, de zahăr. Deja o servitoare îngenunchea să le adune – haide, spuse Driss, să mergem. Pe drum, câțiva bărbați, cu cămășile deschise pe pieptul bronzat, îl opriră pe Driss să-l salute, dându-i o palmă pe spate: deci, bătrâne, cum merge? Faci bani, sper? Lui Sarah îi aruncară un semn scurt din bărbie; ea, ea privea argintul masiv al lanțurilor de la gâtul lor, pielea pantofilor cu bot ascuțit. La un moment dat, un bărbat în djellaba îi împinse ca să-i depășească. Sarah îi văzu ceafa în timp ce se grăbea spre oi, dâra de vopsea neagră, ca pe frunțile bătrânilor în saloanele de coafură din Maarif. E tata, șopti Driss. E încă nervos, dar nu-mi pasă.

Lui Sarah îi plăcea mult curtica, pentru că mirosea mereu a detergent Tide. Într-o parte, erau îngrămădite cutii pline cu detergent, lângă uscătorul care, de data asta, era strâns în patru; semăna cu un tron pe care, cu părul vopsit cu henna, exact de culoarea ambalajului, ondulat cu peria la Mimo, pe strada Landes, se visa așezată, răcorită cu un sirop de mentă de o servitoare și dominând orașul. Și apoi, încet, încet, în timp ce tot nu vedea nimic altceva decât berze și brățări de aur, înțelese.

Așteptau sacrificarea, în picioare, sub adăpost, și, alături de Driss și Sarah, un bărbat vorbea. Spunea că un apaș îi ceruse mâna fetei sale – așa îi numeau uneori bogătașii pe oamenii din popor: apași. Un berber, continua el, cu aer scârbit. Nu știu sincer cum a făcut de l-a întâlnit, cu toți banii pe care i-am dat ca să se ducă în locuri frecventate de oameni cumsecade. Dar, vezi, nu-ți poți apăra copiii de nimic în ziua de azi. I-am spus fetei mele,

dacă mai aud de încă vreun nenorocit îți dă târcoale, îți iau Jaguarul. Ea a plâns, dar am rămas de neclintit: există amestecuri din astea în zilele noastre, trebuie să fii atent. Driss o privi pe Sarah, îi luă mâna: nu-l asculta. Dar Sarah asculta. Bărbatul continuă: când începi să accepți asemenea oameni în familia ta, toată smala³⁸ profită de tine, începe să-ți folosească numele. Într-o zi, fără să-ți dai seama, te trezești că treci în urma lor în administrarea bunurilor. S-a întors lumea cu fundul în sus, îți dai seama? Cu fundul în sus. Chiar atunci, se auzi un behăit sfâșietor.

Toată lumea amuți. Venind dinspre araucaria, tatăl lui Driss târa o oaie de carne.

– Acum urmează sacrificiul, șopti Driss.

Oaia behăia, răbind pasul, dar totuși se lăsa târâtă până în curte.

– De ce nu fuge? întrebă Sarah.

Driss ridică din umeri.

– Poate că nu știe că există o poartă.

Trei bărbați din adunare săriră în ajutorul tatălui lui Driss. Împreună, răsturnară animalul care gemea, cu spatele pe dale, cu labele agitându-se în aer. Atunci tatăl ridică spre cer un cuțit. Cu un gest iute și sigur, sfâșiind aerul cu eleganță, tăie gâtul oii. Toată lumea izbucni în urale.

Repetară operația pentru toate oile legate de mărețul araucaria, fiind, rând pe rând, sacrificate de un cap de familie. Balta de sânge se întinsese atât de repede, încât femeile făcură numaidecât un pas înapoi, temându-se să nu-și murdărească pantofii; două servitoare se grăbeau să șteargă cu mopul. Măcelarul, grădinarul și șoferul aveau grijă să împingă într-o parte oile deja moarte. Le atârnavă apoi de ramurile solide ai micilor yucca; sub frunzele puternice, în formă de spadă, animalele se goleau de sânge deasupra ligheanelor din plastic roșu, aduse de alte servitoare. Nimeni nu se uita într-acolo; dar în momentul când bătrânul unchi săvârși ultimul sacrificiu, mama lui Driss chemă servitorii. Auzindu-se strigați în timp ce animalele

zăceau acolo atârinate, rămaseră nemișcați. Dar, veniți odată! spuse ea, dând din mâini. Atunci arată spre oaia suplimentară, care era încă legată de araucaria, și șuieră către adunare, cu subînțeles: am comandat-o pentru servitori. Toată lumea îi laudă generozitatea.

Personalul făcu ultimul sacrificiu și invitații se întoarseră pe marginea piscinei. Brățărilor zornăiau, strălucirea diamantelor ricoșa pe cristalul paharelor; puteai rămâne orbit păstrând strălucirea aceea în adâncul pupilelor. Dar nevoită să-i privească, și poate pentru că soarele se mișcase, poate pentru că nu se mai reflecta în apă în același fel, și pentru că un bărbat vorbise, Sarah observă că, lângă ceasurile Rolex ale unchilor și verișorilor, mai erau și nasurile lor care adulmecau; că, pe sub lanțurile de la gât, se târau la suprafață răgâielile, pe care le lăsau să iasă cu mândrie; că rujul de pe buzele femeilor se lua când își treceau zgomotos cu limba peste dinți, că urlau ca hienele la copii sau că scuipau jumătate din prăjitura de griș pe jos, ca să nu se îngrașe. Dintr-odată, îi vedea atât de limpede, gândea ea, iar ei, cu toate că se cercetau cu luare-aminte unii pe alții, nu mai observau că, la câțiva metri de ei, oile erau încă atârinate de yucca. Nu vedeau că măcelarul desprinsese una dintre ele și că o întinsese pe un prosop de baie. Stând în genunchi, făcu o tăietură la nivelul piciorului; apoi se aplecă și apropie capul. Își lipi gura și se apucă să sufle din toate puterile, dând alte câteva lovituri de cuțit, și suflând din nou, atât de tare, încât pielea se dezlipea de pe mușchi de puterea suflului și, după cinci minute, oaia era umflată pe toate părțile, monstruos. O făcu bucăți încetul cu încetul. Pe iarba proaspătă, lângă hibiscus și trandafiri, nu departe de fântână și de piscina unde invitații orbiți cereau să li se stoarcă portocale, grămezi de carne crudă, mușchi și oase zăceau, având să fie tranșate curând, cu organele puse unul câte unul în ligheane. Servitoarele, cu răsuflarea tăiată, le duceau pe rând până în casuță.

– Când eram mic, nu voiam să moară, spuse Driss, care privea scena alături de ea – sub adăpost, se vedea încă ceva din balta de sânge roșu-pal, diluată de apa care dispărea în canalul de evacuare. Urlam să înceteze.

– Și acum? întrebă Sarah.

Ultimul lighean tocmai se umpluse.

– Acum, nu știu. A devenit ceva normal. Sunt o grămadă de lucruri care devin normale când ai oboseală să urli.

Părăsind curticica, îl văzură pe șofer cărând bucățile de piele într-o găleată. În timp ce îl urmărea cu privirea, Sarah simți niște degete bătând-o pe umăr.

– Vii să mă ajuți să pregătesc carnea?

Mama lui Driss ținea între unghiile vopsite un cuțit lung de măcelar.

Grup de corturi ale unei căpetenii arabe, cu familia lui, servitorii, soldații, bogățiile, turmele

Sarah nu stătuse niciodată prea mult în bucătăria americană din căsuță; cel mai adesea, Driss era cel care se ducea să-i caute cutii de suc. Uneori, când el adormea pe canapea, în serile de Ramadan, ea se ducea să facă un tur din plictiseală, deschizând frigiderul, scoțând un borcan de castraveci pe care îi mânca apoi așezată pe unul dintre taburetele din jurul blatului de marmură. Mesteca zgomotos, cu gura larg deschisă, amuzându-se de clănțănitul dinților ei în liniștea adâncă a nopții, clănțănit care, poate de data asta, îl va trezi pe Driss – nimic nu-l trezea niciodată pe Driss și nimic nu trezea niciodată această bucătărie, care era la fel de nemișcată ca sala de așteptare de la Mouqata'a unde, în căldura ucigătoare, oameni ca ea și Yaya așteptau pe certificatele lor semnătura Caïdului, care plecase să-și facă siesta. Te întorceai în fiecare zi a săptămânii la Mouqata'a, pentru certificatele de viață sau cele de rezidență, aproape că te topeai de căldură, trei, patru ore așezat pe aceeași podea năclăită dintre scaunele de metal ocupate de bătrâni și femei însărcinate – singurul lucru care scurta siesta Caïdului erau bancnotele de o sută de dirhami.

Dar în ziua de Aïd, când intră împreună cu mama, servitoarele treziseră la viață bucătăria. Se agitau în jurul blatului, tranșau animalele golite de sânge; acoperiseră și masa de biliard cu o planșă mare de lemn, pe care erau puse ligheanele, și curățau vânjos burțile, intestinele, cufundându-le într-o găleată cu apă, cu sudoarea picurându-le pe frunte, până la brâul înnodat al șorțului. Ajunsă în dreptul lor, mama lui Driss se strecură între două dintre ele și le alungă cu mișcări din cot – faceți loc, spuse ea. Cea mai bătrână dintre cele două servitoare o observa siderată: Lalla, sunteți sigură? Bineînțeles că sunt sigură, Fatima, mișcă!

Odată ce servitoarele fură alungate – rămaseră în spate, legănând brațele, derutate –, Sarah și mama lui Driss se așezară în fața blatului de lucru. În fața lor, două capete de oaie zăceau culcate pe o parte; erau pârlite, dar se

vedea încă sângele uscat după decapitare, la baza gâtului, și ochii, care erau cenușii, sticloși, de forma picăturilor de ploaie din luna martie, prelingându-se pe geamurile taxiurilor. Erau și câteva picioare de culoarea cenușii, ale căror copite erau încă roz. Mama lui Driss respiră adânc. Cu o mână, trase unul dintre capete spre ea, apoi, cu cuțitul, încercă să decupeze un corn. Nu reuși. Dă-mi toporișca, Fatima, spuse ea. Servitoarea din fața ei îi întinse unealta; cornul sări imediat și al doilea la fel. Îi întinse toporișca lui Sarah – e rândul tău, spuse, apoi scoase un oftat: le spun tuturor Fatima, e mai ușor de ținut minte.

Nu-i veni atât de greu să desprindă coarnele, nici să taie apoi urechile animalului cu fierăstrăul cu dinți, pe care trebuise să-l treacă de mai multe ori peste cartilaj, pentru ca bucata să se desprindă. Era destul să închizi ochii sufletului; ochii, cei adevărați, trebuia să-i păstrezi deschiși și vii, bineînțeles, ca să nu riști să-ți tai vreun deget, dar ochii sufletului, Sarah știa că trebuia să-i închidă – căci, altfel, vezi grozăvia lumii, stabilită și acceptată, și îți pierzi mințile. Acum, spuse mama, iei cuțitul și tai partea de sus a craniului, ca mine – Sarah îi reproducea gesturile unul câte unul, cuminte, așteptând liniștită întrebările care clocoteau, poate, în această femeie înaltă, de culoarea zidurilor, avertismentele, capcanele. Scoaseră creierul cu lingurița. În jur, servitoarele continuau să se agite, trecând măruntaiele spălate din mână în mână, ficatii, rinichii, inimile și limbile, ducându-le în grabă afară, în spatele căsuței, unde le frigeau pe un grătar – mirosuri de carne începeau să ajungă la ele, purtate de valuri de fum. Și atunci, mama vorbi.

– Ești însărcinată în câte luni?

Sarah își simți mâna moale. La fel ca servitoarele din fața ei, urma să scufunde creierul într-o cratiță plină cu apă și oțet, când masa lipicioasă îi alunecă printre degete și se împrăștie pe bancul de lucru.

– Două luni, șopti ea.

Cârpe roșii și albe frecau deja oțetul vărsat. Sarah nu îndrăznea deloc să ridice ochii, nu voia nici să-i coboare; îi păstra fixați pe firicelele sângărânde de creier, care pluteau printre mâinile febrile.

– Bine, spuse mama.

Cu cuțitul ei lung, tăie obrazii capului ei de oaie, pe lat, apoi îl întinse lui Sarah.

– Și nu vrei să faci avort?

În fața lor, una dintre Fatime tresări. Allah yahafdek³⁹, șopti ea, ascunzându-și groaza de pe față.

– Nu, răspunse Sarah.

La rândul ei, tăia urechea până la bot; simțea pe ea, arzând ca grătarul din spate, privirea de smarald care o învăluia.

– Atunci, hamdoullah⁴⁰, spuse mama după un timp. E o faptă bună să-l păstrezi.

Sarah ridică ochii; soacra îi zâmbea. Totul la ea zâmbea, chiar caftanul cusut cu aur, chiar pietrele și diamantele.

– E o faptă bună, continuă ea, pentru că, sincer, când mă gândesc la asta, au fost multe femei care l-au sedus pe soțul meu și care au rămas însărcinate, sărmane. Muncitoarele mai ales. Mă văd, sunt geloase pe mine, atunci vor să-i trântescă un copil. Ce să-i faci? Le-am propus tuturor să avorteze, să le plătim spitalul, tot, ca să le facem un bine, cu adevărat din generozitate, dar au fost patru sau cinci care au refuzat. Au refuzat! Îți dai seama. Nu știu ce au crezut. Că soțul meu avea să le dea bani sau chiar să le pună case pe numele lor, lucruri de genul acesta. Cu săracii, nu poți să știi niciodată. Mă rog, Allah să le apere, le-a trimis acolo de unde au venit, s-au trezit cu plodul în brațe în bidonville, fără o centimă și cu amenințarea închisorii planând deasupra capului lor, cu polițiștii bătându-le la poartă în fiecare zi, și nimic de mâncare. E ciudat, totuși, știau foarte bine cine erau. Trebuie să fii rațional: toate astea – arată cu o mișcare din bărbie spre servitoare –, nu sunt destinate fetelor ca ele. Nu știu ce și-au băgat în cap. Ar fi putut să rămână amantele unui om bogat și să profite de cadouri, dar în schimb au

intrat în mizeria asta. E incredibil, nu? N-o să te mint, uneori, mă gândesc la ele.

Privind în gol, cu un aer visător, desprinse cu mâinile maxilarul oii de restul capului și îl smulse.

– În fine, dar e minunat, bravo pentru curaj. Nu e simplu să înfrunți toate astea.

Lăsă bucățile de cap și puse încetișor una din mâinile ei pline de sânge pe umărul lui Sarah.

– Nu știu ce a decis Driss, dar dacă vrea să te ia de nevastă și să plece de acasă, înțelegi limpede că n-o să vă putem ajuta. O să-l obligăm să iasă din fabrică până o să te repudieze și o să abandoneze copilul. Poate vei putea să-l găzduiești în cartierul tău? Există ngafate care aranjează cununii ieftine în beciurile din Hay Hassani, cu mâncare convenabilă, grădinarul meu, cel mai tânăr, mi-a povestit. În fine, faceți cum doriți. Știi, eu sunt foarte sensibilă, așa că mi se rupe inima să văd că fiul meu a ajuns aici, dar, uneori, trebuie să treci prin asta ca să le bagi copiilor mințile-n în cap. Din nefericire, se întâmplă adesea; cu ajutorul Domnului, după ce înțeleg situația, se întorc și nu mai vorbesc despre asta.

Își șterse mâna pe cârpa care atârna de șorțul servitoarei din dreapta.

– Bineînțeles, dacă îți schimbi părerea în privința copilului, dă-mi un telefon, te ajut cu mare drag. Ai numărul, yak?

Și plecă.

În fața lui Sarah nu rămăseseră decât capetele mutilate și servitoarele năucite, care o priveau. Era greu să nu plângi, cu blestematul de fum de la carnea friptă care îi înțepa ochii. Și, desigur, mai erau și cuțitele, apoi râsetele de afară și oamenii cu stare, care nu o priveau, și oile decapitate pe masa de biliard unde făcuse dragoste cu Driss, cu ochii lor ca picăturile de ploaie, și mirosul de măruntaie și, în ea, bebelușul, copilul care avea să se nască până la urmă, și acum ea va fi cea care își va târî copilul pe

canapeaua Ritei, nebuna, care era clarvăzătoare, în curând poate că ea va deveni curva obeză din Hay Mohammadi. Încet, șopti cu blândețe servitoarea de lângă ea, mângâind-o pe spate. Aduceți-i un pahar cu apă, le strigă colegelor ei – și o conduse spre o canapea mare, gri. Bând din paharul cu apă minerală Sidi Ali, cu ochii umezi, cu servitoarea tot alături de ea, Sarah îl vedea pe Driss prin ușile mari de sticlă, așezat timid alături de ceilalți bărbați, tușind de fiecare dată când inhala fumul trabucurilor lor. O clipă stătea drept, cu pieptul sus, iar în următoarea, străbătut parcă de o neliniște, umerii îi cădeau din nou, ca în seara când, singur pe bancheta din La Notte, bea un sirop de mentă. O să fie bine, fata mea, o să fie bine, repeta servitoarea, mângâind părul lui Sarah. Îi spuse că nu trebuia să plângă, că, sincer, nu pierduse nimic; că și ea, când fusese angajată la această familie, avusese o tresărire de bucurie – crezuse, spunea ea, că avea să fie sfârșitul chinului, că înainte dormea pe jos, în bucătăria unei familii din Maarif, care nici măcar n-o plătea; cealaltă servitoare fusese violată de fiul familiei sub ochii ei. Mi-era atât de frică, încât îmi clănțăneau dinții. Dar nici aici nu e mai bine, să știi, peste tot e la fel. Crezi că-i mai bine pentru că sunt bogați? Tatăl urlă mai rău decât bărbații de pe strada mea din Hay Hassani, nevastă-sa se lasă bătută dacă a zgâriat mașina, și e vai și amar de cel care nu le face pe plac; Driss încasa numai curele când era mic pentru că voia să se uite la Marimar împreună cu mine, ajutându-mă să curăț mazărea. Zău, fata mea, e și aici ca peste tot în țara asta; există mereu cineva care să te domine. Să-l domini pe celălalt, jur, zici că-i limba națională. Eu, dacă eram în locul tău, dacă aveam pașaport, luam un avion, plecam în Franța. Acolo, oamenii sunt egali.

„Allah să te aibă în paza lui“ (în limba arabă în original)

„Lăudat fie Allah“ (în limba arabă în original)

Un băiat îi spusese că undeva, foarte departe, exista nisip moale ca o catifea, și alb ca norii, și îi vorbise despre scoici, și despre mirosul de sare, și despre muzica valurilor; nu-l crezuse. Îi spusese: haide, termină cu tâmpeniile tale, și el răspunsese: ba nu, jur pe viața mamei mele că așa e, acolo nisipul e ca făina Maymouna. Vărul meu mi-a povestit, continua el, e plecat în America. Tacă-ți fleanca, îi spusese Sarah. Nu se poate să lași să circule astfel de povești. Dacă așa ar sta lucrurile, ar fi foarte rău – trebuie să știe, idiotul, că nisipul pe care ne naștem nu poate fi înlocuit.

Scriind în carnetul lui, pe același nisip dezgustător de pe plaja 56, Driss era și mai prost decât puștiul din Carrières și poveștile lui cu făină din America; chiar că trebuia să fie ca să nu ridice măcar o dată ochii spre ea. Era ca și cum niciodată în viață n-ar fi stat unul lângă altul în întunericul căsuței ca să bea suc Pom's în tăcere, ca și cum el, cu ochii lui, cu pielea ca laptele, cu nasul coroiat și Rolexul său, nu fusese niciodată înfrățit cu ea și pielea ei de teracotă arsă, și rochia cârpită – geamănul ei, atât de diferit încât, timp de șase luni, între pieile lor lipite reprezentând orizontul, ea fusese el, el fusese ea. Idiot, șuiera ea printre dinți de fiecare dată ce un val bubuia destul de tare ca să-i acopere șoapta.

Chirine o avertizase când sosise: Driss era supărat. Dacă ar fi putut, n-ar fi venit la plajă cu ei. Venise pentru că Alain insistase ore întregi, haide, amice, pentru mine, fă asta pentru mine, ca să-mi spui la revedere – se căra, asta e. Făcuse toate demersurile pe lângă Agenția Evreiască, iar cei de acolo îi plătiseră biletul de avion pentru Israel – el care nu ajunsese niciodată mai departe de Laayoune, imaginează-ți, ofta Chirine. Așa că, la o săptămână după Aïd, invitase pe toată lumea să vină să ruleze jointuri pe plaja 56, pentru ultima dată; Yaya adusese kif, gratis, și puțin karkoubi, chiar dacă se împlineau două luni de când strigase oricui era dispus să-l asculte că nu i-ar mai da așa ceva lui Alain – nu putea suporta să vadă cum îi cad dinții. E

bun, spusese el strecurându-i plicul cu pastile sub prosopul de plajă, n-o să găsești în Israel droguri ca astea. Acum, aruncând pietre în Atlantic, repeta: tu ai dreptate, amice. Tu ai dreptate s-o tai din țara asta de căcat. Driss se apucase să amestece cărțile pentru partida lui de solitaire; fie că Sarah era întinsă pe burtă, la un metru de el, în stilul actrițelor americane, fie că nu, îi era indiferent.

În ziua de Aïd, văzuse că plângea pe canapeaua din căsuță. Nu îi trebuise decât o secundă; cea în care ochii ei roșii se fixaseră asupra lui, tot în mijlocul bărbaților, cu un trabuc în gură, stins acum, și unde, în aceeași clipă, aprinzând un chibrit și ridicându-l spre față, aruncase o privire prin ușile de sticlă. Văzând-o pe Sarah în lacrimi, rămăsese la început stupefiat, cu trabucul atârându-i spre bărbie. Chibritul ardea între degetul lui mare și arătător – flacăra unduitoare părea s-o salute. În spatele geamului, sughițând ușor, ea îi răspunsese cu un semn din mână.

Nu vom reuși, știi, nu vom reuși, repetase ea în curte, unde se întâlniseră imediat. Și se lipise cu spatele de cutiile de Tide. Cu vârful sandalei, trasa urme negre pe dalele umede și înroșite de sânge; Driss urmărea cu privirea mișcarea piciorului ei. Mirosea a iasomie de la detergentul de rufe și a măruntaie de oaie, și se auzea plescăitul copiilor care săreau în piscină.

Când îi relatase cuvintele mamei lui, el o ascultase cu un aer îngrozit, respirând tare pe nas, din ce în ce mai repede, ca un bou gata să-și dea suflarea. Dar după un timp bâlbâise, nu e grav, aș putea munci. Ea clătinase din cap. Ba da, continuase el, dintr-odată plin de curaj, o să-l sun pe Alain, pot să mă ocup de imobiliare. Nu e greu ce face, o să mă învețe, o să câștig bani, și o să luăm un apartament amândoi și o să creștem copilul. Sarah își legăna chipul de regină de la stânga la dreapta. Nu, șoptea ea. Bine, spunea el, de acord, o să-ți iau un apartament la început, dar apoi o să-ți cumpăr o casă. O să câștig mulți bani, câți bani vrei tu, și la început o să avem un apartament, dar apoi o să avem o casă, îți jur, îți jur că o să avem o casă. Sarah ținea ochii aplecați. Nu, răspunsese ea încă o dată. Atunci Driss izbucnise în plâns. Îți jur, îți jur, o casă, îți promit, îți promit că o să

reușesc. Plângea ca un nebun. Ea îi sărutase obraji uzi, buzele i se poticneau în craterele pielii lui, la fiecare hohot. Îți jur, îți jur, spunea el. Ea plecase după câteva secunde, lăsându-l să geamă de tristețe, încovoiat în fața cutiilor de Tide, cu cascadele din Ouzoud revărsându-se pe dale, deși probabil că avea să fie șterse cât de curând, se gândise ea, alergând spre poartă și lăsând urme de murdărie cu sandalele de piele, noi, pe care el i le cumpărase.

Nu se mai văzuseră. Lunea următoare, Sarah își reluase drumurile pe jos până la liceu, în Hay Mohammadi; și, în dreptul gării Casa Voyageurs, dădea iar de indivizii pe motorete, care mergeau pe trotuar, cu chiștocul în gură, lovind ca nebunii în claxoane când pietonii le tăiau calea. Ca să înainteze, se strecura printre mașinile îngrămădite pe șosea; în mijlocul intersecției, erau polițaii, transpirați în uniformele lor, cu obraji stacojii, fluierând frenetic și dând din mâini. Văzând-o, lăsau să le cadă fluierul dintre dinți, dând la iveală acei dinți galbeni pe care Sarah îi vedea clănțănind în fața ei când zâmbeau, oh, ce e cu gazela asta aici, ai rătăcit drumul sau ce, vino să ne vezi, apropie-te, de ce ți-e frică; dinții galbeni sub buzele răsfrânte, galbeni cum e floarea-soarelui de pe câmpul din spatele parcului Sindibad, pe care îl văzuse de pe motocicletă, cu Driss, perindându-i-se prin fața ochilor, ca într-un film de la cinematograf.

Aceste flori ale soarelui, pline de tartru sub gingii, nu se perindau de data asta mai repede decât ritmul sandalelor ei iuțind pasul, accelerând, nevoite să o rupă la fugă când ea simți mâna caldă a unui polițai încercând să o apuce de șolduri. Târfă, auzi ea când, cu răsuflarea tăiată, cobora pe bulevardul Mohammed V.

La liceu, se ascunsese în spatele unui copac de lângă clădirea K, să fumeze o țigară cumpărată la bucată de la un puști de pe stradă: peste tot în curte, fete cu părul întins la coafor erau bronzate după weekendul petrecut la Sun sau în golful din Anfa, iar pielea lor păstra și niște urme mai pale – între clavicule, unde stătuse lipit colierul de aur, în timp ce dormeau la soare, și în jurul încheieturii de la mână, în cazul celor care purtau Rolex. Sarah le observa cu ochii mari. De când îl părăsise pe Driss, cu câteva zile înainte,

din secunda când trecuse de poartă și se plimba singură pentru prima dată după luni întregi pe străzile din Anfa Supérieur, i se păruse că avea acei ochi; niște ochi holbați și uscați, care clipeau încet în fața lumii ciudate, ca ochii unui miop înzestrat brusc cu ochelari. El nu mai era lângă ea.

Nu e el, spunea Yaya, așezat pe trotuar în fața la Jus Ziraoui, atunci când Sarah tresărea la zgomotul unei motociclete. În fiecare zi apărea acolo unde era Yaya, la clubul de biliard, pe trotuarul lui, când fuma, și se trântea lângă el. Ce te-a apucat de te lipești așa de mine, mișcă, îi spunea; dar ea nu mișca, și el se obișnuise. Trebuia o alta, o altă piele, când timp de șase luni ai avut lipit de tine un Driss, care era orizontul și care te ferea de lume – măcar din când în când, ca să-ți amintești cum a fost, chiar dacă Yaya mirosea a ton, iar asta o făcea să plângă și mai tare. Oh, gata cu plânsul, îi spunea scuturându-i părul – era atât de aproape de el încât una din buclele ei îi intra în nas, și strănută. E băiat bun Driss, continuă Yaya, întinzând pe trotuar mucii din palmă, dar n-o să duci o astfel de viață numai pentru că e băiat bun. Cu moaca pe care o ai, vei găsi tu alt bogătaș, poate nu chiar așa bogătaș ca ăsta, dar o să fie mai bine decât să fii într-o situație nasoală, cu un puști în centrul orașului, ca toată lumea. O casă în cartierul CIL, ar fi bine, nu? Cu mutra ta, sigur ai putea avea o casă în CIL. O să mă inviți, nu? Yaya era cel care îi adusese hârtia pentru avort la Clinica cu Camelii. Driss, îi povestise el, explodase în fața părinților să facă programare la o clinică adevărată și nu în baia vreunei vindecătoare despre care auziseră ei vorbindu-se și care era și esteticiană la Maarif. Costă o avere la clinică, spusese Yaya, zece mii de dirhami ca să te treacă cu o apendicită. Partea bună, sincer, e că n-o să ai aproape nici o șansă că crape. Programarea era pentru luna următoare, a doua zi după reuniunea de pe plaja 56, cu ocazia plecării lui Alain.

După reuniunea de pe plaja 56, își luaseră cu toții rămas-bun – Alain îi îmbrățișase cu putere, rând pe rând, suflându-le în urechi respirația lui cu miros de tutun, o să-mi fie dor de voi, frații mei, o să-mi lipsiți. Chirine se așezase pe o parte, cu fața la mare, ca să nu vadă scena; pielea scăldată în lumina roșie a soarelui îi dădea, împreună cu părul lung, aerul unei

indience. Urcaseră împreună în taxiul spre Anfa Supérieur și, puțin mai târziu, Driss se întorsese, fără să-i arunce o privire lui Sarah, spre parcare de la McDonald's unde era garat motorul.

Prin noaptea care se lăsa, ea traversase cartierul Gauthier, apoi se întorsese spre Derb Omar, în dreptul Pieții Națiunilor Unite; trecuse pe lângă portul de pește, unde mirosea peste tot a sardele. Pescarii își legau bărcile la chei, cu micile lor șepci albe încă îndesate pe cap, cu toate că soarele coborâse la asfințit deja de un ceas. Driss n-ar fi putut suporta zi de zi mirosul de sardele. N-ar fi putut, gândea Sarah înaintând, să suporte capacele de iaurt lipite pe trotuar, pe care ar fi alunecat, și coada de așteptare de la administrație, cu oameni adunați în dreptul geamului, murind de căldură unii în alții, în timp ce fiul unui om de afaceri care făcuse avere din conserve cu porumb le-o lua înainte, strângând călduros mâna angajatului de serviciu. S-ar putea ca într-o zi să-și rupă piciorul într-un accident cu motocicletă și să fie îngrijit într-un spital public, pe coridor, urlând de durere împreună cu alți doisprezece infirmi, pentru că ministerul nu are destui bani de analgezice. Ar putea munci și ar fi furat, așa cum sunt furați săracii, și n-ar spune nimic; nu-i spui nimic unui bogătaş care în ajun lua cina cu judecătorul. Și ar înnebuni, așa cum toți săracii din Casa înnebuneau, ciomăgindu-se unii pe alții de disperare, scuișând femeile pe stradă și visând la nisipul din America; ar înnebuni, cum și ea înnebunise de rămasese însărcinată. Dar el nu vedea toate astea. Adevărul lui Driss era că, acolo sus, pe colina lui, reparându-și ceasurile pe masa de biliard, era singurul bogat care nu voia să vadă războiul de gherilă care avea loc jos, acel război de gherilă dintre stăpâni și sclavi, pe care tatăl lui, mama lui, Bard, Chirine și toți ceilalți îl întrețineau cu pricepere, și mai nebuni decât nebunii de pe stradă, temându-se isteric de tot ce le-ar fi putut distruge echilibrul regatelor lor.

Badr râdea când Driss, beat la 17 Etaje, după o seară La Notte, întreba iar și iar de ce le servea plăcintele un copil de doisprezece ani și de ce avea ochii mereu injectați, de ce nu se ducea la școală și de ce dormea unde apuca, pe podeaua brutăriei, după ce clienții se întorceau în vilele lor din Anfa. Dar aici e casa lui, imbecilule, spunea Badr, și râdeau cu toții, cu gura plină de foietaj și de brânză, și continuau să creadă că e dus cu pluta Driss asta, nu

înțelege niciodată nimic din mersul lucrurilor. Era ultimul care nu cedase nebuniei de aici.

Ajunsesese acasă; în spatele gardului, Abdellah îi șuierase câteva formule bine alese și continuase s-o provoace, în timp ce ea trântea ușa, strigându-i cuvinte obscene dintr-un cântec de cartier căruia îi schimbase versurile, ca să strecoare în text și numele ei. În mod normal, ea răspundea mult mai dur și puteau petrece o oră aruncându-și insulte până oboseau; de data asta, Sarah dăduse mai tare sonorul la telefon, ca să-i acopere vocea. Nu auzea nimic altceva, oricum, decât nisipul de pe plaja 56 care îi scârțâia prin păr când își răsucea nervos câte o șuviță pe arătător, și care conferea ritm, bob cu bob, unicului ei gând, care rula în buclă în capul ei: mâine, la Clinica cu Camelii, și totul se va sfârși. Atunci, auzind limpede gândul, firele de nisip de pe plaja 56, insultele lui Abdellah și imnul național care se transmitea pe 2M, într-un montaj cu drapelul roșu al Marocului plutind în vânt, se puse din nou pe plâns, așa cum plânsese în fiecare zi de când fusese nevoită să trăiască fără el. Dar știa mai bine decât oricine că în această țară nu puteai trăi nici liber, nici demn dacă erai sărac, și poate Driss credea că nici bogații nu erau nici liberi și nici demni, cedând cum ceda el sub violența semenilor, și că nu ar fi avut nici un regret dacă-i părăsea. Dar nu vedea adevărul orbitor: cel mai bine este să-ți porți lanțurile care te țin captiv în jurul încheieturii, placate cu aur.

El fusese cel care o sunase pe ea, la telefonul pe care îl fixase, cu câteva săptămâni înainte, pe peretele de lângă frigider și care era portocaliu ca o sticlă de fanta. Îi spusese: dacă ești sunată, nu plătești nimic, și dacă suni tu, rezolv eu cu factura; dar Monique nu pricepea cum cei de la Maroc Telecom puteau ști cine pe cine a sunat și spunea că era o escrocherie, ca să fure oamenii, și că exact de asta nu voise niciodată să-și pună telefon acasă. Nu dăduse numărul nimănui. Sarah îl dăduse tuturor, chiar și lui Yaya, care repeta că trebuia să fii sărit să ai o chestie ca asta în casă – poate suna în orice moment, spunea, așa, fără să anunțe, îți dai seama? El se instala o oră pe zi în cabina telefonică din bulevardul Zerktouni ca să-și preia apelurile, și asta îi convenea de minune. Sarah nu avea voie să-l sune la cabină, ca să nu-l deranjeze din treabă, dar, din când în când, el era cel care telefona pentru că știa că-i făcea plăcere. De fiecare dată când se întorcea acasă,

Sarah se așeza turcește lângă frigider și aștepta ca telefonul să sune. Uneori era Yaya, care spunea: ei bine, am sunat pe nenorocitul tău de telefon, ești mulțumită? Uneori era Chirine, care se plângea atât de mult de Alain, încât Monique începea să urle: dar, pe toți dracii, închide, te crezi că faci parte din familia regală sau ce? Dar cel mai bine era când nu suna. Sarah se ridica noaptea ca să-l admire când tăcea, strălucitor și portocaliu pe peretele jupuit, păstrând în el toate vocile lumii, până în America, și unindu-le între ele, atât de nou încât făcea să dispară din jur mucegaiul și mirosul de pubelă; și ducea atunci, la gura căscată de admirație, o sticlă de fanta.

La televizor se auziseră ultimele cuvinte ale imnului național – Allah, Al Watan, Al Malik, Dumnezeu, Patria, Regele –, și un moment scurt de liniște înainte de filmul de duminică seara. Soneria răsunase în aceeași clipă. Alo? rostise ea, cu voce răgușită. El vorbise dintr-o suflare. Nu spusese: sunt eu, Driss; spusese imediat: mâine, la ora zece, în caz că uitaseși, și nu ai voie să întârzii, și trebuie să întrebi de doctorul Bennani. Îmi amintesc, răspunsese ea. Atunci el spusese: dacă vrei, pot să-ți trimit șoferul meu, dar el o să te ducă, nu eu, și dacă vrei, o să te însoțească și înapoi acasă, dar el o să fie cel care te va însoți, nu eu, eu o să fac altceva, am altceva de făcut. Ea spusese: bine. El spusese: asta e. Și, pe urmă, în spatele ei rulase genericul filmului egiptean în care femeile leșinau și bărbații erau boxeri, și apoi nimic. Atunci ea îi spusese: putem da o raită cu motorul, dacă vrei.

Lucrurile se petrecuseră astfel. El venise după ea, ca înainte, și ea urcase pe motor, în spatele lui. Rulaseră amândoi pe Corniche, trecând de Aïn Diab, cu aerul sărat lovindu-le obrajii, și, dintr-odată, ajunseră la Tamaris, și dintr-odată mai în sud, în fața pădurilor de eucalipt din Azemmour, care miroseau, la fel ca vântul, a parfum Giorgio Armani. Și în timp ce înaintau fără țintă, el striga în urechea ei, uite, uite cât de liberi suntem: putem face ce vrem, ce vrem. Și într-o oră ajunseseră în El Jadida și străbătuseră orașul fortificat, trecând printre bastioane și metereze, în mijlocul cărora, din când în când, doi sau trei puști de pe stradă se jucau cu mingea, abia deslușindu-

se în lumina lunii. Pe străzile înguste, motocicletă trebuia să încetinească, minusculă în fortăreața imensă a cărei ieșire nu mai știau foarte bine unde se afla sau dacă exista. O clipă, li se păru că, din partea dreaptă, se simțea mai puternic mirosul de iod, așa că îl urmară, bucurându-se să descopere că, pe măsură ce înaintau, pământul sub roți era din ce în ce mai umed, că marea era, poate, aproape; dar după câțiva metri, văzură înălțându-se în fața lor un grilaj, înalt și ruginit, de care valurile se loveau și se spărgeau și care îi ținea închiși. Driss nu vorbea; se întorsese și umbla prin labirint, așa că ea rupsesse tăcerea, șoptind: nu putem face ce vrem, știi. El sughițase, ștergându-și obrazul cu o mișcare scurtă. Continuase să caute în tăcere capătul citadelei și, între timp, ea îi mângâiasse fața umedă, craterele și dunele pe care le știa pe dinafară și pe care, cu vârful degetului, putea schița drumul pe care ar fi pornit-o împreună cu el, singurul ei prieten, fratele ei, dacă n-ar fi fost atâtea ziduri în jurul lor. Driss întoarse la stânga, și, brusc, victorie, acolo era ieșirea, drumul nesfârșit pe malul Atlanticului. Merseseră și mai departe. O oră, două ore, poate, mai rapizi decât toate Rolexurile, iar Driss se oprea uneori plângând în hohote, și apoi negociind, ba da, avem șanse, ascultă-mă, îți spun că vom reuși, și ea îi săruta ochii umezi, cu gust sărat de cimbru, care curând vor pleca cu tocanele tajine din carne de vită, în vilele cu pereți auriți, cu ceremoniile de cununie pe platouri, cu geamurile întunecate ale automobilelor Rolls-Royce, departe de polițiști și de hoți. El trăgea adânc aer în piept și o porneau din nou la drum.

La miezul nopții, se opriseră între Bedouzza și Safi, la patru ore spre sud de Casa. Coasta era mărginită de faleze înalte, cum nu vezi în Maroc, și rămaseră acolo, la înălțime, înlănțuiți pe motocicletă, ca un rege și o regină; auzeau valurile spărgându-se la picioarele lor. Știu că ai dreptate, spusesse Driss. Lacrimile i se uscaseră, mâinile țineau de ghidon, iar el fixa cu privirea apa întunecată, acea apă murdară, plină de sticle de plastic și cadavrele falșilor înecați, uciși de cei din neamul Benchekroun. Da, oftase Sarah; îl îmbrățișa, cu capul cuibărit pe umărul lui și pielea ei de teracotă lipită de pielea lui ca laptele, exact cum trebuia. Și apoi Driss spusesse: știi, putem să ne și aruncăm? Ea spusesse: să ne aruncăm? El nu-și luase ochii de la orizont. Da, să ne aruncăm acolo, în apă, în Atlantic. Apoi întorsese privirea spre ea.

– În cel mai rău caz, ne înecăm. În cel mai bun, ajungem în America.